سورة الْبَقَرة سورەتی بەقەرە

بِسْمِ بەناوی ٱللَّهِ خودا ٱلرَّحْمَٰنِ ئەوپەڕی بەبەزەیی و میهرەبان (ناوێکی پیرۆزی خودایە)

ٱلرَّحِيمِ ئەوپەڕی بەخشندە (ناوێکی پیرۆزی خودایە)

الم ئەلف لام میم (١) ذَٰلِكَ ئا ئەوە (یە) الْكِتَابُ کتێب (ە) لَا رَيْبَ (هیچ) گومانێک نیە، فِيهِ تیایدا (یە)

هُدًى ڕێنیشاندەرێک ە لِّلْمُتَّقِينَ بۆ لەخودا ترس وپارێزکاران (٢) الَّذِينَ ئەوانەی يُؤْمِنُونَ بڕوادێنن بِالْغَيْبِ بە غەیب و نادیارەکان

وَيُقِيمُونَ و بە ڕێکی دادەمەزرێنن الصَّلَاةَ نوێژان، وَمِمَّا و لەوەی رَزَقْنَاهُمْ پێماندراون و بەهرەدارمانکردوون يُنفِقُونَ دەبەخشنەوە

(٣) وَالَّذِينَ و ئەوانەی يُؤْمِنُونَ بڕوادێنن بِمَا بەوەی أُنزِلَ دابەزێنراوە إِلَيْكَ بۆت وَمَا و ئەوەی أُنزِلَ دابەزێنراوە مِن لە

قَبْلِكَ پێش تۆدا، وَبِالْآخِرَةِ و بە ڕۆژی دوایی هُمْ ئەوان يُوقِنُونَ باوەڕی یەقینیان هەیە (٤) أُولَٰئِكَ ئەوانە عَلَىٰ لەسەر

هُدًى (ڕێی حەق) و هیدایەتن مِّن لە رَّبِّهِمْ پەروەردگاریانەوە وَأُولَٰئِكَ هُمُ و هەر ئەوانن الْمُفْلِحُونَ سەرکەوتوو وسەرفراز

(٥) إِنَّ بەدڵنیایی الَّذِينَ ئەوانەی كَفَرُوا کافر بوون سَوَاءٌ یەکسانە عَلَيْهِمْ لایان أَأَنذَرْتَهُمْ ئاخۆ بێدارت کردبنەوە أَمْ یان

لَمْ تُنذِرْهُمْ بێدارت نەکردبنەوە لَا يُؤْمِنُونَ ئەوان بڕواناهێنن (٦) خَتَمَ مۆری ناوە اللَّهُ خودا عَلَىٰ بەسەر قُلُوبِهِمْ دڵەکانیان

وَعَلَىٰ و بەسەر سَمْعِهِمْ بیستنیان وَعَلَىٰ و لەسەر أَبْصَارِهِمْ بیناییەکانیان غِشَاوَةٌ داپۆشەرێک (هەیە) وَلَهُمْ و بۆیان هەیە

عَذَابٌ عەزاب و ئەشکەنجەیەکی عَظِيمٌ زۆر گەورە و مەزن (٧) وَمِنَ و لەناو النَّاسِ خەلک (کەسانێک هەیە) مَن ئەوەی

يَقُولُ دەڵێت: آمَنَّا بڕوامان هێنا بِاللَّهِ بەخودا وَبِالْيَوْمِ و بەرۆژی الْآخِرِ دواییش وَمَا - هُم و (لە ڕاستیدا) ئەوان

بِمُؤْمِنِينَ (هیچ) بڕوادار -نین (٨) يُخَادِعُونَ (وادەزانن) دەخەڵەتێنن و فێڵ دەکەن لە اللَّهَ خودا وَالَّذِينَ و ئەوانەی کە

آمَنُوا بڕوایان هێناوە! وَمَا يَخْدَعُونَ و (کەس) ناخەڵەتێنن إِلَّا جگەلە أَنفُسَهُمْ خۆیان وَمَا يَشْعُرُونَ و هەستیش ناکەن (٩)

فِي لەناو قُلُوبِهِم دڵەکانیاندا مَّرَضٌ نەخۆشیەک (-هەیە) فَزَادَهُمُ - اللَّـهُ جا خودا مَرَضًا نەخۆشی -بۆیان زیاترکرد

وَلَهُمْ و بۆیان هەیە عَذَابٌ عەزاب و ئەشکەنجەیەکی أَلِيمٌ زۆر بە ئازار بِمَا بە (هۆی) ئەوەی كَانُوا يَكْذِبُونَ درۆیان دەکرد (١٠)

وَإِذَا و کاتێک قِيلَ - لَهُمْ پێیان (-دەوترێ) لَا تُفْسِدُوا فەساد و خراپی بەرپا مەکەن فِي لە الْأَرْضِ زەویدا، قَالُوا ئەوان (دەڵێن)

إِنَّمَا نَحْنُ بێگومان ئێمە (هەر ئێمە) مُصْلِحُونَ چاکەکارین و چاکە دەکەیین (١١) أَلَا دە بزانن إِنَّهُمْ هُمُ بەڕاستی هەر ئەوان (ن)

الْمُفْسِدُونَ خراپکار (ی تەواو) ن وَلَـٰكِن بەڵام لَّا يَشْعُرُونَ هەست پێناکەن! (١٢) وَإِذَا و کاتێ قِيلَ - لَهُمْ پێیان (-دەوترێ)

آمِنُوا بڕوا بێنن كَمَا هەرچۆن آمَنَ - النَّاسُ خەلک -بڕوایان هێناوە، قَالُوا ئەوان (دەڵێن) أَنُؤْمِنُ ئایا ئێمە بڕوا بێنین كَمَا هەرچۆن

آمَنَ - السُّفَهَاءُ نەفامەکان -بڕوایان هێناوە؟! أَلَا دە بزانن إِنَّهُمْ هُمُ بەدڵنیایی هەر ئەوان خۆیان السُّفَهَاءُ نەفامن وَلَـٰكِن بەڵام

لَّا يَعْلَمُونَ نازانن (١٣) وَإِذَا و کاتێ لَقُوا ڕووبەڕوو (دەبنەوە) لەگەڵ الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا بڕوایان هێناوە قَالُوا (دەڵێن)

آمَنَّا بڕوامان هێنا وَإِذَا و کە خَلَوْا (تەنیا بوون) إِلَىٰ (لەگەڵ) شَيَاطِينِهِمْ شەیتانەکانیان، قَالُوا (دەڵێن:) إِنَّا بێگومان ئێمە

مَعَكُمْ لەگەڵ ئێوەین إِنَّمَا نَحْنُ بەدڵنیایی ئێمە هەر مُسْتَهْزِئُونَ گاڵتەپێکەرین (١٤) اللَّـهُ خودا يَسْتَهْزِئُ (گاڵتەدەکات)

بِهِمْ پێیان وَيَمُدُّهُمْ و مۆڵەتیان دەدات وبۆیان درێژدەکاتەوە فِي لەناو طُغْيَانِهِمْ سەرکەشی وسنووربەزاندنیان يَعْمَهُونَ سەرگەردان بین

(١٥) أُولَـٰئِكَ الَّذِينَ ئەوانن کە اشْتَرَوُا - الضَّلَالَةَ گومڕاییان بِالْهُدَىٰ بەهیدایەت -کڕیووە

فَمَا رَبِحَت جا قازانج بەخش نەبووە تِّجَارَتُهُمْ سەودا و بازرگانیەکەیان وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ و (ئەوان) ڕاستەڕێش -نەبوون (١٦)

مَثَلُهُمْ نموونەو شێوەی ئەوان كَمَثَلِ وەک نموونەی الَّذِي ئەوەی (ە کە) اسْتَوْقَدَ دایگیرساندبێ نَارًا ئاگرێک، فَلَمَّا جا کاتێک

أَضَاءَتْ - مَا ئەوەی حَوْلَهُ دەوروبەری خۆی -ڕۆناك کردەوە، ذَهَبَ - اللَّـهُ خودا بِنُورِهِمْ ڕۆناکیەکەیانی -لێبردن

وَتَرَكَهُمْ وجێیهێشتن فِي لەناو ظُلُمَاتٍ تاریکاییاندا لَّا يُبْصِرُونَ (هیچ) نابینن (١٧) صُمٌّ کەڕ (ن) بُكْمٌ لاڵ (ن)

عُمْيٌ کوێر (ن) فَهُمْ ئیترئەوان لَا يَرْجِعُونَ ناگەڕێنەوە (١٨) أَوْ یان (نموونەیان) كَصَيِّبٍ وەک بارانێکی بەلێزمە باریوو (وایە)

مِّنَ له السَّمَاءِ ئاسمانەوە (کە) فِيهِ تيايدابێت ظُلُمَاتٌ تاريکايى زۆر وَرَعْدٌ و گرمە وهۆڕ وَبَرْقٌ و بروسکە يَجْعَلُونَ -

أَصَابِعَهُمْ پەنجەکانيان فِي لە ناو آذَانِهِم گوێچکەکانيان -دادەنێن مِّنَ لە الصَّوَاعِقِ تريشقان حَذَرَ بۆ وريايى وخۆپارێزى لە

الْمَوْتِ ۚ مردن وَاللَّهُ و خوداش مُحِيطٌ دەورەيداوە (لێى دەرباز نابن) بِالْكَافِرِينَ کافرەکان (١٩) يَكَادُ خەريکەدەبێ

الْبَرْقُ بروسک يَخْطَفُ بفرێنێ أَبْصَارَهُمْ بيناييەکانيان كُلَّمَا هەر جارێ أَضَاءَ ڕۆناك دەکا لَهُم بۆيان مَّشَوْا وەڕێ دەکەون

فِيهِ تيايدا وَإِذَا و کاتێ أَظْلَمَ تاريك دەکات عَلَيْهِمْ بەسەرياندا قَامُوا ۚ دەوەستن وَلَوْ جا ئەگەر شَاءَ بيويستايە اللَّهُ خودا

لَذَهَبَ هەر دەيبرد بِسَمْعِهِمْ بيستن وَأَبْصَارِهِمْ ۚ وبيناييەکانيان إِنَّ بەڕاستى اللَّهَ خودا عَلَىٰ لەسەر كُلِّ هەموو شَيْءٍ شتێ

قَدِيرٌ توانادارە (٢٠) يَا أَيُّهَا هۆ ئەى النَّاسُ خەلکينە اعْبُدُوا بپەرستن رَبَّكُمُ پەروەردیگارتان الَّذِي ئەوەى

خَلَقَكُمْ خولقاندوويەتى ئێوە وَالَّذِينَ وئەوانەى مِن لە قَبْلِكُمْ پێش ئێوەن لَعَلَّكُمْ بەلکو تَتَّقُونَ لەخودادەترسن و پارێزکارى دەکەن

(٢١) الَّذِي ئەوەى جَعَلَ - لَكُمُ بۆتان الْأَرْضَ زەوى -کردۆتە فِرَاشًا ڕايەخ وَالسَّمَاءَ وئاسمانيش (ى کردۆتە)

بِنَاءً بونيادێک وَأَنزَلَ ودايبەزاندوە مِنَ لە السَّمَاءِ ئاسمانەوە مَاءً ئاوێک فَأَخْرَجَ جا دەريکردوە بِهِ پێی مِنَ لە

الثَّمَرَاتِ بەروبوومەکان رِزْقًا رزق و ڕۆزيەک لَّكُمْ بۆتان فَلَا تَجْعَلُوا ئيتر دامەنێنن لِلَّهِ بۆ خوداى گەورە

أَندَادًا پەرستراوى تر و شەريك وَأَنتُمْ لەکاتێکا ئێوە تَعْلَمُونَ بيزانن (٢٢) وَإِن و ئەگەر كُنتُمْ ئێوە پێشان- فِي لە

رَيْبٍ گوماندا (-بووبن) مِّمَّا لەوەى نَزَّلْنَا دامانبەزاند عَلَىٰ بۆ سەر عَبْدِنَا بەندەکەمان فَأْتُوا ئەوە بێنن بِسُورَةٍ سورەتێک مِّن لە

مِّثْلِهِ نمونەو شێوەى ئەو وَادْعُوا و بانگ بکەن شُهَدَاءَكُم شايەتەکانتان مِّن لە دُونِ غەيرى اللَّهِ خودا إِن ئەگەر هاتوو

كُنتُمْ ئێوە- صَادِقِينَ ڕاستگۆ (-بوبن) (٢٣) فَإِن جا ئەگەر لَّمْ تَفْعَلُوا (واتان) نەکرد وَلَن تَفْعَلُوا وبەدڵنياييشەهەرگيز واناکەن

فَاتَّقُوا ئەوە بترسن و خۆ بپارێزن لە النَّارَ - الَّتِي ئەو -ئاگرەى وَقُودُهَا سوتەمەنيەکەى النَّاسُ خەلک وَالْحِجَارَةُ و بەردەکانە

أُعِدَّتْ ئامادەکراوە لِلْكَافِرِينَ بۆ کافر و يەکخوا نەپەرستان (٢٤) وَبَشِّرِ و مزگێنى بدە الَّذِينَ ئەوانەى آمَنُوا بڕوايان هێناوە

وَعَمِلُوا وكردویانە الصَّالِحَاتِ (كردەوە) چاكەكان أَنَّ كەوا لَهُمْ بۆیان هەیە جَنَّاتٍ چەندین باخ تَجْرِي تێدەپەڕێ ودەڕوات

مِن لە تَحْتِهَا ژێریدا الْأَنْهَارُ ڕووبارەكان كُلَّمَا هەر جارێ رُزِقُوا پێیان دەدرێ مِنْهَا لێی مِن لە ثَمَرَةٍ بەرەوبومێک رِّزْقًا وەک رزق

قَالُوا ئەوە دەڵێن هَٰذَاالَّذِي ئائەمەیە رُزِقْنَا پێماندەدرا لەرزق مِن لە قَبْلُ پێشان وَأُتُوا بِهِ و ئەویان هێناوە

مُتَشَابِهًا هاوشێوە و لێكچووە وَلَهُمْ و بۆیان هەیە فِيهَا تیایدا أَزْوَاجٌ هاوسەرانی مُّطَهَّرَةٌ پاككراوە وَهُمْ و ئەوانیش فِيهَا تیایدا

خَالِدُونَ هەتاهەتا ماوەن (٢٥) إِنَّ بەدڵنیایی اللَّهَ خودا لَايَسْتَحْيِي شەرم نایگرێ و باكی نیە أَن كە يَضْرِبَ (بهێنێتەوە)

مَثَلًا مَّا هەر نمونەیەک بَعُوضَةً مێشولەیەک فَمَا جا ئەوەی فَوْقَهَا ۚ لەسەروی ئەویشە فَأَمَّاالَّذِينَ جا ئەوانەی

آمَنُوا بڕوایان هێناوە فَيَعْلَمُونَ ئەوە دەزانن أَنَّهُ كە ئەوە الْحَقُّ حەق و ڕاستییە مِن لە رَّبِّهِمْ پەروەردگاریانە -وە

وَأَمَّا الَّذِينَ و ئەوانەش كە كَفَرُوا كوفریان كردوە فَيَقُولُونَ ئەوە دەڵێن مَاذَا چی أَرَادَ ویستووە اللَّهُ خودا بِهَٰذَا بەم

مَثَلًا ۘ نمونەیە يُضِلُّ گومڕادەكات بِهِ پێی كَثِيرًا زۆرانێک وَيَهْدِي و ڕێنمونی دەكات بِهِ پێی كَثِيرًا ۚ زۆرانێک

وَمَا يُضِلُّ و گومڕاناكات بِهِ پێی إِلَّا الْفَاسِقِينَ تەنها فاسق و دەرچووەكان (نەبێت) (٢٦) الَّذِينَ ئەوانەی

يَنقُضُونَ هەڵدەوەشێننەوە عَهْدَ پەیمانی اللَّهِ خودا مِن لە بَعْدِ پاش مِيثَاقِهِ گرێدانی پەیمانەكەی وَيَقْطَعُونَ و دەپچڕێنن

مَا ئەو (شتەی) أَمَرَ - اللَّهُ خودا -ئەمری كردوە بِهِ پێی أَن كە يُوصَلَ ببەسترێ و بگەیەنرێت

وَيُفْسِدُونَ وەفەساد وخراپە بڵاودەكەنەوە فِي لە الْأَرْضِ ۚ زەوی أُولَٰئِكَ هُمُ هەر ئەوانەن الْخَاسِرُونَ زیانمەندان (٢٧)

كَيْفَ چۆن تَكْفُرُونَ كوفر دەكەن بِاللَّهِ بە خودا وَكُنتُمْ (لە كاتێ ئێوە) - أَمْوَاتًا مردوو -بوون فَأَحْيَاكُمْ جا زیندووی كردنەوە

ثُمَّ پاشان يُمِيتُكُمْ دەتانمرێنێت ثُمَّ پاشان يُحْيِيكُمْ زیندوتان دەكاتەوە ثُمَّ پاشان إِلَيْهِ هەر بۆلای ئەو تُرْجَعُونَ دەگێڕدرێنەوە

(٢٨) هُوَالَّذِي هەر ئەو خَلَقَ خولقاندویەتی لَكُم بۆتان مَّا هەرچی (هەیە) فِي لە الْأَرْضِ زەویدا جَمِيعًا گشتی ثُمَّ پاشان

اسْتَوَىٰ إِلَى ڕووی كردە السَّمَاءِ ئاسمان فَسَوَّاهُنَّ جا كردنی بە سَبْعَ حەوت سَمَاوَاتٍ ۚ ئاسمانان وَهُوَ و (هەر) ئەو

بِكُلِّ به هەمو شَيْءٍ شتێک عَلِيمٌ زانای تەواوە (٢٩) وَإِذْ و (باس بکە) کاتێ قَالَ گوتی رَبُّكَ پەروەردیگارت

لِلْمَلَائِكَةِ به فریشتەکان إِنِّي من جَاعِلٌ - فِي له الْأَرْضِ زەوی -دانەری خَلِيفَةً جێنشینێک م قَالُوا (ئەوان) گوتیان

أَتَجْعَلُ ئایا دادەنێی فِيهَا تیایدا مَن ئەوەی يُفْسِدُ فەساد وخراپە بڵاودەکات فِيهَا تیایدا وَيَسْفِكُ و بە ناحەق دەرژێنێ

الدِّمَاءَ خوێنەکان وَنَحْنُ وئێمەش نُسَبِّحُ تەسبیحت دەکەین وبە پاك دەتناسین بِحَمْدِكَ وێڕای حەمد وستایشکردنت

وَنُقَدِّسُ و مەزن و بەرز و پیرۆز ناسین لَكَ بۆتۆ قَالَ (خودا) گوتی إِنِّي بەڕاستی من أَعْلَمُ دەزانم مَا ئەوەی

لَا تَعْلَمُونَ ئێوە نایزانن (٣٠) وَعَلَّمَ - آدَمَ وئادەمی -فێری الْأَسْمَاءَ ناوەکان -کرد كُلَّهَا گشتی ثُمَّ پاشان عَرَضَهُمْ عەرزی کردن

عَلَى بۆ سەر الْمَلَائِكَةِ فریشتەکان فَقَالَ جا گوتی أَنبِئُونِي دەی (پێم بڵێن) بِأَسْمَاءِ ناوەکانی هَٰؤُلَاءِ ئەوانە إِن ئەگەر

كُنتُمْ ئێوە- صَادِقِينَ ڕاستگۆ -بووبن (٣١) قَالُوا گوتیان سُبْحَانَكَ (بەرزی وپیرۆزی) بۆ تۆ لَا عِلْمَ (هیچ) زانینێک نیە

لَنَا بۆمان إِلَّا تەنها مَا ئەوەی عَلَّمْتَنَا فێرت کردووین إِنَّكَ أَنتَ خودایە هەر تۆی الْعَلِيمُ زانای الْحَكِيمُ ئەوپەڕی دانا و کاربەجێ

(٣٢) قَالَ گوتی يَا آدَمُ ئەی ئادەم أَنبِئْهُم خەبەریان بدێ بِأَسْمَائِهِمْ بەناوەکانیان فَلَمَّا جاکاتێک أَنبَأَهُم خەبەری پێدان

بِأَسْمَائِهِمْ بە ناوەکانیان قَالَ (خودا) فەمووی: أَلَمْ أَقُل ئەدی نەمووت لَّكُمْ پێتان إِنِّي کە من أَعْلَمُ دەزانم

غَيْبَ پەنهان و شاراوەی السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان وَالْأَرْضِ و زەوی وَأَعْلَمُ و دەشزانم مَا چی تُبْدُونَ دەردەخەن

وَمَا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ وەچیشتان دەرنەدەبڕی ودەشاردەوە (٣٣) وَإِذْ و کاتێک قُلْنَا گوتمان لِلْمَلَائِكَةِ بە فریشتەکان

اسْجُدُوا سوژدەببەن لِآدَمَ بۆ ئادەم فَسَجَدُوا ئەوەبوو سوژدەیان برد إِلَّا جگەلە إِبْلِيسَ ئیبلیس أَبَىٰ ناڕازی بوو

وَاسْتَكْبَرَ وخۆی بەزلزانی وَكَانَ - مِنَ الْكَافِرِينَ وئەو لە کافران -بوو (کافر بوو) (٣٤) وَقُلْنَا و گوتمان يَا آدَمُ ئەی ئادەم

اسْكُنْ نیشتەجێ ببە أَنتَ خۆت وَزَوْجُكَ و خێزانت الْجَنَّةَ (لە) بەهەشت وَكُلَا وەبخۆن مِنْهَا لێ

رَغَدًا بەخۆشی و بەتێر و تەسەلی حَيْثُ هەرچۆن شِئْتُمَا ویستتان وَلَا تَقْرَبَا ونزیک مەکەونەوە لە هَٰذِهِ ئەو الشَّجَرَةَ درەختە

فَتَكُونَا -چونکه مِنَ له الظَّالِمِينَ ستەمکاران -دەبن (٣٥) فَأَزَلَّهُمَا -ئەوەبوو

الشَّيْطَانُ شەیتان -لەخشتەی بردن و هەڵیخلیسکاندن عَنْهَا لێی (لەبەهەشت) فَأَخْرَجَهُمَا جا دەریکردن مِمَّا لەوەی

كَانَا فِيهِ تیایدابوون وَقُلْنَا وگوتمان اهْبِطُوا بڕۆنەخوارێ بَعْضُكُمْ هەندێکتان لِبَعْضٍ بۆ هەندێک عَدُوٌّ دوژمنن

وَلَكُمْ و بۆتان هەیە فِي له الْأَرْضِ زەوی مُسْتَقَرٌّ جێگیری و نیشتەجێ وَمَتَاعٌ و ڕابواردنێک إِلَىٰ تاکوو حِينٍ ماوەیەکی دیار

(٣٦) فَتَلَقَّىٰ ئەوسا وەریگرت آدَمُ ئادەم مِن له رَّبِّهِ پەروەردگاری كَلِمَاتٍ چەند وتەیەک فَتَابَ عَلَيْهِ ۚ جا تۆبەی لێ وەرگرتن

إِنَّهُ هُوَ بەڕاستی هەر خودا التَّوَّابُ گەلێک قبولکاری تەوبەو پەشیمانی یە الرَّحِيمُ وئیجگار میهرەبان و بەخشندەیە (٣٧)

قُلْنَا وتمان اهْبِطُوا دابەزن مِنْهَا لێیەوە جَمِيعًا گشتتان فَإِمَّا جا یان يَأْتِيَنَّكُم بۆتان دێت مِّنِّي له منەوە هُدًى ڕێنمونی

فَمَن جاهەر کەسێک تَبِعَ کەوتە شوێن هُدَايَ ڕێنمونیم فَلَا خَوْفٌ ئەوە ترس نیە عَلَيْهِمْ لەسەریان وَلَا هُمْ و نە ئەوانیش

يَحْزَنُونَ خەمباردەبن (٣٨) وَالَّذِينَ وەئەوانەی كَفَرُوا کافربوون وَكَذَّبُوا و درۆیانکرد بِآيَاتِنَا بەئایات وبەڵگەکانم

أُولَٰئِكَ ئەوە ئەوان أَصْحَابُ النَّارِ یار و یاوەرانی ئاگر (دۆزەخ) ن هُمْ ئەوان فِيهَا تیایدا خَالِدُونَ هەتاهەتا ماوەن (٣٩)

يَا ئەی بَنِي نەوەکانی إِسْرَائِيلَ ئیسرائیل (یعقوب) اذْكُرُوا یادبکەنەوە نِعْمَتِيَ بەهرە و نیعمەتەکانم الَّتِي ئەوەی

أَنْعَمْتُ چاکەم باراند عَلَيْكُمْ بەسەرتان وَأَوْفُوا و بە وەفا و ئەمەکدار بن بِعَهْدِي بە پەیمانی من أُوفِ ئەوسا وەفام دەبێت

بِعَهْدِكُمْ بەپەیمانتان وَإِيَّايَ و هەر له من فَارْهَبُونِ بترسن (٤٠) وَآمِنُوا و بروا بێنن بِمَا بەوەی أَنزَلْتُ دامبەزاندووە

مُصَدِّقًا بەڕاست دانەر لِّمَا بۆ ئەوەی مَعَكُمْ لاتانە وَلَا تَكُونُوا - أَوَّلَ ویەکەمین كَافِرٍ بێ بروا وکافر -مەبن بِهِ پێی

وَلَا تَشْتَرُوا ومەکڕن بِآيَاتِي بە ئایەتەکانم ثَمَنًا نرخێکی قَلِيلًا کەم وَإِيَّايَ و هەر له من فَاتَّقُونِ بترسن و خۆ بپارێزن (٤١)

وَلَا تَلْبِسُوا و تێکەڵ مەکەن و لەیەکتر مەئاڵێنن الْحَقَّ حەق بِالْبَاطِلِ بە ناحەق وَتَكْتُمُوا و (نەکەن) بشارنەوە الْحَقَّ حەق

وَأَنتُمْ لەکاتێک ئێوە تَعْلَمُونَ دەیزانن (٤٢) وَأَقِيمُوا و ڕێک و پێک دامەزرێنن الصَّلَاةَ نوێژ وَآتُوا وبێنن الزَّكَاةَ زەکات

وَارْكَعُوا و كرنۆش بەرن مَعَ لەگەڵ الرَّاكِعِينَ كرنۆشبەران (٤٣) أَتَأْمُرُونَ ئایا فەرمان دەکەن بە النَّاسَ خەڵک

بِالْبِرِّ بەخێر و چاکە وَتَنسَوْنَ ولەبیردەکەن أَنفُسَكُمْ خۆتان وَأَنتُمْ لەکاتێ ئێوە تَتْلُونَ دەخوێننەوە الْكِتَابَ کتێبی تەوراة

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ئایا تێناگەن وهۆش ناکەن (٤٤) وَاسْتَعِينُوا و کۆمەک وەرگرن بِالصَّبْرِ لە خۆڕاگری وَالصَّلَاةِ و نوێژ

وَإِنَّهَا و بێگومان ئەوەیان لَكَبِيرَةٌ (کارێکی) گەورە و گرانە إِلَّا تەنها عَلَى بۆ الْخَاشِعِينَ ملکەچ و خۆبەکەمزانان (نەبێت) (٤٥)

الَّذِينَ ئەوانەی يَظُنُّونَ هەر ئەوگومانەیان هەیە أَنَّهُم کە ئەوان مُّلَاقُو گەیشتەی رَبِّهِمْ پەروەردگاریانن وَأَنَّهُمْ و کە ئەوان

إِلَيْهِ هەر بۆلای ئەو رَاجِعُونَ گەڕاوەن (٤٦) يَابَنِي ئەی نەوەکانی إِسْرَائِيلَ ئیسرائیل اذْكُرُوا یادکەنەوە

نِعْمَتِيَ نیعمەت و چاکەی من الَّتِي ئەوەی أَنْعَمْتُ چاکەم باراند عَلَيْكُمْ بەسەرتان وَأَنِّي و ئەوەی کە من

فَضَّلْتُكُمْ ڕێز و فەزڵی ئێوەم دا بوو عَلَى بەسەر الْعَالَمِينَ هەمو عالەمەکان (٤٧) وَاتَّقُوا و پارێزکاری بکەن و بترسن لە

يَوْمًا ڕۆژێک لَّا تَجْزِي سزاو پاداشت نادرێ نَفْسٌ (هیچ) نفس و کەسێک عَن لەجیاتی نَّفْسٍ (هیچ) نفسێکی تر

شَيْئًا (هیچ) شتێک وَلَا يُقْبَلُ و قبوڵ ناکرێت مِنْهَا لێی شَفَاعَةٌ (هیچ) تکاکاریەک وَلَا يُؤْخَذُ و وەرناگیرێ مِنْهَا لێی

عَدْلٌ (هیچ) بەرامبەرێک وَلَا هُمْ و نە ئەوانیش يُنصَرُونَ یاریدە دەدرێن وسەردەخرێن (٤٨) وَإِذْ (بیربکەنەوە) کاتێ

نَجَّيْنَاكُم دەربازمانکردن مِّنْ لە آلِ فِرْعَوْنَ دار و دەستەی فیرعون يَسُومُونَكُمْ پێتان دەچێژن سُوءَ خراپترینی

الْعَذَابِ عەزاب و ئەشکەنجە يُذَبِّحُونَ ژێر سەربڕینیان دەخست أَبْنَاءَكُمْ کوڕەکانتان وَيَسْتَحْيُونَ وبەزیندوێی دەیانهێشتەوە

نِسَاءَكُمْ ئافرەتەکانتان وَفِي ذَٰلِكُم و لەمەشدا هەیە بَلَاءٌ بەڵاو تاقیکردنەوەیەک مِّن لە رَّبِّكُمْ پەروەردیگارتانەوە

عَظِيمٌ زۆر گەورە و مەزن (٤٩) وَإِذْ و (بیربکەنەوە لە نیعمەتەکانمان) کاتێک فَرَقْنَا لێکمانکردەوە و لەتمانکرد بِكُمُ بەنگۆ

الْبَحْرَ دەریایەکە فَأَنجَيْنَاكُمْ جا دەربازمانکردن وَأَغْرَقْنَا و نقومان کردن و خنکاندمان آلَ فِرْعَوْنَ دارودەستەی فیرعەون

وَأَنتُمْ لەکاتێک ئێوە تَنظُرُونَ تەماشاتان دەکرد (٥٠) وَإِذْ و کاتێ وَاعَدْنَا بەڵێن و وادەماندا بە مُوسَىٰ موسا أَرْبَعِينَ چل

لَيْلَةً شەوان ثُمَّ پاشان اتَّخَذْتُمُ - الْعِجْلَ گوێلکەکەتان -کردە (پەرستراو) مِن لە بَعْدِهِ دوای ئەو وَأَنتُمْ لەبارێکا ئێوە

ظَالِمُونَ ستەمکاربوون (٥١) ثُمَّ پاشان عَفَوْنَا خۆشبووین عَنكُم لێتان مِّن لە بَعْدِ پاش ذَٰلِكَ ئەویان لَعَلَّكُمْ بەڵکو

تَشْكُرُونَ شوکرانەبژێری بکەن (٥٢) وَإِذْ و کاتێ آتَيْنَا هێنامان و دامان بە مُوسَى موسا الْكِتَابَ کیتابی تەورات

وَالْفُرْقَانَ و ئەوەی کیتابەی (لێکجیاکەرەوەی حەق و ناحەقە) لَعَلَّكُمْ بەڵکو تَهْتَدُونَ ڕێنمونی وەربگرن و ڕێی حەق بگرنەبەر (٥٣)

وَإِذْ و کاتێ قَالَ - مُوسَىٰ موسا -گوتی لِقَوْمِهِ بەکەس و نەتەوەکەی يَا ئەی قَوْمِ نەتەوە وکەسەکانم إِنَّكُمْ بەڕاستی ئێوە

ظَلَمْتُمْ ستەمتان کردوە لە أَنفُسَكُم خۆتان بِاتِّخَاذِكُمُ بە (بەپەرستراو) داناتان بۆ الْعِجْلَ گوێلکەکە

فَتُوبُوا دەی بگەڕێنەوە و تۆبەبکەن إِلَىٰ بۆ بَارِئِكُمْ خولقێنەرتان (کەدروستکراوەکانی بەرییە لەلاسەنگی) فَاقْتُلُوا جا بکوژن

أَنفُسَكُمْ خۆتان ذَٰلِكُمْ ئەوە خَيْرٌ چاکترە لَّكُمْ بۆتان عِندَ لای بَارِئِكُمْ خولقێنەرتان فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۚ ئەوسا تۆبەی وەرگرت لێتان

إِنَّهُ هُوَ بەڕاستی ئەو هەرخۆی التَّوَّابُ ئێجگار تۆبە وەرگری الرَّحِيمُ ئێجگار میهرەبانی بەخشندەیە (٥٤) وَإِذْ و کاتێ قُلْتُمْ گوتتان

يَا ئەی مُوسَىٰ موسا لَن نُّؤْمِنَ هەرگیز بڕوا ناهێنین لَكَ بۆت حَتَّىٰ هەتاکوو نَرَى دەبینین اللَّهَ خودا جَهْرَةً بە دیار وئاشکرایی

فَأَخَذَتْكُمُ ئەوەبوو بردنی (لێیدان) الصَّاعِقَةُ تریشقە وَأَنتُمْ لەکاتێ ئێوە تَنظُرُونَ تەمەشاتان دەکرد (٥٥) ثُمَّ پاشان

بَعَثْنَاكُم زیندومانکردنەوە مِّن لە بَعْدِ پاش مَوْتِكُمْ مردنتان لَعَلَّكُمْ بەڵکو تَشْكُرُونَ سوپاسگوزاری بکەن (٥٦)

وَظَلَّلْنَا و کردمانە سێبەر عَلَيْكُمُ بەسەریاندا الْغَمَامَ هەور وَأَنزَلْنَا وەدامانبەزاند عَلَيْكُمُ بەسەرتان الْمَنَّ گەزۆ

وَالسَّلْوَىٰ ۖ وپەلەوەری شەلاقە كُلُوا بخۆن مِن لە طَيِّبَاتِ خۆش و چاکەکانی مَا ئەوەی رَزَقْنَاكُمْ ۖ پێماندابوون لە رزق و رۆزی

وَمَاظَلَمُونَا وستەمیان لە ئێمە نەکرد وَلَٰكِن بەڵکو كَانُوا أَنفُسَهُمْ هەر لەخۆیان يَظْلِمُونَ ستەمیان دەکرد (٥٧) وَإِذْ و کاتێ

قُلْنَا گوتمان ادْخُلُوا بچنە ناو هَٰذِهِ ئەم الْقَرْيَةَ شار و دێیە فَكُلُوا جا بخۆن مِنْهَا لێی حَيْثُ چۆنتان شِئْتُمْ ویست

رَغَدًا بەتێر و تەسەلی و خۆشی وَادْخُلُوا و بچنەناو الْبَابَ دەرگاکە سُجَّدًا بە سوژدەوە وَقُولُوا و بڵێن

حِطَّةٌ حطة (داوەڕێ گوناحەکانمان) نَّغۡفِرۡ خۆش دەبین لَكُمۡ بۆتان لە خَطَٰيَٰكُمۡۚ تاوانەکانتان

وَسَنَزِيدُ و بەدڵنیایی لەئاییندە زێتر دەدەینە ٱلۡمُحۡسِنِينَ چاکەکاران ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ -هەر زوو ٱلَّذِينَ ئەوانەی

ظَلَمُواْ ستەمیانکرد -گۆڕیانەوە قَوۡلًا وتەیەک غَيۡرَ غەیری ٱلَّذِي ئەوەی قِيلَ گوترابوو لَهُمۡ پێیان فَأَنزَلۡنَا جا دامانبەزاند

عَلَى بەسەر ٱلَّذِينَ ئەوانەی ظَلَمُواْ ستەمیانکردبوو رِجۡزًا عەزابێک مِّنَ لە ٱلسَّمَآءِ ئاسمانەوە بِمَا بەوەی

كَانُواْ يَفۡسُقُونَ دەردەچوون (لە فەرمانی خودا و فاسق دەبوون) ﴿٥٩﴾ وَإِذِ و کاتێک ٱسۡتَسۡقَىٰ داوای ئاوی کرد مُوسَىٰ موسا

لِقَوۡمِهِۦ بۆ نەتەوەکەی فَقُلۡنَا ئەوەبوو گوتمان ٱضۡرِب لێدە بِّعَصَاكَ بە دارەکەت لە ٱلۡحَجَرَۖ بەردەکە

فَٱنفَجَرَتۡ ئەوسا تەقیەوە و هەلقولا مِنۡهُ لێی ٱثۡنَتَا عَشۡرَةَ دوازدە عَيۡنًاۖ چاوگە وکانی قَدۡ عَلِمَ - كُلُّ گشت

أُنَاسٖ خەلکێک -زانی وناسی مَّشۡرَبَهُمۡۖ لێخۆرە (کانیەکە)ی خۆیان كُلُواْ بخۆن وَٱشۡرَبُواْ وبخۆنەوە مِن لە رِّزۡقِ رزق ورۆزی

ٱللَّهِ خودا وَلَا تَعۡثَوۡاْ وبلاومەکەن خراپەکاری فِي لە ٱلۡأَرۡضِ زەوی مُفۡسِدِينَ خراپەکارانە ﴿٦٠﴾ وَإِذۡ و کاتێ قُلۡتُمۡ وتتان

يَٰمُوسَىٰ ئەی موسا لَن نَّصۡبِرَ چیتر ئارام ناگرین عَلَىٰ لەسەر طَعَامٖ وَٰحِدٖ یەک جۆر خواردن فَٱدۡعُ جا بپاڕێوە لَنَا بۆمان لە

رَبَّكَ پەروەردیگارت يُخۡرِجۡ دەربێنێ لَنَا بۆمان مِمَّا لەوەی تُنۢبِتُ دەیرویێنێ ٱلۡأَرۡضُ زەوی مِنۢ لە بَقۡلِهَا سەوزە و پاقلەمەنی

وَقِثَّآئِهَا و ترۆزی و خیاری وَفُومِهَا وسیری وَعَدَسِهَا ونیسکی وَبَصَلِهَاۖ پیازی قَالَ گوتی أَتَسۡتَبۡدِلُونَ ئایا دەگۆڕنەوە

ٱلَّذِي هُوَ ئەوەی خۆی أَدۡنَىٰ نزم و کەم بەهاترە بِٱلَّذِي بەرامبەر ئەوەی هُوَ ئەو خَيۡرٌۚ چاکترە ٱهۡبِطُواْ دە شۆڕببەنەوە خوارێ بۆ

مِصۡرًا شارێک فَإِنَّ ئەوە بێگومان لَكُم بۆتان هەیە مَّا ئەو شتەی سَأَلۡتُمۡۗ داواتانکرد وَضُرِبَتۡ ودرا عَلَيۡهِمُ بەسەریاندا

ٱلذِّلَّةُ ژێردەستەیی وریسوایی وَٱلۡمَسۡكَنَةُ و نەداری و هەژاری وَبَآءُو و گەڕانەوە و دەستیانکەوت بِغَضَبٖ قین و خەشم مِّنَ لە

ٱللَّهِۗ خوداوە ذَٰلِكَ ئەوە بِأَنَّهُمۡ بە (هۆی) ئەوەی كَانُواْ يَكۡفُرُونَ کوفریان دەکرد بِـَٔايَٰتِ بە ئایەتەکانی ٱللَّهِ خودا

وَيَقۡتُلُونَ دەکوژن ٱلنَّبِيِّـۧنَ پێغەمبەران بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّۗ بەناحەق ذَٰلِكَ ئەوەش بِمَا بە (هۆی) ئەوەی عَصَواْ سەرپێچیان کرد

وَّكَانُوا يَعْتَدُونَ و دەستدرێژیان دەكرد (٦١) إِنَّ بێگومان الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا بڕوایان هێناوە وَالَّذِينَ وئەوانەی

هَادُوا یهود بوون وَالنَّصَارَىٰ و گاور (مەسیحی)ەكان وَالصَّابِئِينَ صابیئەكان مَنْ هەر كەسێك آمَنَ باوڕی هێنابێت

بِاللَّهِ بەخودا (ی تاك و تەنها) وَالْيَوْمِ وڕۆژی الْآخِرِ دوایی وَعَمِلَ وكردبێ كاری صَالِحًا چاكە فَلَهُمْ ئەوە بۆیان هەیە

أَجْرُهُمْ پاداشتیان عِندَ لای رَبِّهِمْ پەروەردگاریان وَلَا خَوْفٌ وەترسێك نیە عَلَيْهِمْ لەسەریان وَلَا هُمْ و نە ئەوانیش

يَحْزَنُونَ خەمبار دەبن (٦٢) وَإِذْ و كاتێك أَخَذْنَا وەرمانگرت مِيثَاقَكُمْ بەڵێن و پەیمانتان وَرَفَعْنَا وبەرزمانكردەوە

فَوْقَكُمُ بەسەرتان الطُّورَ كێوی طورِ خُذُوا دە وەرگرن مَا ئەوەی آتَيْنَاكُم پێماندابوون بِقُوَّةٍ بەتوندی وَاذْكُرُوا ویادكەنەوە

مَا ئەوەی فِيهِ تیایدایە لَعَلَّكُمْ بەڵكو تَتَّقُونَ لەخوداترس و وپارێزكار دەبن (٦٣) ثُمَّ پاشان تَوَلَّيْتُم پشتتان تێكرد مِّن لە

بَعْدِ دوای ذَٰلِكَ ئەمە فَلَوْلَا جائەگەر - فَضْلُ فەزڵ و چاكەی اللَّهِ خودا -نەبوا عَلَيْكُمْ بەسەرتان وَرَحْمَتُهُ لەگەڵ میهرەبانی ئەو

لَكُنتُم ئەوە بەدڵنیایی ئێوە- مِّنَ لە الْخَاسِرِينَ زیانمەندان -دەبوون (٦٤) وَلَقَدْ و بێگومان عَلِمْتُمُ زانیوتان و ناسیوتانە

الَّذِينَ ئەوانەی اعْتَدَوْا دەستدرێژیان كرد مِنكُمْ لەنگۆ فِي لە (ڕۆژی) السَّبْتِ شەممە فَقُلْنَا ئەوەبوو گوتمان لَهُمْ پێیان

كُونُوا ببنە قِرَدَةً مەیموونانێكی خَاسِئِينَ دورخراو و ڕیسوا كراو (٦٥) فَجَعَلْنَاهَا جا ئەممەمان كردە نَكَالًا سزا و پەندێك

لِّمَا بۆ ئەوەی بَيْنَ يَدَيْهَا (لەپێشیان) وَمَا و ئەوەی خَلْفَهَا دوای ئەوان وَمَوْعِظَةً وئامۆژگاریەك (بێ)

لِّلْمُتَّقِينَ بۆ لەخوداترس وپارێزكاران (٦٦) وَإِذْ و كاتێ قَالَ - مُوسَىٰ موسا -گوتی لِقَوْمِهِ بە نەتەوەكەی إِنَّ بەدڵنیایی

اللَّهَ خودا يَأْمُرُكُمْ فەرمانتان پێدەكات أَن كە تَذْبَحُوا سەربڕن بَقَرَةً گۆلكێك قَالُوا گوتیان

أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا (ئایا گاڵتەمان پێدەكەی) قَالَ گوتی أَعُوذُ پەنادەخوازم بِاللَّهِ بە خودا أَنْ كە أَكُونَ - مِنَ لە

الْجَاهِلِينَ نەزان و نەفامان -بم (٦٧) قَالُوا گوتیان ادْعُ بانگ بكەو بپاڕێوە لَنَا بۆمان لە رَبَّكَ پەروەردیگارت يُبَيِّن ڕوون بكاتەوە

لَّنَا بۆمان مَا هِيَ ئەوەچی یە (وچۆنە) ؟ قَالَ گوتی إِنَّهُ بێگومان (پەروەردیگار) يَقُولُ دەفەرموێ إِنَّهَا بەدڵنیایی ئەوە

بَقَرَةٌ گۆلکێکە لَّا فَارِضٌ نەپیرە وَلَا بِكْرٌ ونەپارێنەیە عَوَانٌ و میانە ساڵە بَيْنَ ذَٰلِكَ لەنێوانیان فَافْعَلُوا دەی بیکەن (دوای مەخەن)

مَا ئەوەی تُؤْمَرُونَ فەرمانتان پێدەکرێ (٦٨) قَالُوا گوتیان ادْعُ بانگ بکەو بپاڕێوە لَنَا بۆمان لە رَبَّكَ پەروەردیگارتَ

يُبَيِّن ڕۆنبکاتەوە لَّنَا بۆمان مَا چی یە لَوْنُهَا ڕەنگەکەی قَالَ گوتی إِنَّهُ ئەو يَقُولُ دەڵێت إِنَّهَا بَقَرَةٌ گۆلکێکە صَفْرَاءُ زەردە

فَاقِعٌ تۆخێکە لَّوْنُهَا ڕەنگەکەی تَسُرُّ شاد دەکات النَّاظِرِينَ تەمەشاکەرەکان (٦٩) قَالُوا گوتیان ادْعُ بانگ بکەو بپاڕێوە

لَنَا بۆمان لە رَبَّكَ پەروەردیگارت يُبَيِّن ڕوون بکاتەوە لَّنَا بۆمان مَاهِيَ ئەوەچی یە (وچۆنە) ؟ إِنَّ بەڕاستی الْبَقَرَ مانگاکان

تَشَابَهَ لێکدەچن عَلَيْنَا لەلامان وَإِنَّا وەبێگومان ئێمە إِن گەر شَاءَ - اللَّهُ خودا -بیەوێت

لَمُهْتَدُونَ هەر وێکەوتووین و ڕێناس بوین (٧٠) قَالَ گوتی إِنَّهُ بەدڵنیایی ئەو يَقُولُ دەڵێت إِنَّهَا بێگومان ئەوە بَقَرَةٌ مانگایەکە

لَّا ذَلُولٌ نە زەلیلکراوە تُثِيرُ بکێلێ الْأَرْضَ خاك وَلَا تَسْقِي و نەئاودێرێ - الْحَرْثَ کشتوکالیش -دەکات مُسَلَّمَةٌ بێ عەیبە

لَّا شِيَةَ (هیچ) پەڵەیەکی نیە فِيهَا تیایدا قَالُوا گوتیان الْآنَ ئا ئائێستا جِئْتَ - بِالْحَقِّ حەقت -هێنا فَذَبَحُوهَا ئەوسا سەریان بڕی

وَمَا كَادُوا و (هێشتاش) خەریك بوون- يَفْعَلُونَ وا (-نە)کەن (٧١) وَإِذْ و کاتێ قَتَلْتُمْ کوشتتان نَفْسًا نەفسێک

فَادَّارَأْتُمْ جا خۆتان حەشاردا فِيهَا تیایدا وَاللَّهُ و خوداش مُخْرِجٌ دەرخەری مَّا ئەوەیە کە كُنتُمْ تَكْتُمُونَ دەتانشاردەوە (٧٢)

فَقُلْنَا جا گوتمان اضْرِبُوهُ لێی بدەن بِبَعْضِهَا بە بەشێکی (مانگا سەربڕاوەکە) كَذَٰلِكَ ئاوا يُحْيِي - اللَّهُ خودا -زیندوو دەکاتەوە

الْمَوْتَىٰ مردوان وَيُرِيكُمْ و نیشانی ئێوە دەدات آيَاتِهِ ئایەت و بەڵگەدیارەکانی خۆی لَعَلَّكُمْ بەڵکو تَعْقِلُونَ تێدەگەن و پێدەگەن

(٧٣) ثُمَّ پاشان قَسَتْ ڕەق بوو قُلُوبُكُم دڵەکانتان مِّن بَعْدِ لەدوای ذَٰلِكَ ئەوەدا فَهِيَ جا ئەوان (دڵەکانتان)

كَالْحِجَارَةِ وەک بەرد وان أَوْ یان أَشَدُّ قَسْوَةً گەلێک ڕەقترە وَإِنَّ و بەدڵنیایی مِنَ لە الْحِجَارَةِ بەردەکاندا هەیە لَمَا ئێ وا

يَتَفَجَّرُ دەتەقێتەوە و هەڵدەقوڵێ مِنْهُ لێی الْأَنْهَارُ ڕووبارەکان وَإِنَّ و بێگومان مِنْهَا لەوان هەیە لَمَا ئەوەی

يَشَّقَّقُ لەت لەت دەبێت فَيَخْرُجُ جا دەردەچی مِنْهُ لێی الْمَاءُ ئاو وَإِنَّ وەبەڕاستی مِنْهَا لەوان هەیە لَمَا ئێ وا يَهْبِطُ دادەبەزێت

مِنْ له خَشْيَةِ ترسی اللَّهِ خودا وَمَا اللَّهُ وەخودا- بِغَافِلٍ بێ ئاگاو غافل -نیە عَمَّا لەوی تَعْمَلُونَ ئێوه دەیكەن (٧٤)

أَفَتَطْمَعُونَ ئایا چاوتان لەوەیە أَن كه يُؤْمِنُوا بروا بهێنن لَكُمْ بۆتان وَقَدْ لەكاتێ بەدڵنیایی و تحقیق كَانَ فَرِيقٌ كۆمەڵێک

مِّنْهُمْ لەوان يَسْمَعُونَ دەیانبیست كَلَامَ قسەی اللَّهِ خودا ثُمَّ پاشان يُحَرِّفُونَهُ دەستكاریان دەكرد مِن له بَعْدِ مَا پاش ئەوەی

عَقَلُوهُ تێ گەیشتبون وَهُمْ و ئەوانیش يَعْلَمُونَ دەیانزانی (٧٥) وَإِذَا و كاتێ لَقُوا (دەگەشتنه) الَّذِينَ ئەوانەی

آمَنُوا بروایان هێنابوو قَالُوا (دەیان گوت) آمَنَّا ئێمه بروامان هێنا و بروادارین وَإِذَا و كاتێ خَلَا - بَعْضُهُمْ هەندێكیان -تەنیا دەبون

إِلَىٰ بۆ بَعْضٍ هەندێک قَالُوا (دەیانگوت) أَتُحَدِّثُونَهُم ئایا باسیان بۆ دەكەن بِمَا بەوەی فَتَحَ كردیتیەوە اللَّهُ خودا

عَلَيْكُمْ بۆتان (واته باسی كردوه و ئاشكرای كردوه دەربارەی پێغەمبەر) لِيُحَاجُّوكُم بِهِ تاكو بیكەن به بەڵگە و حوجەت بەسەرتان

عِندَ لای رَبِّكُمْ پەروەردیگارتان أَفَلَا تَعْقِلُونَ ئایا تێناگەن و هۆش ناكەن (٧٦) أَوَلَا يَعْلَمُونَ ئایا نازانن أَنَّ كه بەدڵنیایی

اللَّهَ خودا يَعْلَمُ دەزانێت مَا هەر شتێک كه يُسِرُّونَ دەیشارنەوە (وەک نهێنی و سرِ لەنێوان خۆیان دەیهێڵنەوە) وَمَا و هەر چیش

يُعْلِنُونَ ئاشكرای دەكەن (٧٧) وَمِنْهُمْ وەتێیاندا هەیە أُمِّيُّونَ نەخوێندەوارانێكن لَا يَعْلَمُونَ شتێ نازانن له

الْكِتَابَ كتێبەكە (تەورات) إِلَّا جگەله أَمَانِيَّ چەند ئاواتێک وَإِنْ هُمْ إِلَّا و ئەوان تەنها يَظُنُّونَ گومان دەكەن (٧٨)

فَوَيْلٌ واوەیلا لِّلَّذِينَ بۆئەوانەی يَكْتُبُونَ دەنوسن الْكِتَابَ كتێب بِأَيْدِيهِمْ به دەستەكانیان ثُمَّ پاشان يَقُولُونَ دەڵێن هَٰذَا ئەمە

مِنْ له عِندِ لای اللَّهِ خوداوه یه لِيَشْتَرُوا تا بكرن و دەستیان كەوێ بِهِ پێی ثَمَنًا پارەونرخێكی قَلِيلًا كەم فَوَيْلٌ جا واوەیلا

لَّهُم بۆیان مِّمَّا لەوەی كَتَبَتْ نوسیویەتی أَيْدِيهِمْ دەستەكانیان وَوَيْلٌ و واوەیلا لَّهُم بۆیان مِّمَّا لەوەی يَكْسِبُونَ بەدەستی دێنن

(٧٩) وَقَالُوا وگوتیان لَن تَمَسَّنَا هەرگیز بەرمان ناكەوێ النَّارُ ئاگر إِلَّا مەگەر أَيَّامًا رۆژانێكی مَّعْدُودَةً ژماردراوی كەم

قُلْ بڵێ أَتَّخَذْتُمْ ئایا وەرتانگرتوه عِندَ اللَّهِ لای خودا عَهْدًا بەڵێن و پەیمانێک ؟ فَلَن يُخْلِفَ ئەوساهەرگیز ناشكێنێ اللَّهُ خودا

عَهْدَهُ پەیمانەكەی أَمْ یان تَقُولُونَ دەڵێن عَلَى بەسەر (بەدەم) اللَّهِ خودا وه مَا شتێک كه لَا تَعْلَمُونَ نایزانن (٨٠)

بَلَىٰ بەڵێ مَن هەرکەسێ كَسَبَ بەدەستی هێنابێت سَيِّئَةً خراپەیەک وَأَحَاطَتْ بِهِ - خَطِيئَتُهُ و تاوانەکەی ـگەمارۆی داوە

فَأُولَٰئِكَ ئەوە ئەوان أَصْحَابُ یارویاوەری النَّارِ ئاگرن هُمْ خۆیان فِيهَا تیایدا خَالِدُونَ هەتاهەتا ماوەن (٨١)

وَالَّذِينَ و ئەوانەی آمَنُوا بڕوایان هێناوە وَعَمِلُوا وکردوویانە الصَّالِحَاتِ چاکەکان أُولَٰئِكَ ئەوە ئەوان أَصْحَابُ یارویاوەری

الْجَنَّةِ بەهەشتن هُمْ خۆیان فِيهَا تیایدا خَالِدُونَ هەتاهەتا ماوەن (٨٢) وَإِذْ و کاتێ أَخَذْنَا وەرمانگرت مِيثَاقَ وادە و بەڵێنی

بَنِي نەوەی إِسْرَائِيلَ یعقوب (کە) لَا تَعْبُدُونَ نەپەرستن (شتێک) إِلَّا جگە لە اللَّهَ خودا وَبِالْوَالِدَيْنِ و بۆ باوانتان (دایک و باوك)

إِحْسَانًا (چاکەکاربن) وَذِي و (چاکەکاربن بۆ) خاوەن الْقُرْبَىٰ نزیکی و خزمایەتی وَالْيَتَامَىٰ و هەتیوو وَالْمَسَاكِينِ ودەستکورتەکان

وَقُولُوا و بڵێن لِلنَّاسِ بەخەلک حُسْنًا (قسەی) چاك وَأَقِيمُوا و رێک و پێک دامەزرێنن الصَّلَاةَ نوێژ وَآتُوا و بێنن

الزَّكَاةَ زەکات و خۆپاککردنەوە ثُمَّ پاشان تَوَلَّيْتُمْ پشتتان تێکرد إِلَّا تەنها قَلِيلًا کەمێک مِّنكُمْ لەنگۆ (نەبێت)

وَأَنتُم لەو کاتەی ئێوەش مُّعْرِضُونَ پشت تێکەرن (٨٣) وَإِذْ وەکاتێ أَخَذْنَا وەرمانگرت مِيثَاقَكُمْ پەیمان و بەڵێنەکانتان

لَا تَسْفِكُونَ بەناحەق نارێژن دِمَاءَكُمْ خوێنی خۆتان وَلَا تُخْرِجُونَ وەدەرناکەن أَنفُسَكُم خۆتان (یەکتر) مِّن لە

دِيَارِكُمْ ماڵ و حاڵی خۆتان ثُمَّ پاشان أَقْرَرْتُمْ دانتان پێدانا وَأَنتُمْ لەحاڵێك ئێوە تَشْهَدُونَ شایەتی ئەوەن (٨٤) ثُمَّ پاشان

أَنتُمْ هَٰؤُلَاءِ ئێوە هەر ئەوانە تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ خۆتان (یەکتر) ـدەکوژن وَتُخْرِجُونَ - فَرِيقًا وکۆمەڵێک

مِّنكُم لەخۆتان ـدەردەکەن (شاربەدەر دەکەن) مِّن لە دِيَارِهِمْ ماڵ و حاڵیان تَظَاهَرُونَ پشتی یەکدەگرن عَلَيْهِم لەسەریان (دژیان)

بِالْإِثْمِ بە گوناح وتاوان وَالْعُدْوَانِ و دوژمنداری و دەستدرێژی وَإِن و ئەگەر يَأْتُوكُمْ بێنەلاتان أُسَارَىٰ بە دەستبەسەری

تُفَادُوهُمْ ئەوە فیدیەی دەدەن بۆیان (تا لە دەستبەسەری دەریانکەن) وَهُوَ لەکاتێ ئەو مُحَرَّمٌ حەرامکراوە عَلَيْكُمْ لەسەرتان

إِخْرَاجُهُمْ ۚ دەربەدەر کردنیان أَفَتُؤْمِنُونَ ئایا بڕوادێنن بِبَعْضِ بە هەندێکی الْكِتَابِ کتێب (تەورات)

وَتَكْفُرُونَ و کوفر و بێ باوەڕی دەکەن بِبَعْضٍ ۚ بە هەندێک فَمَا جَزَاءُ جا نیە سزای مَن ئەو کەسەی يَفْعَلُ ذَٰلِكَ وا دەکات

مِنكُمْ لەنگۆ إِلَّا تەنها خِزْيٌ شەرمەزاری فِي لە الْحَيَاةِ ژیانی الدُّنْيَا دونیادا وَيَوْمَ و ڕۆژی الْقِيَامَةِ قیامەت و هەڵسانەوە

يُرَدُّونَ دەگێردرێنەوە إِلَىٰ بۆ أَشَدِّ توندترینی الْعَذَابِ ئەشكەنجە و عەزاب وَمَااللَّهُ وەخودا (هیچ) بِغَافِلٍ بێ ئاگا نیە عَمَّا لەوەی

تَعْمَلُونَ دەیكەن (٨٥) أُولَٰئِكَ الَّذِينَ ئەوانەن ئەوەی اشْتَرَوُا كڕیویانە الْحَيَاةَ ژیانی الدُّنْيَا دونیا بِالْآخِرَةِ بەژیانی دوایی

فَلَايُخَفَّفُ جا سوك ناكرێت عَنْهُمُ لێیان الْعَذَابُ ئەشكەنجە وعەزاب وَلَاهُمْ و نەئەوانیش يُنصَرُونَ سەردەخرێن (نەجات دەدرێن)

(٨٦) وَلَقَدْ بێگومان و بە تحققق آتَيْنَا بەخشیمانە مُوسَى موسا الْكِتَابَ كیتابی تەوڕات وَقَفَّيْنَا و وەدوای یەكترمان خستن

مِن لە بَعْدِهِ پاش ئەو بِالرُّسُلِ بە پێغەمبەران وبەخشیمانە عِيسَى عیسا ی ابْنَ كوڕی مَرْيَمَ مەریەم

الْبَيِّنَاتِ بەڵگە و و موعجیزاتە ڕۆن و ئاشكراكان وَأَيَّدْنَاهُ و پاڵپشتمانكرد بِرُوحِ الْقُدُسِ بە روحی قودس (جبريل)

أَفَكُلَّمَا جا هەر جارێ جَاءَكُمْ بۆتان هات رَسُولٌ پێغەمبەرێك بِمَا بەوەی كە لَاتَهْوَىٰ -

أَنفُسُكُمُ خۆتان و نەفستان ـحەزی لێناكات اسْتَكْبَرْتُمْ ئەوە خۆتان بەگەورەدانا فَفَرِيقًا جا كۆمەڵێكتان كَذَّبْتُمْ بەدرۆدانا

وَفَرِيقًا وكۆمەڵێكیش تَقْتُلُونَ دەكوژن (٨٧) وَقَالُوا وگوتیان قُلُوبُنَا دڵەكانمان غُلْفٌ لەناوپەردەیە بَل بەلكو

لَّعَنَهُمُ لەعنەتی لێكردونەو (دەریكردوون لە بەزەی و میهرەبانی) اللَّهُ خودا بِكُفْرِهِمْ بەهۆی كوفر و بێ نمەكیان فَقَلِيلًا جا كەمێك

مَّايُؤْمِنُونَ بروا ناهێنن (یان كەمێكیان نەبێ بروا ناهێنن یان كەمێكن ئەوەی بروا دێنن) (٨٨) وَلَمَّا و كاتێك جَاءَهُمْ بۆیان هات

كِتَابٌ كتێبێك مِّنْ لە عِندِ لای اللَّهِ خودا وە مُصَدِّقٌ بەڕاستدانەر لِّمَا بۆئەوەی مَعَهُمْ لایان (بوو)

وَكَانُوا مِن قَبْلُ و ئەوان لەپێشاندا يَسْتَفْتِحُونَ سەركەوتنیان دەخواست عَلَى بەسەر الَّذِينَ ئەوانەی كَفَرُوا كافربوون

فَلَمَّا جا كاتێ جَاءَهُم بۆیان هات مَّا ئەوەی عَرَفُوا دەیانناسی كَفَرُوا باوەڕیان نەكرد وكوفریان كرد بِهِ پێ

فَلَعْنَةُ جا لەعنەت و دەركراوی لە ڕەحمەت ی اللَّهِ خودا عَلَى بۆ سەر الْكَافِرِينَ كافرەكان (٨٩) بِئْسَمَا خراپترین شتە

اشْتَرَوْا (فرۆشتویانە) بِهِ پێ أَنفُسَهُمْ خۆیان أَن كە يَكْفُرُوا كوفر دەكەن بِمَا بەوەی أَنزَلَ - اللَّهُ خودا ـدایبەزاندوە

بَغْيًا بەزوڵم (وحەسودی) أَن کە يُنَزِّلَ - اللَّهُ خودا (-دابەزێنێ) مِن لە فَضْلِهِ چاکەو فەزڵی خۆی عَلَىٰ بەسەر مَن هەرکەسێ

يَشَاءُ بیەوێت مِنْ لە عِبَادِهِ بەندەکانی فَبَاءُوا بەدەستیان هێنا بِغَضَبٍ ڕق و خەشم عَلَىٰ لەسەر غَضَبٍ ۚ ڕق و خەشم

وَلِلْكَافِرِينَ وەبۆکافرانیش هەیە عَذَابٌ عەزاب وئەشکەنجەیەکی مُّهِينٌ ڕیسواکەر (٩٠) وَإِذَا و کاتێ قِيلَ وترا لَهُمْ پێیان

آمِنُوا بڕوا بێنن بِمَا بەوەی أَنزَلَ - اللَّهُ خودا -دایبەزاندوە قَالُوا (دەڵێن) نُؤْمِنُ بڕوا دێنین بِمَا بەوەی أُنزِلَ دابەزێنراوە

عَلَيْنَا بەسەرمان وَيَكْفُرُونَ وبڕوا ناهێنن وکوفر دەکەن بِمَا بەهەر شتێک وَرَاءَهُ دوای ئەوە وَهُوَ لەکاتێ ئەو الْحَقُّ حەققە

مُصَدِّقًا بەڕاستدانەرە لِّمَا بۆ ئەوەی مَعَهُمْ ۗ لایانە قُلْ بڵێ فَلِمَ جا بۆ تَقْتُلُونَ دەکوژن أَنبِيَاءَ پێغەمبەرانی اللَّهِ خودا مِن لە

قَبْلُ پێشدا إِن ئەگەر كُنتُم ئێوە- مُّؤْمِنِينَ بڕوادار -بوون (٩١) وَلَقَدْ و بە تحقيق و دڵنیایی جَاءَكُم - مُّوسَىٰ موسا -هێنای

بِالْبَيِّنَاتِ بەڵگەدیارو ئاشکرایەکان ثُمَّ پاشان اتَّخَذْتُمُ - الْعِجْلَ گوێلکەکەتان -بۆخۆتان داریکرد (پەرستتان) مِن لە بَعْدِهِ دوای ئەو

وَأَنتُمْ لەکاتێ ئێوە ظَالِمُونَ زاڵم و ستەمکار بوون (٩٢) وَإِذْ و کاتێ أَخَذْنَا وەرمانگرت مِيثَاقَكُمْ بەڵێن و پەیمانتان

وَرَفَعْنَا و بەرزمانکردەوە فَوْقَكُمُ لەژوور سەرتان الطُّورَ (کێوی) طور خُذُوا وەرگرن مَا هەرچی آتَيْنَاكُم بۆمان هێناون

بِقُوَّةٍ بەتوندی و بەهێزەوە وَاسْمَعُوا و گوێگر بن قَالُوا گوتیان سَمِعْنَا بیستمان وَعَصَيْنَا و یاخی بوین وَأُشْرِبُوا وئاوێتەبوە فِي ناو

قُلُوبِهِمُ دڵەکانیان الْعِجْلَ گوێلکەکە بِكُفْرِهِمْ ۚ بەکوفریان قُلْ بڵێ بِئْسَمَا خراپترین شتە يَأْمُرُكُم فەرمانتان بِهِ پێ دەکات

إِيمَانُكُمْ ئیمانەکەتان إِن ئەگەر كُنتُم ئێوە- مُّؤْمِنِينَ ئیماندار (-بووبن) (٩٣) قُلْ بڵێ إِن ئەگەر كَانَتْ - لَكُمُ بۆئێوە -بێت

الدَّارُ ماڵی الْآخِرَةُ دوایی عِندَ لای اللَّهِ خودا خَالِصَةً بەتەنهایی وبەتایبەت مِّن دُونِ بێجگە لە النَّاسِ خەڵک

فَتَمَنَّوُا دەی ئاواتەخواز بن بۆ الْمَوْتَ مردن بکەن إِن ئەگەر كُنتُمْ صَادِقِينَ ڕاستگۆ بن (٩٤) وَلَن يَتَمَنَّوْهُ و ئاواتەخواز نابن

أَبَدًا هەرگیز بِمَا بەهۆی ئەوەی قَدَّمَتْ پێشوو کردوویەتی أَيْدِيهِمْ ۗ دەستەکانیان وَاللَّهُ و خوداش عَلِيمٌ زانایە

بِالظَّالِمِينَ بەزاڵم و ستەمکاران (٩٥) وَلَتَجِدَنَّهُمْ و بەدڵنیایی هەر دەیانبینی أَحْرَصَ سوورترینی النَّاسِ خەڵکن عَلَىٰ لەسەر

حَيَاةٍ (هەر) ژیانێک وَمِنَ و لە الَّذِينَ ئەوانەی أَشْرَكُوا هاوەڵیان داناوە و موشریك بوون يَوَدُّ -

أَحَدُهُمْ (هەر) یەکێکیان -ئاواتەخوازە لَوْ ئەگەر بێتو يُعَمَّرُ تەمەن درێژ بێت أَلْفَ هەزار سَنَةٍ ساڵ وَمَا - هُوَ وەئەویش

بِمُزَحْزِحِهِ نایلەقێنێ و لایناداتـ مِنَ لە الْعَذَابِ عەزاب أَنْ کە يُعَمَّرَ تەمەندرێژ بێت وَاللَّهُ و خودا بَصِيرٌ بینەری تەواوە

بِمَا بەهەر شتێ يَعْمَلُونَ ئەوان دەیکەن (٩٦) قُلْ بڵێ مَنْ هەرکەسێ كَانَ عَدُوًّا دوژمن -بو بێت لِجِبْرِيلَ بۆ جبریل

فَإِنَّهُ ئەوە ئەو نَزَّلَهُ دایبەزاندوە عَلَىٰ بۆ سەر قَلْبِكَ دڵت بِإِذْنِ بەئیزنی اللَّهِ خودا مُصَدِّقًا بەڕاستدانەر لِمَا بۆ ئەوەی

بَيْنَ يَدَيْهِ لەپێش دەستی (پێشوو) وَهُدًى و ڕێنمونی وَبُشْرَىٰ مزگێنیەکە لِلْمُؤْمِنِينَ بۆ برواداران (٩٧) مَنْ هەر کەسێک

كَانَ - عَدُوًّا دوژمن -بووە لِلَّهِ بۆ خودا وَمَلَائِكَتِهِ و فریشتەکانی وَرُسُلِهِ و پەیامبەرانی وَجِبْرِيلَ و جبریل وَمِيكَالَ و میکال

فَإِنَّ ئەوە بەدڵنیایی اللَّهَ خودا عَدُوٌّ دوژمنە لِلْكَافِرِينَ بۆ کافران (٩٨) وَلَقَدْ بەدڵنیایی وبەتحقیق أَنْزَلْنَا دامانبەزاند

إِلَيْكَ بۆت آيَاتٍ چەندین ئایەت و بەڵگەی بَيِّنَاتٍ ڕۆن و ئاشکرا وَمَايَكْفُرُ وەبێباوەڕی و کوفر ناکات بِهَا پێی إِلَّا تەنها

الْفَاسِقُونَ فاسق و (لەدین) دەرچووەکان (نەبێت) (٩٩) أَوَ ئایا كُلَّمَا هەر جارێ عَاهَدُوا پەیمانیاندا عَهْدًا پەیمانێک

نَبَذَهُ واز (دێنن) فَرِيقٌ کۆمەڵێک مِنْهُمْ لەوان بَلْ بەڵکو أَكْثَرُهُمْ زۆربەیان لَا يُؤْمِنُونَ بروا ناهێنن (١٠٠) وَلَمَّا و کاتێ

جَاءَهُمْ بۆیان هات رَسُولٌ پەیامبەرێک مِنْ لە عِنْدِ لای اللَّهِ خودا وە مُصَدِّقٌ بەڕاستدانەر لِمَا بۆ ئاوەی مَعَهُمْ لایانە

نَبَذَ وازیان لێهێنا فَرِيقٌ کۆمەڵێک مِنَ لە الَّذِينَ ئەوانەی أُوتُوا الْكِتَابَ کتێبیان -پێدرابوو كِتَابَ کتێبی اللَّهِ خودا

وَرَاءَ لە پشت ظُهُورِهِمْ پشتیان كَأَنَّهُمْ وەک ئەوەی ئەوان لَا يَعْلَمُونَ نەزانن (١٠١) وَاتَّبَعُوا وەکەوتنە دوای مَا ئەوەی

تَتْلُو دەیانخوێندەوە الشَّيَاطِينُ شەیتانەکان عَلَىٰ دەربارەی مُلْكِ پادشایی و دەسەڵاتداری سُلَيْمَانَ سلیمان

وَمَا كَفَرَ و کوفری نەکردوە سُلَيْمَانُ سلیمان وَلَٰكِنَّ بەڵام الشَّيَاطِينَ شەیتانەکان كَفَرُوا کوفریان کرد يُعَلِّمُونَ فێری-

النَّاسَ خەلک -دەکەن السِّحْرَ سیحر و جادوو وَمَا لەگەل ئەوەی أُنْزِلَ دابەزێنرا عَلَى بەسەر الْمَلَكَيْنِ دوو فریشتەکە

بِبَابِلَ له بابل هَارُوتَ هاروت وَمَارُوتَ ۚ و ماروت وَمَايُعَلِّمَانِ وفێرناکەن مِنْ (هیچ) أَحَدٍ کەسێک حَتَّىٰ هەتاکو يَقُولَا نەڵێن

إِنَّمَا نَحْنُ بەدڵنیایی ئێمە هەر فِتْنَةٌ فیتنەو تاقیکردنەوەین فَلَا تَكْفُرْ جا کوفر مەکە فَيَتَعَلَّمُونَ ئیتر فێردەبن مِنْهُمَا لێیان

مَا ئەو شتەی کە يُفَرِّقُونَ جیادەکەنەوە بِهِ پێی بَيْنَ نێوانی الْمَرْءِ کەس وَزَوْجِهِ ۚ هاوسەرەکەی وَمَا - هُم و ئەوان

بِضَارِّينَ -(هیچ) زیاندار نابن بِهِ پێی مِنْ أَحَدٍ (هیچ) یەکێک إِلَّا تەنها بِإِذْنِ بە مۆڵەتی اللَّهِ ۚ خودا وَيَتَعَلَّمُونَ و فێردەبن

مَا ئەوەی يَضُرُّهُمْ زیانیان لێدەدات وَلَا يَنفَعُهُمْ ۚ وسودیان پێنابەخشێ وَلَقَدْ وبەدڵنیایی عَلِمُوا زانیویانە لَمَنِ بەڕاستی ئەوەی

اشْتَرَاهُ کڕیویەتی مَالَهُ نیەتی فِي لە الْآخِرَةِ (ڕۆژی) دوایی مِنْ (هیچ) خَلَاقٍ ۚ بەشێک وَلَبِئْسَ و هەرخراپترین شتە مَا ئەوەی

شَرَوْا فرۆشتیان بِهِ پێی أَنفُسَهُمْ ۚ خودی خۆیان لَوْ ئەگەر كَانُوايَعْلَمُونَ دەیانزانی (١٠٢) وَلَوْ و ئەگەر أَنَّهُمْ ئەوان

آمَنُوا بڕوایان هێنابوا وَاتَّقَوْا و لەخودا بترسابوان و پارێزکار بوان لَمَثُوبَةٌ بەدڵنیایی هەر پاداشتێك مِّنْ لە عِندِ لایەن اللَّهِ خوداوە

خَيْرٌ چاکتر بوو لَّوْ ئەگەر كَانُوا يَعْلَمُونَ بیانزانیبوا (١٠٣) يَا أَيُّهَا هۆ ئەی الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا باوڕتان هێناوە

لَاتَقُولُوا مەڵێن رَاعِنَا راعینا وَقُولُوا بەلکو بڵێن انظُرْنَا چاوت لێمان بێت وَاسْمَعُوا ۗ وگوێبگرن وَلِلْكَافِرِينَ و بۆ کافرەکانیش هەیە

عَذَابٌ عەزابێکی أَلِيمٌ زۆر بە ئازار (١٠٤) مَّا يَوَدُّ - الَّذِينَ ئەوانەی كَفَرُوا کوفریان کردوە و بێ بڕوا بوون مِنْ لە

أَهْلِ خاوەنی الْكِتَابِ کیتاب (ە ئاسمانیەکان) وَلَا و نە الْمُشْرِكِينَ موشریك و هاوەڵ دانەرانیش -حەز ناکەن و ئاوەتەخواز نابن

أَن کە يُنَزَّلَ دابەزێنرێت عَلَيْكُم بەسەرتان مِّنْ (هیچ) خَيْرٍ خێروچاکەیەک مِّن لە رَّبِّكُمْ ۗ پەروەردیگارتانەوە وَاللَّهُ و خوداش

يَخْتَصُّ تایبەتمەند دەکات بِرَحْمَتِهِ بەرەحمەتی خۆی مَن هەر کەسێک يَشَاءُ ۚ (خۆی) بیەوێت وَاللَّهُ و خوداش ذُو خاوەنی

الْفَضْلِ - الْعَظِيمِ مەزنترین -فەزڵ و بەخششە (١٠٥) مَا ئەوەی نَنسَخْ دەیسرینەوە و لایدەبەین مِنْ (هەر چی)

آيَةٍ ئایەتێک (بێت) أَوْ یان نُنسِهَا لەبیری ببەین نَأْتِ (ئەوە) - بِخَيْرٍ چاکتر مِّنْهَا لەو -دێنین أَوْ یان مِثْلِهَا ۗ هەروەک خۆی

أَلَمْ تَعْلَمْ ئایا نەتزانیوە أَنَّ کە اللَّهَ خودا عَلَىٰ بەسەر كُلِّ هەموو شَيْءٍ شتێک قَدِيرٌ تەواو دەسەڵاتدارە (١٠٦)

أَلَمْ تَعْلَمْ ئایا نەتزانیوە أَنَّ كەوا اللَّهَ خودا لَهُ هەیەتی مُلْكُ خاوەنداریەتی و مولكی السَّمَاوَاتِ ئاسمانەكان وَالْأَرْضِ و زەوی،

وَمَا لَكُم و ئێوە نیتانە مِّن لە دُونِ غەیری اللَّهِ خودا مِن (هیچ) وَلِيٍّ دۆستێک وَلَا نَصِيرٍ و (نە (هیچ)) پشتیوانێكیش

(١٠٧) أَمْ تُرِيدُونَ یان دەتانەوێت أَن كە تَسْأَلُوا پرسیار و داوا بكەن (لە) رَسُولَكُمْ پەیامبەرەكەتان كَمَا هەرچۆن

سُئِلَ داواكرا لە مُوسَىٰ موسا مِن قَبْلُ لە پێشدا وَمَن و هەركەسێ يَتَبَدَّلِ بگۆڕێتەوە (و وەرگرێ) الْكُفْرَ كوفر و بێ بڕوایی

بِالْإِيمَانِ بە ئیمان وبڕواداری فَقَدْ ئەوە بەدڵنیایی و بە تەحقیق ضَلَّ وێڵی كردوە سَوَاءَ - السَّبِيلِ ڕێگا وڕێبازی -ڕاست و دروست

(١٠٨) وَدَّ - كَثِيرٌ زۆرێک مِّنْ لە أَهْلِ الْكِتَابِ ئەهلی كتێب -ئاواتەخوازی (دەكەن) لَوْ ئەگەر (پێیان بكرێت)

يَرُدُّونَكُم بتانگێڕنەوە - مِّن لە بَعْدِ دوای إِيمَانِكُمْ ئیمان و بڕواداریتان كُفَّارًا (-وبتانكەن بە) كافرانێک حَسَدًا (بەهۆی) حەسودی

مِّنْ لە عِندِ لای أَنفُسِهِم نەفسی خۆیانەوە مِّن لە بَعْدِ دوای مَا ئەوەی تَبَيَّنَ دەركەوت و ڕوون بوەوە لَهُمُ بۆیان

الْحَقُّ حەق و ڕاستی، فَاعْفُوا جا ببورن و وَاصْفَحُوا و چاوپۆشی بكەن گوێ مەدەنێ حَتَّىٰ تاكوو يَأْتِيَ - اللَّهُ خودا

بِأَمْرِهِ فەرمانی خۆی -دەهێنێ إِنَّ (بەدڵنیایی) اللَّهَ خودا عَلَىٰ بەسەر كُلِّ هەموو شَيْءٍ شتێک قَدِيرٌ ئەوپەڕی توانا ودەسەلاتدارە

(١٠٩) وَأَقِيمُوا و بە ڕێک و پێكی ئەنجام بدەن الصَّلَاةَ نوێژان وَآتُوا و بێنن و ببەخشن الزَّكَاةَ زەكات وَمَا و هەر شتێک

تُقَدِّمُوا پێشكەش بكەن لِأَنفُسِكُم بۆ خۆتان مِّنْ لە (هەر) خَيْرٍ خێروچاكەیەک تَجِدُوهُ دەیبیننەوە عِندَ لای اللَّهِ خودا

إِنَّ (دڵنیابن) اللَّهَ خودا بِمَا بەوەی تَعْمَلُونَ دەیكەن بَصِيرٌ تەواو بینایە (١١٠) وَقَالُوا (هەروەها) گوتیان

لَن يَدْخُلَ هەرگیز ناچێتە الْجَنَّةَ بەهەشت إِلَّا جگە لە مَن ئەوەی كَانَ - هُودًا یەهودی و جولەكە -بووبێت أَوْ یان

نَصَارَىٰ گاور (مەسیحی) و نەصرانی -بووبێت تِلْكَ ئەوە أَمَانِيُّهُمْ خەیاڵ و ئاواتەخوازی خۆیانە قُلْ بڵێ هَاتُوا بێنن

بُرْهَانَكُمْ بەڵگە تان إِن ئەگەر كُنتُمْ ئێوە- صَادِقِينَ ڕاستگۆ -بوونبن (١١١) بَلَىٰ بەڵێ مَنْ هەركەسێ أَسْلَمَ -

وَجْهَهُ ڕووی (خۆی) -تەسلیم بكا لِلَّهِ بە خودا وَهُوَ و ئەو مُحْسِنٌ چاكەكار بێت فَلَهُ ئەوە بۆی هەیە أَجْرُهُ پاداشتی خۆی

عِندَ لای رَبِّهِ پەروەردگاری خۆی وَلَا و نیە خَوْفٌ (هیچ) ترسێک عَلَيْهِمْ لەسەریان وَلَا و نە هُمْ ئەوانیش

يَحْزَنُونَ خەم و پەژارە دایاندەگرێت (١١٢) وَقَالَتِ و - الْيَهُودُ جولەکە -گوتیان لَيْسَتِ - النَّصَارَىٰ گاور (مەسیحی)ەکان

عَلَىٰ لەسەر شَيْءٍ (هیچ) شتێ -نینە وَقَالَتِ و - النَّصَارَىٰ گاور (مەسیحی)ەکانیش -گوتیان لَيْسَتِ - الْيَهُودُ جولەکە عَلَىٰ لەسەر

شَيْءٍ شتێ -نینە وَهُمْ لەو کاتەی ئەوان يَتْلُونَ - الْكِتَابَ کتێب (ی ئاسمانی) -دەخوێننەوە كَذَٰلِكَ هەر ئاوا قَالَ دوان

الَّذِينَ ئەوانەی لَا يَعْلَمُونَ (هیچ) نازانن مِثْلَ وەک قَوْلِهِمْ گوفتاری ئەوان فَاللَّهُ جا هەر خودا يَحْكُمُ دادەوەری دەکا

بَيْنَهُمْ لەنێوانیان يَوْمَ رۆژی الْقِيَامَةِ قیامەت (هەڵسانەوە بۆ حیساب) فِيمَا لەوەی كَانُوا فِيهِ تیایدا يَخْتَلِفُونَ ناکۆکیان دەکرد

(١١٣) وَمَنْ جا کێ أَظْلَمُ ستەمکارترە مِمَّن لەوەی مَّنَعَ قەدەغەی - مَسَاجِدَ (مزگەوتەکانی) اللَّهِ خودای -کردوە أَن کە

يُذْكَرَ - فِيهَا تیاییدا اسْمُهُ ناوی (خودا) -بهێنرێ و یادبکرێتەوە وَسَعَىٰ و هەوڵی داوە و کۆششی کردوە فِي لە

خَرَابِهَا تێکدان و وێرانکردنیان أُولَٰئِكَ ئەوانە مَا كَانَ - لَهُمْ بۆیان -نەبووە أَن کە يَدْخُلُوهَا بچنە ناوی إِلَّا مەگەر

خَائِفِينَ بە ترساوی، لَهُمْ (ئەوانە) بۆیان هەیە فِي لە الدُّنْيَا دونیادا خِزْيٌ شەرمەزاری وَلَهُمْ و بۆشیان هەیە فِي لە

الْآخِرَةِ رۆژی دوایی عَذَابٌ عەزاب و ئەشکەنجەیەکی عَظِيمٌ زۆر گەورە و مەزن (١١٤) وَلِلَّهِ و (هەر) هی خودایە

الْمَشْرِقُ رۆژهەڵات وَالْمَغْرِبُ و رۆژئاوا فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا جا روو لە هەرکوێیەک بکەن فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ ئەوە خودا رووی لێیە،

إِنَّ بە دڵنیایی اللَّهَ خودا وَاسِعٌ فرەوانگیری عَلِيمٌ زانایە (١١٥) وَقَالُوا و گوتیان اتَّخَذَ - اللَّهُ خودا

وَلَدًا رۆڵەیەکی -داناوە بۆخۆی سُبْحَانَهُ پاکی و پیرۆزی بۆی بَل بەڵکوو لَّهُ هی ئەوە مَا هەرچی فِي لەناو السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان

وَالْأَرْضِ و زەوی دایە كُلٌّ گشتی لَّهُ هەر بۆ ئەو قَانِتُونَ ملکەچ و فەرمانبەردارن (١١٦) بَدِيعُ بەدیهێنەری

السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان وَالْأَرْضِ و زەوی وَإِذَا و ئەگەر قَضَىٰ (خودا) براندیەوە أَمْرًا هەرکار و فەرمانێک (کەبیەوێت)

فَإِنَّمَا ئەوە هەر ئەوەندە يَقُولُ بڵێت لَهُ پێی كُن ببە فَيَكُونُ یەکسەر دەبێت (١١٧) وَقَالَ - الَّذِينَ و ئەوانەی

لَا يَعْلَمُونَ نازانن -گوتيان لَوْلَا بۆ - يُكَلِّمُنَا گفتوگۆمان لەگەڵ -ناكات اللَّهُ خودا أَوْ يان (بۆ) تَأْتِينَا بۆمان نايێت

آيَةٌ نيشانەيەکی گەورە و موعجیزەیەک كَذَٰلِكَ ئاوايان قَالَ گوت الَّذِينَ ئەوانەی مِن لە قَبْلِهِم پێش وان بوون مِّثْلَ هەروەک

قَوْلِهِمْ ۘ گوفتاری ئەوان، تَشَابَهَتْ وێکچوو بوو قُلُوبُهُمْ دڵەکانیان، قَدْ (بەدڵنیایی) و بە تەحقیق بَيَّنَّا روونمانکردەوە

الْآيَاتِ ئايەتەكان لِقَوْمٍ بۆ قەومێک يُوقِنُونَ يەقین و دڵنیایی وەربگرن (١١٨) إِنَّا ئێمە خۆمان أَرْسَلْنَاكَ تۆمان ناردووە

بِالْحَقِّ بەحەق و ڕاستی بَشِيرًا مزگێنی بەخش وَنَذِيرًا و ترسێنەر (يت) وَلَا تُسْأَلُ و بەرپرس نيت ووپرسيارت لێناكرێ عَنْ دەربارەی

أَصْحَابِ يارانی الْجَحِيمِ دۆزەخ (١١٩) وَلَن وەهەرگیز - تَرْضَىٰ ڕازی -نابن عَنكَ لێت الْيَهُودُ جولەكەكان وَلَا ونە

النَّصَارَىٰ گاور (مەسيحی)ەكانێش حَتَّىٰ هەتاكو تَتَّبِعَ دوای - مِلَّتَهُمْ ئاينی وان (-نە) كەوی، قُلْ بڵێ إِنَّ (بەدڵنيايی)

هُدَى هیدایەت و ڕێنمووی اللَّهِ خودا هُوَ هەر ئەوە الْهُدَىٰ ڕێنمونی و هیدایەتی تەواو، وَلَئِنِ و ئەگەر اتَّبَعْتَ كەوتیە دوای

أَهْوَاءَهُم حەز وئارەزووەكانی ئەوان بَعْدَ دوای الَّذِي ئەوەی جَاءَكَ بۆت هات مِنَ لە الْعِلْمِ زانست و زانیاری (وەحی)

مَا لَكَ ئەوە - مِنَ لە اللَّهِ خودا وە مِن (هیچ) وَلِيٍّ دۆستێک وَلَا ونە (هیچ) نَصِيرٍ پشتيوانێكيشت -نابێت (١٢٠)

الَّذِينَ ئەوانەی آتَيْنَاهُمُ پێماندان الْكِتَابَ كتێب يَتْلُونَهُ دەيخوێننەوە حَقَّ - تِلَاوَتِهِ خوێندنەوەی -حەق و دروست

أُولَٰئِكَ هەر ئەوانە يُؤْمِنُونَ بروا دێنن بِهِ پێی، وَمَن و هەر كەسێك يَكْفُرْ كوفر بكات بِهِ پێی فَأُولَٰئِكَ هُمُ ئەوە هەر ئەوانن

الْخَاسِرُونَ خەسارەتمەندانی تەواو (١٢١) يَا ئەی بَنِي نەوەی إِسْرَائِيلَ ئیسرائیل (جولەكەكان) اذْكُرُوا يادبكەنەوە

نِعْمَتِيَ ناز و نیعمەتی من الَّتِي ئەوەی أَنْعَمْتُ بەهرەداریم كرد عَلَيْكُمْ بەسەرتان وَأَنِّي و من بەڕاستی

فَضَّلْتُكُمْ ئێوەم بەگەورەیی هەڵبژارد عَلَى بەسەر الْعَالَمِينَ هەموو جیهانیان (لەڕابردوو) (١٢٢) وَاتَّقُوا و پاێزكار بن و بترسن لە

يَوْمًا ڕۆژێک لَّا تَجْزِي - نَفْسٌ (هیچ) نەفسێک عَن لەجیات نَّفْسٍ (هیچ) نەفسێک (ی تر) -تۆڵە و پاداشتی

شَيْئًا هیچ شتێک -ناداتەوە وَلَا يُقْبَلُ و قبوڵ ناكرێت مِنْهَا لێی عَدْلٌ (هیچ) بارمەتەیەک وَلَا تَنفَعُهَا و سود نابینێ لە

شَفَاعَةٌ (هیچ) شەفاعەت و تكاكاریەک وَلَا هُمْ و نە ئەوانیش يُنصَرُونَ سەردەخرێن و پشتیوانی دەکرێن (١٢٣) وَإِذِ و کە

ابْتَلَىٰ - إِبْرَاهِيمَ ئیبراهیمی -تاقیکردەوە رَبُّهُ پەروەردگاری بِكَلِمَاتٍ بە چەند وتە و فەرمایشتێک

فَأَتَمَّهُنَّ ئیتر ئەو بە تەواوی جێبەجێی کرد قَالَ (پەروەردگاری) گوتی إِنِّي بە دڵنیایی من جَاعِلُكَ - لِلنَّاسِ بۆ خەلک -تۆ دەکەم بە

إِمَامًا پێشەوایٚ قَالَ (ئیبراهیم) گوتی وَمِن و لە ذُرِّيَّتِي نەوەی منیش قَالَ (خودای پەروەردیگار) گوتی لَا يَنَالُ -

عَهْدِي پەیمانی من (لە کردن بە پێشەوا) -ناگرێتەوە و نابێتە بەشی الظَّالِمِينَ ستەمکاران (١٢٤) وَإِذْ (یادی ئەوەش بکەنەوە) کاتیٚ

جَعَلْنَا - الْبَيْتَ ئەو ماڵە (کەعبە) مان -کردە مَثَابَةً جێگای کۆبوونەوە لِّلنَّاسِ بۆ خەڵک

وَأَمْنًا و (کردمانە شوێنێکی) هێمن و ئارام و بێ ترس وَاتَّخِذُوا (دەئیوەش، خەڵکینە) - مِن لە مَّقَامِ مەقام وشوێنی خوداپەستی

إِبْرَاهِيمَ ئیبراهیم مُصَلًّى شوێنێکی نوێژکردن -بۆخۆتان داریبکەن وَعَهِدْنَا و پەیمانمان وەرگرت إِلَىٰ لە إِبْرَاهِيمَ ئیبراهیم

وَإِسْمَاعِيلَ و ئیسماعیل أَن کە طَهِّرَا پاك بکەنەوە بَيْتِيَ ماڵی من (کەعبە) لِلطَّائِفِينَ بۆ ئەوانەی بەدەوری کەعبە دەخولێنەوە

وَالْعَاكِفِينَ و ئەوانەی بۆ ئیعتیکاف لەویٚ دەمێننەوە وَالرُّكَّعِ وکرنۆش بەرانی السُّجُودِ سوژدەبەر (ئەوانەی نوێژ دەکەن) (١٢٥)

وَإِذْ (یادی ئەوەش بکەنەوە) کاتیٚ قَالَ - إِبْرَاهِيمُ ئیبراهیم -گوتی رَبِّ پەروەردیگارە اجْعَلْ - هَٰذَا ئەوە (ئێرە) -بکە بَلَدًا شارێکی

آمِنًا ئارام و ئاسایش و بێ ترس وَارْزُقْ و رزق و رۆزی بدە أَهْلَهُ دەنیشتوانەکەی مِنَ لە الثَّمَرَاتِ بەروبومەکان مَنْ ئەو کەسەی

آمَنَ بڕوای هێناوە مِنْهُم لەوان بِاللَّهِ بە خودا وَالْيَوْمِ ورۆژی الْآخِرِ دوایی، قَالَ (پەروەردیگار لە وەڵامدا) گوتی

وَمَن هەروەها ئەوەی كَفَرَ کوفریشی کردوە وباوەڕی نەهێناوە فَأُمَتِّعُهُ ئەوە (مۆڵەتی دەدەم ڕابوێریٚ) قَلِيلًا کەمێک ثُمَّ پاشان

أَضْطَرُّهُ ناچارو پەلکێشی دەکەم إِلَىٰ بۆ عَذَابِ عەزاب و ئەشکەنجەی النَّارِ ئاگر (ی دۆزەخ) وَبِئْسَ و خراپترین

الْمَصِيرُ سەرئەنجام (١٢٦) وَإِذْ و کاتیٚ يَرْفَعُ - إِبْرَاهِيمُ ئیبراهیم الْقَوَاعِدَ ئەساس و بناغەکان مِنَ لە

الْبَيْتِ ماڵ (ی خودا کەعبە) -بەرزدەکاتەوە وَإِسْمَاعِيلُ لەگەڵ ئیسماعیل (دەیانگوت): رَبَّنَا پەروەردیگارە تَقَبَّلْ قبوڵ بفەرموو

مِنَّا لێمان إِنَّكَ بەڕاستی تۆ أَنتَ هەر تۆ السَّمِيعُ تەواو بیسەری الْعَلِيمُ تەواو زانای (١٢٧) رَبَّنَا پەروەردیگارە

وَاجْعَلْنَا هەردوکمان بکەیتە مُسْلِمَيْنِ بەرفەمان و ملکەچبوو لَكَ بۆ خۆت وَمِن ولە ذُرِّيَّتِنَا نەوەی ئێمەش (فەراهەم بێنە)

أُمَّةً گەل و ئوممەتێکی مُّسْلِمَةً ملکەچ لَّكَ بۆ خۆت وَأَرِنَا و نیشانمان بدە مَنَاسِكَنَا ڕێوشوێنی حەج و خوداپەرستیمان

وَتُبْ عَلَيْنَا و بەرەو پەشیمانی و تۆبەکردنمان ببە و لێمانی قبوڵ بکە إِنَّكَ أَنتَ پەروەردیگارە بەڕاستی هەر تۆی

التَّوَّابُ قبوڵکاری تۆبە وپەشیمانی الرَّحِيمُ ئەوپەڕی بەخشندەی میهرەبانی (١٢٨) رَبَّنَا پەروەردیگارە وَابْعَثْ و ڕەوان بکە

فِيهِمْ لەناویان رَسُولًا پێغەمبەرێک مِّنْهُمْ لەخۆیان يَتْلُو بخوێنێتەوە عَلَيْهِمْ - آيَاتِكَ ئایەتەکانت -بەسەریاندا

وَيُعَلِّمُهُمُ و فێریان بکات الْكِتَابَ کتێب وَالْحِكْمَةَ وحیکمەت وکاربەجێ وَيُزَكِّيهِمْ ۚ و پاکیان بکاتەوە بروویان پێبدات

إِنَّكَ أَنتَ بەڕاستی هەر تۆ الْعَزِيزُ دەسەڵاتداری الْحَكِيمُ خاوەن حیکمەت و کاربەجێی تەواوی (١٢٩) وَمَن جا کێ

يَرْغَبُ عَن حەزناکات و پشت دەکا لە مِّلَّةِ ئاینی إِبْرَاهِيمَ ئیبراهیم إِلَّا مەگەر مَن کەسێک سَفِهَ -

نَفْسَهُ ۚ خۆی -گێل و نەفامکردبێ وَلَقَدِ و بە تەحقیق و بەدڵنیایی اصْطَفَيْنَاهُ ئێمە ئەومان بژاردە کرد فِي لە الدُّنْيَا دونیادا

وَإِنَّهُ و بێگومان ئەو فِي لە الْآخِرَةِ (ژیانی) دواییش لَمِنَ هەر لە الصَّالِحِينَ چاکانە (١٣٠) إِذْ کاتێ قَالَ لَهُ -

رَبُّهُ پەروەردگاری -پێی گوت أَسْلِمْ تەسلیم و ملکەچ بە قَالَ گوتی أَسْلَمْتُ تەسلیم و ملکەچ بووم لِرَبِّ بۆ پەروەردگاری

الْعَالَمِينَ هەموو جیهانیان (١٣١) وَوَصَّىٰ بِهَا و وەسیەتی پێ کرد إِبْرَاهِيمُ ئیبراهیم بَنِيهِ بۆ کوڕەکانی وَيَعْقُوبُ و یەعقوبیش

يَا ئەی بَنِيَّ کوڕەکانم إِنَّ بەڕاستی اللَّهَ خودا اصْطَفَىٰ بژاردەی کردوە لَكُمُ بۆتان الدِّينَ دینی حەق (ئیسلام)

فَلَا تَمُوتُنَّ جاهەرگیز نەکەن بمرن إِلَّا مەگەر وَأَنتُم کاتێ کە ئێوە مُّسْلِمُونَ ملکەچ و موسڵمان بن (١٣٢) أَمْ یا

كُنتُمْ شُهَدَاءَ ئێوە ئامادە و شایەت بوون إِذْ کە حَضَرَ گەیشتە سەر يَعْقُوبَ یەعقوب الْمَوْتُ مەرگ إِذْ کە قَالَ -

لِبَنِيهِ بە کوڕ (و نەوە) کانی -گوتی: مَا چی تَعْبُدُونَ دەپەرستن مِن لە بَعْدِي دوای من؟ قَالُوا گوتیان نَعْبُدُ دەپەرستین

إِلَٰهَكَ خودای تۆ وَإِلَٰهَ خودای آبَائِكَ باوانت إِبْرَاهِيمَ ئیبراهیم وَإِسْمَاعِيلَ و ئیسماعیل وَإِسْحَاقَ و ئیسحاق إِلَٰهًا خودایەک

وَاحِدًا یەک خودا وَنَحْنُ و ئێمەش لَهُ هەر بۆ ئەو مُسْلِمُونَ ملکەچ وتەسلیمین (١٣٣) تِلْكَ ئەوە أُمَّةٌ ئومەت و گەلێک بوون

قَدْ خَلَتْ تەواو تێپەڕین، لَهَا - مَا هەرچی كَسَبَتْ کردوویانە و بەدەستیان هێناوە -بۆ خۆیانە وَلَكُم و بۆ خۆتانە مَّا ئەوەی

كَسَبْتُمْ کردووتانە و بەدەستتان هێناوە وَلَا تُسْأَلُونَ و پرسیارتان لێناکرێت عَمَّا دربارەی ئەوەی كَانُوا يَعْمَلُونَ ئەوان دەیانکرد

(١٣٤) وَقَالُوا و گوتیان كُونُوا ببنە هُودًا یەهودی (جولەکە) أَوْ یان نَصَارَىٰ گاور (مەسیحی)

تَهْتَدُوا ڕێنمونیکراو دەبن و دەکەونە سەرڕێی ڕاست قُلْ بڵێ بَلْ بەڵکو (پەیڕەودەکەین) مِلَّةَ ئاینی إِبْرَاهِيمَ ئیبراهیم

حَنِيفًا بەپاکی (لار لەگشت ئاینێکی تر بەرەو تاکە ئاینی حەق) وَمَا كَانَ و ئەو- مِنَ و لە الْمُشْرِكِينَ موشریك و هاوبەشدانەران -نەبووە

(١٣٥) قُولُوا بڵێن آمَنَّا بڕوامان هێنا بِاللَّهِ بە خودا وَمَا و ئەوەی أُنزِلَ دابەزێنراوە إِلَيْنَا بۆمان وَمَا و ئەوەی

أُنزِلَ دابەزێنراوە إِلَىٰ بۆ إِبْرَاهِيمَ ئیبراهیم وَإِسْمَاعِيلَ و ئیسماعیل وَإِسْحَاقَ و ئیسحاق وَيَعْقُوبَ و یەعقوب

وَالْأَسْبَاطِ و دوازدە کوڕەکەی یەعقوب و نەوەکانیان وَمَا و ئەوەی أُوتِيَ هاتووە بۆ مُوسَىٰ موسا وَعِيسَىٰ و عیسا وَمَا و ئەوەی

أُوتِيَ هاتووە بۆ النَّبِيُّونَ پێغەمبەران مِن لە رَّبِّهِمْ پەروەردگاریانەوە لَا نُفَرِّقُ جیاکاری ناکەین بَيْنَ نێوان أَحَدٍ (هیچ) یەکێک

مِّنْهُمْ لەوان وَنَحْنُ و ئێمەش لَهُ هەر بۆئەو مُسْلِمُونَ ملکەچ و لەژێر فەرمانین (١٣٦) فَإِنْ جا ئەگەر آمَنُوا بڕوایان هێنا

بِمِثْلِ بە هەمان شێوەی مَا ئەوەی آمَنتُم ئێوە بڕواتان هێناوە بِهِ پێی فَقَدِ ئەوە بەدڵنیایی اهْتَدَوا ئەوان ڕێنمونیان وەرگرتووە

وَّإِن و ئەگەر تَوَلَّوْا پشت تێبکەن (وبەمجۆرە باوەڕنەهێنن) فَإِنَّمَا هُمْ ئیتر ئەوان هەر فِي لە شِقَاقٍ دووبەرەکین

فَسَيَكْفِيكَهُمُ وئەوسا بەدڵنیایی لە وەودوا - اللَّهُ خودا -بەس دەبێ بۆ تۆ بەرامبەریان وَهُوَ و هەر ئەویش السَّمِيعُ تەواو بیسەری

الْعَلِيمُ تەواو زانایە (١٣٧) صِبْغَةَ (ئەم ئاینە) ڕەنگ و دارشتنی اللَّهِ خودایە وَمَنْ جا کێ أَحْسَنُ چاکترە مِنَ لە اللَّهِ خودا

صِبْغَةً لە ڕەنگکردن و نەخشەسازی وَنَحْنُ و ئێمەش لَهُ هەر بۆئەو عَابِدُونَ پەرستیارین (١٣٨) قُلْ بڵێ

أَتُحَاجُّونَنَا ئایا ئێوە کێشە و دەمەقاڵە دەکەن لەگەڵ ئێمە فِي دەربارەی اللَّهِ خودا وَهُوَ لەکاتێ ئەو رَبُّنَا پەروەردیگارمانە

وَرَبُّكُمْ وپەروەردگاری ئێوەشە وَلَنَا و هەر بۆخۆمانە أَعْمَالُنَا کاروکردەوەکانمان وَلَكُمْ وهەر بۆ خۆشتانە أَعْمَالُكُمْ کاروکردەوەکانتان

وَنَحْنُ وئێمەش لَهُ هەر بۆ وی مُخْلِصُونَ پاك و دڵسۆزین (١٣٩) أَمْ یان تَقُولُونَ دەڵێن إِنَّ (بێگومان) إِبْرَاهِيمَ ئیبراهیم

وَإِسْمَاعِيلَ و ئیسماعیل وَإِسْحَاقَ و ئیسحاق وَيَعْقُوبَ ویەعقوب وَالْأَسْبَاطَ و دوازدە کوڕەکەی یەعقوب و ونەوەکانیان كَانُوا -

هُودًا یەهودی (جولەکە) أَوْ یان نَصَارَىٰ گاور (مەسیحی) -بوون قُلْ بڵێ أَأَنتُمْ ئایا ئێوە أَعْلَمُ زاناترن أَمِ یان اللَّهُ خودا ؟

وَمَنْ و کێ أَظْلَمُ ستەمکارترە مِمَّن لەوەی كَتَمَ شاردبێتیەوە شَهَادَةً شایەتیەک عِندَهُ لای خۆی مِنَ (کە هاتبێ) لەلایەن

اللَّهِ خوداوە وَمَا اللَّهُ و خودا - بِغَافِلٍ هەرگیز بێئاگا -نییە عَمَّا لەوەی تَعْمَلُونَ ئێوە دەیکەن (١٤٠) تِلْكَ ئەوە

أُمَّةٌ دەستە و ئوممەتێک بوون قَدْ تازە خَلَتْ تێپەڕین (وبڕایەوە) لَهَا هەر بۆخۆیەتی مَا چی كَسَبَتْ کرد و دەستی کەوت

وَلَكُم و هەر بۆ ئێوەشە مَّا ئەوەی كَسَبْتُمْ کردتان و دەستتان کەوت وَلَا تُسْأَلُونَ و پرسیار ناکرێ لێتان عَمَّا دەربارەی ئەوەی

كَانُوا يَعْمَلُونَ ئەوان پێشان دەیانکرد (١٤١) سَيَقُولُ لەوەودوا - السُّفَهَاءُ گێل و نەفامەکان مِنَ لە النَّاسِ خەڵکان -دەڵێن

مَا چی وَلَّاهُمْ وەریگێڕان عَن لە قِبْلَتِهِمُ قیبلەکەیان الَّتِي ئەوەی كَانُوا - عَلَيْهَا لەسەری -بوون (ڕوویان تێدەکرد) قُل بڵێ

لِّلَّهِ هەر هی خودایە الْمَشْرِقُ ڕۆژهەڵات وَالْمَغْرِبُ و ڕۆژئاوا يَهْدِي - مَن ئەوەی يَشَاءُ بیەوێت -ڕێنموونی دەکات إِلَىٰ بۆ

صِرَاطٍ شارێگایێکی مُّسْتَقِيمٍ ڕاست و دروست (١٤٢) وَكَذَٰلِكَ هەروا جَعَلْنَاكُمْ ئێوەمان کردۆتە أُمَّةً ئومەت و کۆمەڵێکی

وَسَطًا ناوەند لِّتَكُونُوا تاکو ببنە شُهَدَاءَ شایەت و چاودێرانێک عَلَى بەسەر النَّاسِ خەڵک وَيَكُونَ - الرَّسُولُ و پێغەمبەریش

عَلَيْكُمْ بەسەرتان -ببێتە شَهِيدًا شایەت و چاودێرێ وَمَا جَعَلْنَا - الْقِبْلَةَ الَّتِي ئەو قیبلەیەی

كُنتَ عَلَيْهَا تۆ لەسەری بوویت -وامان لێنەکرد إِلَّا تەنها بۆئەوە (نەبێت) لِنَعْلَمَ تا بزانین مَن کێ يَتَّبِعُ دەکەوێتە دواى

الرَّسُولَ پێغەمبەر (جیای بکەینەوە) مِمَّن لەوەی يَنقَلِبُ وەردەگەڕێتەوە عَلَىٰ لەسەر عَقِبَيْهِ پاژنەپێکانی وَإِن هەرچەند كَانَتْ -

لَكَبِيرَةً بەڕاستی (تاقیکردنەوەیەکی) گەورە (-بوو) إِلَّا تەنها - عَلَى بۆ الَّذِينَ ئەوانە (-نەبێت) کە هَدَى -

اللَّهُ خودا -هیدایەتی دابوون وَمَا كَانَ - اللَّهُ و خودا -هەرگیز وانییە لِيُضِيعَ بەفیرۆ بدات إِيمَانَكُمْ ئیمان و بڕواتان إِنَّ بەڕاستی

اللَّهَ خودا بِالنَّاسِ بۆ خەڵک لَرَءُوفٌ هەر زۆر بەسۆزی رَّحِيمٌ میهرەبان و بەخشندەیە (١٤٣) قَدْ بەدڵنیایی نَرَىٰ دەبینین

تَقَلُّبَ وەرگێڕان وئەولا ئەولا کردنی وَجْهِكَ ڕووی تۆ فِي ڕوو لە السَّمَاءِ ئاسمان

فَلَنُوَلِّيَنَّكَ جا بەدڵنیای هەر ئاڕاستەت دەگۆڕین بەرەو قِبْلَةً قیبلەیەک (ڕووگەیەک) تَرْضَاهَا پێی ڕازی بیت فَوَلِّ ئیتر ئاڕاستەی -

وَجْهَكَ ڕووت -بکە شَطْرَ بەرەو الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ (کەعبە) وَحَيْثُ مَا و لەهەرشوێنێک كُنتُمْ بووبن فَوَلُّوا ئەوە ئاڕاستەکەن

وُجُوهَكُمْ ڕووتان شَطْرَهُ بەرەو ئەوێ وَإِنَّ بەڕاستی الَّذِينَ ئەوانەی أُوتُوا - الْكِتَابَ کتێبی (ئاسمانیان) -پێدراوە

لَيَعْلَمُونَ هەردەزانن أَنَّهُ کە ئەوە بەدڵنیایی الْحَقُّ حەق و ڕاستییە مِن لە رَّبِّهِمْ پەروەردگاریانەوە وَمَا و - اللَّهُ خودا

بِغَافِلٍ هەرگیز بێئاگا -نییە عَمَّا دەربارەی ئەوەی يَعْمَلُونَ ئەوان دەیکەن (١٤٤) وَلَئِنْ و ئەگەر أَتَيْتَ بۆ - الَّذِينَ ئەوانەی

أُوتُوا - الْكِتَابَ کتێبی (ئاسمانیان) -پێیاندراوە بِكُلِّ هەموو آيَةٍ ئایەت و بەڵگە و نیشانێک -بێنیت مَّا تَبِعُوا ناکەونە دوای

قِبْلَتَكَ قیبلەی تۆ وَمَا و نە أَنتَ تۆش بِتَابِعٍ دواکەوتەی - قِبْلَتَهُمْ قیبلەی وان -دەبیت وَمَا و نە بَعْضُهُم هەندێکیانیش

بِتَابِعٍ دواکەوتەی - قِبْلَةَ قیبلەی بَعْضٍ هەندێک (ی تر) -دەبن وَلَئِنِ و ئەگەر اتَّبَعْتَ بکەویتە دوای

أَهْوَاءَهُم حەز و ئارەزووی وان مِّن لە بَعْدِ پاش مَا ئەوەی جَاءَكَ بۆت هاتووە مِنَ لە الْعِلْمِ زانست (بە وەحی)

إِنَّكَ (بەدڵنیایی) تۆ إِذًا کە وابێت لَّمِنَ هەرلە الظَّالِمِينَ ستەمکاران یت (١٤٥) الَّذِينَ ئەوانەی آتَيْنَاهُمُ پێمانداون

الْكِتَابَ کتێب (ی ئاسمانی) يَعْرِفُونَهُ ئەو دەناسن كَمَا وەک ئەوی يَعْرِفُونَ - أَبْنَاءَهُمْ کوڕەکانیان -دەناسن وَإِنَّ و بێگومان

فَرِيقًا دەستەیەک مِّنْهُمْ لەوان لَيَكْتُمُونَ - الْحَقَّ حەق و ڕاستی -هەر دەشارنەوە وَهُمْ لەو کاتەی ئەوان يَعْلَمُونَ دەشزانن

(١٤٦) الْحَقُّ حەق و ڕاستی مِن لە رَّبِّكَ پەروەردیگارتەوەیە فَلَا تَكُونَنَّ جاهەرگیز - مِنَ لە الْمُمْتَرِينَ گومانکاران -مەبە

(١٤٧) وَلِكُلٍّ بۆ هەر یەکێک وِجْهَةٌ ئاراستە و ڕووگەیەک (هەیە) هُوَ ئەو مُوَلِّيهَا ڕووی تێکردوە فَاسْتَبِقُوا جا پێشبڕکێ بکەن بۆ

الْخَيْرَاتِ ۚ چاکە و خێرەکان أَيْنَ مَا لە هەرکوێیەک تَكُونُوا ئێوەی لێبێت يَأْتِ بِكُمُ - اللَّهُ خودا -دەتان هێنێت جَمِيعًا ۚ گشتتان،

إِنَّ بێگومان اللَّهَ خودا عَلَىٰ بەسەر كُلِّ هەموو شَيْءٍ شتێ قَدِيرٌ دەسەڵاتی تەواوی هەیە (١٤٨) وَمِنْ و لە

حَيْثُ هەرکوێ خَرَجْتَ دەرچوویت فَوَلِّ ئەوە ئاڕاستەبکە وَجْهَكَ ڕووی خۆت شَطْرَ بەرەو الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ (کەعبە)

وَإِنَّهُ و (بەدڵنیایی) ئەوە لَلْحَقُّ هەرحەققە مِن لە رَّبِّكَ پەروەردیگارتەوە وَمَا وهەرگیز - اللَّهُ خوداش بِغَافِلٍ بێئاگا -نیە

عَمَّا دەربارەی ئەوەی تَعْمَلُونَ ئێوە دەیکەن (١٤٩) وَمِنْ و لە حَيْثُ هەرکوێ خَرَجْتَ دەرچوویت فَوَلِّ ئەوە ئاڕاستەبکە

وَجْهَكَ ڕووی خۆت شَطْرَ بەرەو الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ (کەعبە) وَحَيْثُ مَا ولە هەکوێیەک كُنتُمْ بووبن فَوَلُّوا ئەوە ئاڕاستەی -

وُجُوهَكُمْ ڕووتان -بکەن شَطْرَهُ بەرەو وێ لِئَلَّا يَكُونَ تاکو نەبێت لِلنَّاسِ بۆ خەڵک عَلَيْكُمْ لەسەرتان حُجَّةٌ بەڵگە و بیانوویێک

إِلَّا جگە لە الَّذِينَ ئەوانەی ظَلَمُوا ستەمیانکردوە مِنْهُمْ لەوان فَلَا تَخْشَوْهُمْ جا لێیان مەترسن وَاخْشَوْنِي و لە من بترسن،

وَلِأُتِمَّ و تا تەواو بکەم نِعْمَتِي ناز و نیعمەتی خۆم عَلَيْكُمْ بەسەرتان وَلَعَلَّكُمْ و بەلکو تَهْتَدُونَ حەق بدۆزنەوە و پیادەی بکەن

(١٥٠) كَمَا هەروەک أَرْسَلْنَا ڕەوانمان کرد فِيكُمْ لەنێوتاندا رَسُولًا پێغەمبەرێک مِّنكُمْ لەخۆتان يَتْلُو دەخوێنێتەوە

عَلَيْكُمْ بەسەرتاندا آيَاتِنَا ئایەتەکانمان وَيُزَكِّيكُمْ و پاکتان دەکاتەوە و برەوتان پێدەدات وَيُعَلِّمُكُمُ و فێری - الْكِتَابَ کتێب (قورئان)

وَالْحِكْمَةَ وحیکمەتتان -دەکات وَيُعَلِّمُكُم و فێرتان دەکات مَّا ئەوەی لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ئێوە نەتاندەزانی (١٥١)

فَاذْكُرُونِي جا یادم بکەنەوە أَذْكُرْكُمْ یادتان دەکەمەوە وَاشْكُرُوا و سوپاسگوزاری بکەن لِي بۆم

وَلَا تَكْفُرُونِ وسپڵە مەبن و کوفری نیعمەتەکانم مەکەن (١٥٢) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هۆ ئەی ئەوانەی آمَنُوا بڕواتان هێناوە

اسْتَعِينُوا کۆمەک وەرگرن بِالصَّبْرِ لە ئارامگری و خۆڕاگری وَالصَّلَاةِ ۚ و لە نوێژ - إِنَّ (بەدڵنیایی) اللَّهَ خودا مَعَ لەگەڵ

الصَّابِرِينَ ئارامگران ە (١٥٣) وَلَا تَقُولُوا و مەڵێن لِمَن بەوەی يُقْتَلُ دەکوژرێت فِي لە سَبِيلِ ڕێگای اللَّهِ خودا

أَمْوَاتٌ ۚ مردوون، بَلْ بەڵكو أَحْيَاءٌ زیندوون وَلَٰكِن بەڵام لَّا تَشْعُرُونَ (ئێوە) هەست ناكەن (١٥٤)

وَلَنَبْلُوَنَّكُم (بەدڵنیایی) هەر تاقیتان دەكەینەوە بِشَيْءٍ بە شتێك مِّنَ لە الْخَوْفِ ترس وَالْجُوعِ و برسێتی وَنَقْصٍ و كەمبوون

مِّنَ لە الْأَمْوَالِ پارە و سامان وَالْأَنفُسِ و كەس (وكار) وَالثَّمَرَاتِ ۗ و بەروبووم وَبَشِّرِ و مزگێنی بەدە الصَّابِرِينَ ئارامگران

(١٥٥) الَّذِينَ ئەوانەی إِذَا كاتێ أَصَابَتْهُم توشیان دێت مُّصِيبَةٌ بەڵاو موسیبەتێك قَالُوا (دەڵێن) إِنَّا بەڕاستی ئێمە

لِلَّهِ هی خوداین وَإِنَّا و بەدڵنیاییش ئێمە إِلَيْهِ هەر بۆ ویش رَاجِعُونَ دەگەڕێینەوە (١٥٦) أُولَٰئِكَ ئەوانە عَلَيْهِمْ -

صَلَوَاتٌ چەندەها درووود و ستایشیان -لەسەر مِّن لە رَّبِّهِمْ پەروەردگاریانەوە وَرَحْمَةٌ لەگەڵ ڕەحمەتێك

وَأُولَٰئِكَ هُمُ و هەر ئەوانە الْمُهْتَدُونَ ڕێنموونیكراوی تەواون (١٥٧) إِنَّ (بەدڵنیایی) الصَّفَا سەفا وَالْمَرْوَةَ مەروە مِن لە

شَعَائِرِ دروشمەكانی اللَّهِ خودا ن فَمَنْ جا هەركەسێ حَجَّ رووی كردەوێ بۆ مەبەستی حەجی الْبَيْتَ ماڵ (ی خودا ، كەعبە) أَوِ یان

اعْتَمَرَ عومرەی كرد فَلَا جُنَاحَ ئەوە تاوانێك نیە عَلَيْهِ لەسەری أَن كە يَطَّوَّفَ تەواف وهاتووچۆ بكات بِهِمَا ۚ لەنێوانیان

وَمَن و هەركەسێ تَطَوَّعَ خۆبەخشانە بكات خَيْرًا خێرو چاكە فَإِنَّ ئەوە بەدڵنیایی اللَّهَ خودا شَاكِرٌ سوپاسگوزارێكی عَلِيمٌ زانایە

(١٥٨) إِنَّ بەڕاستی الَّذِينَ ئەو كەسانەی يَكْتُمُونَ حەشاردەدەن ودەشارنەوە مَا ئەوی أَنزَلْنَا ئێمە دامانبەزاندووە مِنَ لە

الْبَيِّنَاتِ بەڵگە ڕۆن وئاشكراكان وَالْهُدَىٰ ورێی حەق و حەق ناسی مِن لە بَعْدِ دوای مَا ئەوەی بَيَّنَّاهُ ڕونمانكردەوە

لِلنَّاسِ بۆ خەڵك فِي لەناو الْكِتَابِ ۙ كتێبە ئاسمانیەكان أُولَٰئِكَ ئەوانە يَلْعَنُهُمُ - اللَّهُ خودا -نەفرەتیان لێدەكات وَيَلْعَنُهُمُ و -

اللَّاعِنُونَ هەموو نەفرەتكارانیش -نەفرەتیان لێدەكەن (١٥٩) إِلَّا جگە لە الَّذِينَ ئەوانەی تَابُوا پەشیمان بوونەوە و تەوبەیانكرد

وَأَصْلَحُوا و چاكبوونەوە و چاكیانكرد وَبَيَّنُوا و ئاشكرایانكرد و ڕوونیاكردەوە فَأُولَٰئِكَ ئەوە - أَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۚ تەوبە وەردەگرم -لەوان

وَأَنَا و هەر من التَّوَّابُ تەواو وەرگری تۆبە م الرَّحِيمُ تەواو بەخشندەی میهرەبان م (١٦٠) إِنَّ بەڕاستی الَّذِينَ ئەوانەی

كَفَرُوا كوفریانكرد وَمَاتُوا و مردن وَهُمْ لەو كاتەی ئەوان كُفَّارٌ كافر بوون أُولَٰئِكَ ئەوە ئەوان عَلَيْهِمْ بەسەریان (دادێت)

لَّعْنَةُ نەفرەتی اللَّـهِ خودا وَالْمَلَائِكَةِ و فریشتەکان وَالنَّاسِ وخەڵک أَجْمَعِينَ هەرهەمووی (١٦١) خَالِدِينَ هەتاهەتایێن

فِيهَا تیاییدا لَا يُخَفَّفُ (هیچ) (هیچ) سووک ناکرێ عَنْهُمُ لەسەریان الْعَذَابُ تەواوی عەزاب وئەشکەنجە وَلَا هُمْ و نەئەوانیش

يُنظَرُونَ چاوەڕوان دەکرێن (سزایان دواناخرێت) (١٦٢) وَإِلَـٰهُكُمْ و پەرستراوتان (کە بەڕاستی خودایە) إِلَـٰهٌ خودا و پەرستراوێکە

وَاحِدٌ یەک (خودا) ، لَّا إِلَـٰهَ نییە (هیچ) خودا و پەرستراوێک إِلَّا جگەلە هُوَ ئەو الرَّحْمَـٰنُ (ئەوپەڕی میهرەبانی)

الرَّحِيمُ (ئەوپەڕی بەخشندە) (١٦٣) إِنَّ بەڕاستی فِي لە خَلْقِ دروستکردنی السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان وَالْأَرْضِ و زەوی

وَاخْتِلَافِ وجیاوزی اللَّيْلِ شەو وَالنَّهَارِ و ڕۆژ وَالْفُلْكِ الَّتِي و ئەو کەشتیانەی تَجْرِي گوزەر دەکەن و دێن و دەچن فِي لەناو

الْبَحْرِ دەریا دا بِمَا بەوشتانەی يَنفَعُ سود بە - النَّاسَ خەڵک -دەبەخشن وَمَا و ئەوەی أَنزَلَ - اللَّـهُ خودا -دایبەزاندوە مِنَ لە

السَّمَاءِ ئاسماندا مِن لە مَّاءٍ ئاوێک فَأَحْيَا جا زیندووی کردەوە بِهِ بەوە الْأَرْضَ زەوی بَعْدَ پاش مَوْتِهَا مردنی

وَبَثَّ و بڵاوی کردەوە فِيهَا تێیدا مِن لە كُلِّ هەموو دَابَّةٍ ڕەوەندە و زیندەوەرێک وَتَصْرِيفِ و ئاڵ و گۆڕی الرِّيَاحِ بایەکان

وَالسَّحَابِ و هەوری الْمُسَخَّرِ ڕامکراوی بَيْنَ نێوان السَّمَاءِ ئاسمان وَالْأَرْضِ و زەوی

لَآيَاتٍ بەدڵنیایی (لەوشتانە دا) هەیە نیشانە و گەلێک بەڵگە لِّقَوْمٍ (بۆ گەل و قەومێک) يَعْقِلُونَ تێبگەن (١٦٤) وَمِنَ و لە

النَّاسِ خەڵک (هەیە) مَن کەسانێک يَتَّخِذُ بۆخۆیان دادەنێن مِن دُونِ اللَّـهِ جگەلەخودا أَندَادًا هاوەڵ و هاوبەشانێک

يُحِبُّونَهُمْ خۆشیان دەوێن كَحُبِّ وەک خۆشەویستی اللَّـهِ خودا وَالَّذِينَ و ئەوانەی آمَنُوا بڕوایان هێناوە أَشَدُّ بەگوڕ وبەتین ترن

حُبًّا لە خۆشەویستیان لِّلَّـهِ بۆ خودا، وَلَوْ جا ئەگەر يَرَى ببینن الَّذِينَ ئەوانەی ظَلَمُوا ستەمیانکردوە إِذْ ئەو کاتەی کە

يَرَوْنَ دەبینن الْعَذَابَ عەزاب و ئەشکەنجە أَنَّ (ئەزانن) کە الْقُوَّةَ هەرچی هێزە لِلَّـهِ هی خودایە جَمِيعًا هەرهەمووی

وَأَنَّ و (دەزانن) کە بەڕاستی اللَّـهَ خودا شَدِيدُ زۆر توندە الْعَذَابِ عەزابی (١٦٥) إِذْ کاتێ تَبَرَّأَ - الَّذِينَ ئەوانەی

اتُّبِعُوا (خەڵک) دوایان کەوتوون -پاکانە دەکەن و بێ بەری دەبن مِنَ لە الَّذِينَ ئەو (کەس) انەی اتَّبَعُوا دوایان کەوتوون وَرَأَوُا و -

الْعَذَابَ عەزاب -دەبینن وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ و لێیان پچڕا الْأَسْبَابُ هەموو پەیوەندی و هۆکارەکان (١٦٦) وَقَالَ -

الَّذِينَ و ئەوانەی اتَّبَعُوا بەدووکەوتبوون -گوتیان لَوْ ئەگەر بێت أَنَّ کە لَنَا ئێمە هەمان بێت كَرَّةً گەڕانەوەیٔ (بۆ دونیا)

فَنَتَبَرَّأَ ئەوسا پاکانەیی دەکەین و بێبەری دەبین مِنْهُمْ لەوان (ەی دوایاندەوتبووین) كَمَا هەرچۆن تَبَرَّءُوا (ئەوان) پاکانییانکرد مِنَّا ۗ لێمان

كَذَٰلِكَ ئاوا يُرِيهِمُ - اللَّهُ خودا أَعْمَالَهُمْ کار وکردەوەکانیان -نیشاندەدات حَسَرَاتٍ وەک حەسرەت و پەشیمانیەکی زۆر

عَلَيْهِمْ بەسەریاندا وَمَا - هُمْ و ئەوان بِخَارِجِينَ هەرگیز دەر (-نا)چن مِنَ لە النَّارِ ئاگر (١٦٧) يَا أَيُّهَا هۆ ئەی

النَّاسُ خەلکینە كُلُوا بخۆن مِمَّا لەوەی فِي لەناو الْأَرْضِ زەوی دایە حَلَالًا خواردنی ڕێپێدراوی حەلالی طَيِّبًا پاك و چاك

وَلَا تَتَّبِعُوا ومەکەونە دوای خُطُوَاتِ هەنگاوەکانی الشَّيْطَانِ ۚ شەیتان إِنَّهُ بەدڵنیایی ئەوە لَكُمْ بۆتان عَدُوٌّ دوژمنێکی مُبِينٌ دیارە

(١٦٨) إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ هەر تەنها فەرمانتان پێدەکات بِالسُّوءِ بە خراپە وَالْفَحْشَاءِ وتاوانی گەورەی دزێو و قێزەوەن

وَأَنْ هەروەها (فەرمانتان پێدەکات) بەوەی تَقُولُوا - عَلَى بەدەم اللَّهِ خودا وە مَا شتێک -بڵێن

لَا تَعْلَمُونَ (کە) نایزانن وزانیاریتان نیە دەربارەی (١٦٩) وَإِذَا و ئەگەر قِيلَ گوترا لَهُمُ پێیان اتَّبِعُوا بکەونە دوای مَا ئەوەی

أَنْزَلَ - اللَّهُ خودا -دایبەزاندوە قَالُوا (ئەوە) ئەوان دەڵێن بَلْ بەڵکو نَتَّبِعُ دەکەوینە دوای مَا ئەوەی أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ -

آبَاءَنَا ۗ باب و باپیرانمان -لەسەری بینیبوو و ڕاهات بووین لەگەڵی أَوَلَوْ كَانَ باشە ئەگەر وابوو آبَاؤُهُمْ باب و باپیرانیان

لَا يَعْقِلُونَ تێنەدەگەیشتن شَيْئًا لە (هیچ) وَلَا يَهْتَدُونَ و ڕێی حەقیان نەدەناسی؟! (١٧٠) وَمَثَلُ نموونەی الَّذِينَ ئەوانەی

كَفَرُوا کوفریان کردوە كَمَثَلِ وەک نموونەی الَّذِي ئەو (کەسە) یە کە يَنْعِقُ هاوار دەکا بِمَا بەسەر ئەو (ئاژەڵەی) ەی

لَا يَسْمَعُ نابیستێ (هیچ) إِلَّا تەنها دُعَاءً هاوارێ وَنِدَاءً ۚ و بانگێک (نەبێ) صُمٌّ کەڕن بُكْمٌ لاڵن عُمْيٌ کوێرن فَهُمْ ئیتر ئەوان

لَا يَعْقِلُونَ تێناگەن و پێناگەن (١٧١) يَا أَيُّهَا هۆ ئەی الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا بڕواتان هێناوە كُلُوا بخۆن مِنْ لە

طَيِّبَاتِ پاك و چاکەکانی مَا ئەوشتانەی رَزَقْنَاكُمْ پێماندراون لە رزق و ڕۆزی وَاشْكُرُوا و سوپاسگوزاری بکەن لِلَّهِ بۆ خودا

إِن ئەگەر كُنتُمْ إِيَّاهُ ئێوە هەر تەنها ئەو تَعْبُدُونَ دەپەرستن (١٧٢) إِنَّمَا هەر ئەوەندەی حَرَّمَ قەدەغە و حەرامكردوە

عَلَيْكُمُ لەسەرتان الْمَيْتَةَ مردار بوو وَالدَّمَ و خوێن وَلَحْمَ و گۆشتی الْخِنزِيرِ بەراز وَمَا و ئەوەی

أُهِلَّ بِهِ (لە كاتی سەربڕینەكەیدا) ناوێک بەرزكرابێتەوە وسەربڕابێ لِغَيْرِ بۆ غەیری اللَّهِ خودا فَمَنِ جا هەركەسێ

اضْطُرَّ كەوتە تەنگانە و ناچاری غَيْرَ بَاغٍ (خۆی) داواكار نەبێ وَلَا عَادٍ و لەسنوردەرچوو (نەبێت) فَلَا إِثْمَ ئەوە تاوانێک نیە

عَلَيْهِ ۚ لەسەری، إِنَّ بێگومان اللَّهَ خودا غَفُورٌ زۆر لێبوردەی رَّحِيمٌ زۆرمیهرەبانی بەخشندەیە (١٧٣) إِنَّ بەڕاستی

الَّذِينَ ئەو (كەس) انەی يَكْتُمُونَ دەشارنەوە مَا (هەر شتێكک لە) ئەوەی أَنزَلَ - اللَّهُ خودا -دایبەزاندوە مِنَ لە

الْكِتَابِ كتاب (ە ئاسمانیەكان) وَيَشْتَرُونَ و - بِهِ پێی ثَمَنًا پارە ودەستكەوتێكی قَلِيلًا ۙ كەم -دەكڕن و دەستەبەر دەكەن

أُولَٰئِكَ ئەوانە مَا يَأْكُلُونَ ناخۆن و ناخەنە فِي ناو بُطُونِهِمْ سكیان إِلَّا جگەلە النَّارَ ئاگر وَلَا يُكَلِّمُهُمُ و نایاندوێنێ اللَّهُ خودا

يَوْمَ ڕۆژی الْقِيَامَةِ قیامەت وَلَا يُزَكِّيهِمْ وپاكیان ناكاتەوە وَلَهُمْ و بۆیان هەیە عَذَابٌ عەزابێكی أَلِيمٌ ئێجگار سەخت (١٧٤)

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ ئەوانەن ئەوەی اشْتَرَوُا - الضَّلَالَةَ گومڕاییان -كڕیوە بِالْهُدَىٰ بە ڕێناسی و هیدایەت

وَالْعَذَابَ و عەزاب وئەشكەنجە (ی دۆزەخشیان كڕیوە) بِالْمَغْفِرَةِ ۚ بە لێخۆش بوون فَمَا أَصْبَرَهُمْ جا (چەندە ئارامگرن) عَلَى لەسەر

النَّارِ ئاگر !!! (١٧٥) ذَٰلِكَ ئەوە بِأَنَّ بەهۆی ئەوەی كە اللَّهَ خودا نَزَّلَ - الْكِتَابَ كتێبی -ناردۆتەخوارەوە

بِالْحَقِّ ۗ بە حەق ورەوایی وَإِنَّ و بەدڵنیای الَّذِينَ ئەوانەی اخْتَلَفُوا تەبا نەبوون و جیاوازی كەوتە نێوانیان فِي لە میانەی

الْكِتَابِ كتێب لَفِي بەڕاستی لەناو شِقَاقٍ ناكۆكی و ترازانێكن بَعِيدٍ زۆر دوور (١٧٦) لَّيْسَ -

الْبِرَّ چاكەی تەواو (-هەر ئەوە نییە) أَن كە تُوَلُّوا - وُجُوهَكُمْ ڕووەكانتان -ئاڕاستە بكەن قِبَلَ بەرەو الْمَشْرِقِ ڕۆژهەڵات

وَالْمَغْرِبِ و ڕۆژئاوا وَلَٰكِنَّ بەڵكو الْبِرَّ چاكەی تەواو ئەوەیە: مَنْ ئەوی آمَنَ بڕوای هێناوە بِاللَّهِ بە خودا وَالْيَوْمِ و ڕۆژی

الْآخِرِ دوایی وَالْمَلَائِكَةِ و فریشتەكان وَالْكِتَابِ و كتێب وَالنَّبِيِّينَ و پێغەمبەران وَآتَى و - الْمَالَ ماڵ و پارەی عَلَىٰ سەرەڕای

حُبِّهِ حەزلێبوونێشی -هێناوە و بەخشیویەتی بۆ ذَوِي کەسیانێک خاوەنی الْقُرْبَىٰ نزیکی و خزمایەتین وَالْيَتَامَىٰ و هەتیوان

وَالْمَسَاكِينَ و هەژاران وَابْنَ السَّبِيلِ و ڕێبواران (کە لێیان براوە) وَالسَّائِلِينَ و سواڵکەران

وَفِي الرِّقَابِ و لەپێناو (ئازادکردنی) کۆت وزنجیرلەملان وَأَقَامَ و ڕێک وپێکی کردوە الصَّلَاةَ نوێژان وَآتَى و هێناویەتی و بەخشیویەتی

الزَّكَاةَ زەکات وَالْمُوفُونَ هەروەها وەفادارن بِعَهْدِهِمْ بۆ پەیمانەکانیان إِذَا کە عَاهَدُوا پەیمانیان دا پێ وَالصَّابِرِينَ و ئارامگران

فِي لە الْبَأْسَاءِ هەژاری وناخۆشیەکانی وَالضَّرَّاءِ و (ئارامگران لەسەرزەرەر و ئازارەکانی) نەخۆشی وَحِينَ و (ئارامگران) کاتی

الْبَأْسِ ۗ توندوتیژی جەنگ وشەڕ وشۆڕ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ بەڕاستی ئەوانە صَدَقُوا ڕاستگۆ بوون وَأُولَٰئِكَ هُمُ و بەڕاستی هەر ئەوانە

الْمُتَّقُونَ لەخواترسی پارێزکارن (١٧٧) يَا أَيُّهَا هۆ ئەی الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا بڕواتان هێناوە كُتِبَ -

عَلَيْكُمُ لەسەرتان -نوسراوە (فەرز کراوە) الْقِصَاصُ حوکمی تۆڵە سەندنەوە (بە کوشتنەوە) فِي لە (مەسەلەی) الْقَتْلَى کوژراوان

الْحُرُّ ئازاد بِالْحُرِّ بە (رامبەر) ئازاد وَالْعَبْدُ و بەندە بِالْعَبْدِ بە (رامبەر) بەندە وَالْأُنثَىٰ مێ یە بِالْأُنثَىٰ ۚ بە (رامبەر) مێ یە،

فَمَنْ جا هەرکەسێ عُفِيَ - لَهُ لۆی مِنْ لە أَخِيهِ براکەیەوە -چاوپۆشی کرا لە شَيْءٌ شتێ (لەخوێنەکەی)

فَاتِّبَاعٌ ئێتر بەدوا دا چوون (با بکرێ) بِالْمَعْرُوفِ بە (ڕەفتار) چاکی وَأَدَاءٌ و بەخشین و پێدانیش (با بکرێ) إِلَيْهِ بۆی

بِإِحْسَانٍ ۗ بە چاکەکارای، ذَٰلِكَ ئەوە تَخْفِيفٌ سووک کردنێکە مِّن لە رَّبِّكُمْ پەروەردیگارتانەوە

وَرَحْمَةٌ ۗ لەگەڵ بەزەیی و میهرەبانیەک فَمَنِ جا هەرکەسێ اعْتَدَىٰ سنوری بەزاند و تەعەددای کرد بَعْدَ دوای ذَٰلِكَ ئەوە (ئەوپێکهاتنە)

فَلَهُ ئێتر بۆی هەیە عَذَابٌ عەزاب و ئەشکەنجەیەکی أَلِيمٌ زۆر بە ئازار (١٧٨) وَلَكُمْ و بۆ ئێوە - فِي لە

الْقِصَاصِ حوکمی تۆڵە سەندنەوە (بە کوشتنەوە) حَيَاةٌ ژیانێ (-هەیە) يَا ئەی أُولِي خاوەنی الْأَلْبَابِ هێزر و هۆشەکان

لَعَلَّكُمْ بەڵکو تَتَّقُونَ لەخودا ترس و پارێزکاردەبن (١٧٩) كُتِبَ نوسراوە (فەرزکراوە) عَلَيْكُمْ لەسەرتان إِذَا کاتێ

حَضَرَ ئامادەی أَحَدَكُمُ یەکێکتان -بوو الْمَوْتُ مەرگ (واتە لەسەرە مەرگدا) إِن ئەگەر تَرَكَ -

خَيْرًا چاکەیێ (ماڵ و سامانێ) -بەجێ هێشت الْوَصِيَّةُ (لەسەرتان نوسراوە) وەسیەت کردن لِلْوَالِدَيْنِ لۆ دایک و باوك

وَالْأَقْرَبِينَ و نزیک نزیکان بِالْمَعْرُوفِ بە چاکی و ڕێک و پێکی حَقًّا حەقێکی چەسپاو عَلَى لەسەر الْمُتَّقِينَ لەخواترس و پارێزکاران

(١٨٠) فَمَنْ جا هەرکەسێ بَدَّلَهُ گۆڕانکاری تێکرد بَعْدَ دوای مَا ئەوەی سَمِعَهُ بیستی فَإِنَّمَا ئەوە - إِثْمُهُ تاوانەکەی -هەر

عَلَى لەسەر الَّذِينَ ئەوانەیە کە يُبَدِّلُونَهُ ۚ دەیگۆڕن إِنَّ (بەدڵنیایی) اللَّهَ خودا سَمِيعٌ زۆر بیسەری عَلِيمٌ زۆر زانایە (١٨١)

فَمَنْ جا هەرکەسێ خَافَ ترسا مِن لە مُّوصٍ وەسیەتکارێ جَنَفًا هەڵەکردنێ أَوْ یان إِثْمًا گوناه و مافخواردنێ

فَأَصْلَحَ جا چاککردنەوەی ئەنجامدا بَيْنَهُمْ نێوانیان فَلَا إِثْمَ ئەوە (هیچ) گوناە نیە عَلَيْهِ ۚ لەسەری، إِنَّ بەدڵنیایی اللَّهَ خودا

غَفُورٌ زۆر لێبوردەی رَّحِيمٌ زۆربەبەزەیی ومیهرەبانە (١٨٢) يَا أَيُّهَا هۆ ئەی الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا باوڕتان هێناوە

كُتِبَ نوسراوە و (فەرز کراوە) عَلَيْكُمُ لەسەرتان الصِّيَامُ بەڕۆژوو بوون كَمَا هەر چۆن كُتِبَ نوسرا (بوو) عَلَى لەسەر

الَّذِينَ ئەوانەی مِن لە قَبْلِكُمْ پێش ئێوەبوون لَعَلَّكُمْ بەڵکوو تَتَّقُونَ (لەخودا) دەترسن و پارێزکاردەبن (١٨٣) أَيَّامًا ڕۆژانێ

مَّعْدُودَاتٍ ۚ (کەمی) ژمێردراو فَمَن جا هەرکەسێ كَانَ - مِنكُم لەنگۆ مَّرِيضًا نەخۆش (-بوو) أَوْ یان عَلَىٰ لەسەر

سَفَرٍ سەفەر (-بوو) فَعِدَّةٌ ئەوە ژمارەیێ مِّنْ لە أَيَّامٍ ڕۆژانێ أُخَرَ ۚ دیکە (با بەڕۆژی بێت) وَعَلَى و لەسەر الَّذِينَ ئەوانەی

يُطِيقُونَهُ بەزەحمەت و بەحاڵ (ێکی زۆرناخۆش) دەیگرن فِدْيَةٌ فیدیەک (بدەن بۆ هەرڕۆژێ) طَعَامُ خواردنی مِسْكِينٍ هەژارێ

فَمَن جا هەرکەسێ تَطَوَّعَ لەخۆڕا - خَيْرًا خێرێ -زیاتری بەخشی فَهُوَ ئەوە خَيْرٌ چاکترە لَّهُ ۚ بۆخۆیی وَأَن و ئەوەی کە

تَصُومُوا بەڕۆژوو بن خَيْرٌ چاکترە لَّكُمْ بۆخۆتان إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ئەگەر بزانن (١٨٤) شَهْرُ مانگی رَمَضَانَ ڕەمەزان

الَّذِي ئەو (مانگەی) ەی أُنزِلَ دابەزێنراوە فِيهِ تیایدا الْقُرْآنُ قورئان هُدًى ڕێنموێ و هیدایەتە لِّلنَّاسِ بۆ خەڵک

وَبَيِّنَاتٍ لەگەڵ بەڵگەگەلێکی ئاشکرا مِّنَ لە الْهُدَىٰ هیدایەت وڕێناسی

وَالْفُرْقَانِ ۚ و لێک جیاکردنەوە (ی ڕاست لە ناڕاست و ڕەوا لە ناڕەوا) فَمَن جا هەرکەسێ شَهِدَ - مِنكُمُ لەنگۆ الشَّهْرَ ئەومانگەی -ببینێ

فَلْيَصُمْهُ ئەوە با لێی بەڕۆژوو بێت وَمَن و هەرکەسێ كَانَ - مَرِيضًا نەخۆش أَوْ یان عَلَىٰ لەسەر سَفَرٍ سەفەر (-بوو)

فَعِدَّةٌ ئەوە ژمارەێ مِّنْ لە أَيَّامٍ رۆژانی أُخَرَ دیکە، يُرِيدُ - اللَّهُ خودا بِكُمُ بۆ ئێوەی -دەوێت الْيُسْرَ ئاسانی وَلَا يُرِيدُ و -

بِكُمُ بۆتان الْعُسْرَ زەحمەتی -ناوێت، وَلِتُكْمِلُوا و تاکو - الْعِدَّةَ ژمارەکە -تەواوکەن وَلِتُكَبِّرُوا و تەکبیر بکەن و بە گەورە ڕاگرن -

اللَّهَ خودا عَلَىٰ لەسەر مَا ئەوەی هَدَاكُمْ ڕێنمونی کردوون و هیدایەتی داون وَلَعَلَّكُمْ و بەڵکوو تَشْكُرُونَ سوپاس گوزاری دەکەن

(١٨٥) وَإِذَا و ئەگەر سَأَلَكَ پرسیاریان لێکردی عِبَادِي بەندەکانم عَنِّي دەربارەی من فَإِنِّي ئەوە بەدڵنیایی من قَرِيبٌ نزیکم

أُجِيبُ وەڵام دەدەمەوە دَعْوَةَ هاوار و نزای الدَّاعِ نزاکار إِذَا کە دَعَانِ لێم بپاڕێتەوە فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي جا با بۆم بەدەم بانگاواز بێن

وَلْيُؤْمِنُوا و با بڕوا بهێنن بِي پێم لَعَلَّهُمْ بەڵکو ئەوان يَرْشُدُونَ ڕاستەڕێ دەبن (١٨٦) أُحِلَّ حەڵاڵ کراوە لَكُمْ بۆتان

لَيْلَةَ شەوی الصِّيَامِ بەڕۆژووبوون الرَّفَثُ ناوجێی و تێکەڵ بوون إِلَىٰ ڕوولە نِسَائِكُمْ ۚ خێزانەکانتان، هُنَّ ئەوان لِبَاسٌ پۆشاکێکن

لَّكُمْ بۆتان وَأَنتُمْ و ئێوەش لِبَاسٌ پۆشاکێکن لَّهُنَّ ۗ بۆیان، عَلِمَ - اللَّهُ خودا -زانی أَنَّكُمْ کە ئێوە كُنتُمْ تَخْتَانُونَ -

أَنفُسَكُمْ خۆتان -دەخەڵەتاند فَتَابَ عَلَيْكُمْ ئیتر تۆبەی وەرگرت لێتان وَعَفَا و - عَنكُمْ لێتان -خۆش بوو، فَالْآنَ جا ئێستا

بَاشِرُوهُنَّ تێکەڵ بن و بڕۆنە لایان وَابْتَغُوا و داوابکەن مَا ئەوەی كَتَبَ - اللَّهُ خودا لَكُمْ ۚ بۆتان ی -نووسیوە وَكُلُوا و بخۆن

وَاشْرَبُوا و بخۆنەوە حَتَّىٰ هەتا يَتَبَيَّنَ - لَكُمُ بۆتان -دەردەکەوێ و جیادەبتەوە الْخَيْطُ داوی الْأَبْيَضُ سپی مِنَ لە

الْخَيْطِ داوی الْأَسْوَدِ ڕەش مِنَ ی الْفَجْرِ بەرەبەیان، ثُمَّ پاشان أَتِمُّوا تەواوکەن الصِّيَامَ بەڕۆژوو بوون إِلَى تاکوو اللَّيْلِ ۚ شەو

وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ و تخوون (ژنان) مەکەون وَأَنتُمْ لەو کاتەی ئێوە عَاكِفُونَ ئیعتیکافتان کردوە فِي لەناو الْمَسَاجِدِ ۗ مزگەوتەکاندا،

تِلْكَ ئەوە حُدُودُ سنووری اللَّهِ خودایە فَلَا تَقْرَبُوهَا ۗ جا نزیکی مەکەون ، كَذَٰلِكَ ئاوا يُبَيِّنُ - اللَّهُ خودا -ڕۆن دەکاتەوە

آيَاتِهِ ئایەتەکانی لِلنَّاسِ بۆ خەڵک لَعَلَّهُمْ بەڵکوو يَتَّقُونَ خۆدەپارێزن (١٨٧) وَلَا تَأْكُلُوا و -

أَمْوَالَكُم ماڵ و سامانتان -مەخۆن بَيْنَكُم لەنێوخۆدا بِالْبَاطِلِ بە ناحەق وَتُدْلُوا بِهَا وڕەوانی (نە) کەن إِلَى بۆ

الْحُكَّامِ کاربەدەست و حاکمەکان لِتَأْكُلُوا تاکوو بخۆن فَرِيقًا کۆمەڵێ مِّنْ لە أَمْوَالِ ماڵ و سامانی النَّاسِ خەڵک

بِالْإِثْمِ بە گوناح و تاوان وَأَنتُمْ لەو کاتەی ئێوەش تَعْلَمُونَ دەزانن (١٨٨) يَسْأَلُونَكَ پرسیارت لێدەکەن عَنِ دەربارەی

الْأَهِلَّةِ مانگەکان قُلْ بڵێ هِيَ ئەو (مانگان) ە مَوَاقِيتُ دیاریکەری کاتەکانن لِلنَّاسِ بۆ خەڵک وَالْحَجِّ و حەج، وَلَيْسَ و -

الْبِرُّ چاکە -ئەوە نییە بِأَن کە تَأْتُوا بێنە الْبُيُوتَ ماڵەکان مِن لە ظُهُورِهَا دواوەیان وَلَٰكِنَّ بەڵام الْبِرَّ چاکە (ئەوەیە)

مَنِ کەسێ اتَّقَىٰ پارێزکاری بکا وَأْتُوا و بڕۆنە الْبُيُوتَ ماڵەکان مِنْ لە أَبْوَابِهَا ۚ دەرگاکانیان وَاتَّقُوا و پارێزکاری بکەن و بترسن لە

اللَّهَ خودا لَعَلَّكُمْ بەڵکوو تُفْلِحُونَ سەرکەوتوو و سەرفراز دەبن (١٨٩) وَقَاتِلُوا و بجەنگن - فِي لە سَبِيلِ ڕێی

اللَّهِ خودا -بەرامبەر الَّذِينَ ئەوانەی يُقَاتِلُونَكُمْ دژتان دەجەنگن وَلَا تَعْتَدُوا ۚ و دەستدرێژی و تەعەددا مەکەن إِنَّ -

اللَّهَ خودا (-بەڕاستی) لَا يُحِبُّ - الْمُعْتَدِينَ دەستدرێژکاران ی -خۆش ناوێت (١٩٠) وَاقْتُلُوهُمْ و بیانکوژن حَيْثُ لەهەرکوێ

ثَقِفْتُمُوهُمْ ئەوانتان دەستکەوت وَأَخْرِجُوهُم و دەربەدەریان بکەن مِّنْ لەو حَيْثُ شوێنەی أَخْرَجُوكُمْ ۚ ئێوەیان وەدەرنا

وَالْفِتْنَةُ و فیتنەی تەواو (بەڵا لە دین) أَشَدُّ زۆر خراپترە مِنَ لە الْقَتْلِ ۚ کوشتن وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ و مەجەنگن دژیان عِندَ لای

الْمَسْجِدِ مزگەوتی الْحَرَامِ پیرۆزکراوی (مەککە) حَتَّىٰ هەتاکوو يُقَاتِلُوكُمْ ئەوان نەجەنگن دژتان فِيهِ تیایدا فَإِن جا ئەگەر

قَاتَلُوكُمْ لەدژتان جەنگان فَاقْتُلُوهُمْ ئەوە بیانکوژن كَذَٰلِكَ ئاوایە جَزَاءُ سزای الْكَافِرِينَ کافران (١٩١) فَإِنِ جا ئەگەر

انتَهَوْا دەستیان هەڵگرت و وکۆتاییان پێهێنا فَإِنَّ ئەوە بەدڵنیایی اللَّهَ خودا غَفُورٌ لێبوردەی رَّحِيمٌ میهرەبانی بەخشندەیە

(١٩٢) وَقَاتِلُوهُمْ و بجەنگن دژیان حَتَّىٰ هەتاکو لَا تَكُونَ - فِتْنَةٌ بەڵای دینی (کوفر و شیرک) -نەمێنێ وَيَكُونَ و -

الدِّينُ دین (شەرع و قانوون و ملکەچی و فەرمانڕەوایی هەمووی) لِلَّهِ هەر بۆ خودا -بێت فَإِنِ جا ئەگەر

انتَهَوْا دەستیان هەڵگرت و وکۆتاییان پێهێنا فَلَا ئەوە (هیچ) - عُدْوَانَ دژایەتیەک -نییە إِلَّا تەنها - عَلَى بۆ سەر

الظَّالِمِينَ ستەمکاران -نەبێ (١٩٣) الشَّهْرُ مانگی الْحَرَامُ حەرام بِالشَّهْرِ بەرامبە مانگی الْحَرَامِ حەرامە

وَالْحُرُمَاتُ و شته رێزلێنراو و حورمەتدارەکانیش قِصَاصٌ ۚ تۆڵەبەتۆڵەیە فَمَنِ جا هەرکەسێ اعْتَدَىٰ دەستدرێژی و تەعەددای کردە

عَلَيْكُمْ سەرتان فَاعْتَدُوا ئەوە دەستدرێژکەنە عَلَيْهِ سەری بِمِثْلِ بەشێوەی مَا ئەوەی اعْتَدَىٰ دەستدرێژی کردۆتە عَلَيْكُمْ ۚ سەرتان

وَاتَّقُوا و خۆبپارێزن و بترسن لە اللَّهَ خودا وَاعْلَمُوا و بشزانن أَنَّ کە - اللَّهَ خودا -بەدڵنیایی مَعَ لەگەڵ

الْمُتَّقِينَ خۆپارێز و لەخودا ترسان ە (١٩٤) وَأَنفِقُوا و ماڵ و سامان خەرج بکەن فِي لە سَبِيلِ پێناوی اللَّهِ خودا

وَلَا تُلْقُوا و - بِأَيْدِيكُمْ دەستی خۆتان -فرێ مەدەن (و خۆ مەخەن) ە إِلَى ناو التَّهْلُكَةِ ۛ تیاچوون وَأَحْسِنُوا و چاکە بکەن،

إِنَّ بەڕاستی اللَّهَ خودا يُحِبُّ - الْمُحْسِنِينَ چاکەکارن ی -خۆشدەوێت (١٩٥) وَأَتِمُّوا و - الْحَجَّ حەج

وَالْعُمْرَةَ و عومرە -تەواوبکەن لِلَّهِ ۚ بۆ خودا فَإِنْ جا ئەگەر أُحْصِرْتُمْ ڕێگەنەدران (و پێتان نەکرا) فَمَا ئەوە شتێ

اسْتَيْسَرَ ئاسان و لەتواناداب‌ێت مِنَ لە الْهَدْيِ قوربانی (سەربڕن وەک هەدیێ) وَلَا تَحْلِقُوا و -

رُءُوسَكُمْ سەرەکانتان -مەتاشن (و ئیحرام مەشکێنن) حَتَّىٰ هەتاکوو يَبْلُغَ - الْهَدْيُ قوربانییەکە -دەگاتە مَحِلَّهُ ۚ جێی خۆی،

فَمَن جا هەرکەسێ كَانَ - مِنكُم لەنگۆ مَّرِيضًا نەخۆش (-بوو) أَوْ یان بِهِ أَذًى شتێکی هەبوو - مِّن لە

رَّأْسِهِ سەری -ئازاری بدات فَفِدْيَةٌ ئەوە فیدیە بکا مِّن لە صِيَامٍ بەڕۆژوو بونێ أَوْ یان صَدَقَةٍ خێرو صەدەقەیێ أَوْ یان

نُسُكٍ ۚ قوربانیێک فَإِذَا جا ئەگەر أَمِنتُمْ بێ ترس و ئاسایی بوون فَمَن ئەوە هەرکەسێ تَمَتَّعَ تەمەتوع بکا و ڕابوێرێ بِالْعُمْرَةِ بە عومرە

إِلَى هەتا الْحَجِّ حەج فَمَا ئەوە (با سەببڕێ) هەر شتێک اسْتَيْسَرَ ئاسان بوو مِنَ لە الْهَدْيِ ۚ ماڵات و قوربانی فَمَن و هەرکەسێ

لَّمْ يَجِدْ نەیبوو فَصِيَامُ ئەوە (لەسەریەتی) بەڕۆژوو بوونی ثَلَاثَةِ سێ أَيَّامٍ ڕۆژان فِي لە الْحَجِّ حەج وَسَبْعَةٍ و حەوتیش

إِذَا کاتێ کە رَجَعْتُمْ ۗ گەڕانەوە ، تِلْكَ ئەوە عَشَرَةٌ دەی كَامِلَةٌ ۗ تەواو ذَٰلِكَ ئەوەش لِمَن بۆکەسێکە لَّمْ يَكُنْ -

أَهْلُهُ کەس و کاری حَاضِرِي ئامادەی (و خەڵکی) الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ مزگەوتی حەرام (مەککە) -نەبێ، وَاتَّقُوا و تەقوای -

اللَّهَ خودا -بکەن وَاعْلَمُوا و بزانن أَنَّ کەوا اللَّهَ خودا شَدِيدُ زۆر توونده و تیژە الْعِقَابِ سزای (١٩٦) الْحَجُّ حەج

أَشْهُرٌ چەند مانگێکی مَّعْلُومَاتٌ ۚ دیارو زانراوە فَمَن جاهەرکەسێ فَرَضَ خۆی خستە ژێرباری فەرزی فِيهِنَّ -

الْحَجَّ حەج (بەبەستنی ئیحرام) -تیاییدا فَلَا رَفَثَ ئەوە نییە جیماع وَلَا فُسُوقَ نییە گوناهکردن و سەرپێچی

وَلَا جِدَالَ و نییە دمەقاڵە فِي لە الْحَجِّ ۗ حەج وَمَا و ئەوەی تَفْعَلُوا دەیکەن مِنْ لە خَيْرٍ هەر خێر و چاکەیێ يَعْلَمْهُ پێیدەزانێ

اللَّهُ ۗ خودا وَتَزَوَّدُوا و زاد و تویشووی قیامەت بۆ خۆ کۆکەنەوە فَإِنَّ چونکە - خَيْرَ چاکترین الزَّادِ زاد و توێشوو -بەڕاستی

التَّقْوَىٰ ۚ لەخوا ترسان و پارێزکاری یە ، وَاتَّقُونِ و پارێزی بکەن و بترسن لێم يَا هەی أُولِي خاوەنی

الْأَلْبَابِ بیر و هۆشەکان (هۆشمەندەکان) (١٩٧) لَيْسَ - عَلَيْكُمْ لەسەرتان -نییە جُنَاحٌ (هیچ) گوناهێک أَن کە

تَبْتَغُوا بتانەوێ و (بکەونە دوای) فَضْلًا فەزڵ و بەخشیشێ مِّن لە رَّبِّكُمْ ۚ پەروەردیگارتان ، فَإِذَا جا کاتێ

أَفَضْتُم ئیفاضەتانکرد و گەڕانەوە مِّنْ لە عَرَفَاتٍ عەرەفات فَاذْكُرُوا ئەوە یادی - اللَّهَ خودا -بکەنەوە و زیکرد بکەن عِندَ لای

الْمَشْعَرِ مەشعەری الْحَرَامِ حەرام وَاذْكُرُوهُ و یادی بکەن كَمَا هەرچۆن هَدَاكُمْ ڕێنموونی کردن و هیدایەتی دان،

وَإِن كُنتُم و هەرچەندە ئێوە - مِّن لە قَبْلِهِ پێش ئەوەدا لَمِنَ بەڕاستی لە الضَّالِّينَ گومڕاو سەرلێشێواوان -بوون (١٩٨)

ثُمَّ پاشان أَفِيضُوا ئیفاضە بکەن و بگەڕێنەوە مِنْ لە حَيْثُ ئەوشوێنەی أَفَاضَ - النَّاسُ خەڵکی -لێ گەڕایەوە

وَاسْتَغْفِرُوا و داوای لێخۆشبوون بکەن لە اللَّهَ ۚ خودا إِنَّ - اللَّهَ خودا -بەڕاستی غَفُورٌ زۆر لێبوردەی

رَّحِيمٌ زۆر بەخشندەو میهرەبانە (١٩٩) فَإِذَا جا کاتێ قَضَيْتُم تەواوتانکرد مَّنَاسِكَكُمْ ڕێو شوێن و کردەوە پەرستشیەکانی حەج

فَاذْكُرُوا ئەوە یادی - اللَّهَ خودا -بکەنەوە كَذِكْرِكُمْ وەک یادکردنەوە و ناوبردنی آبَاءَكُمْ باب و باپیرانتان أَوْ بەلکوو أَشَدَّ -

ذِكْرًا ۗ یادێکی -زۆر زیاتر، فَمِنَ جا لە ناو النَّاسِ خەلکان (کەسانێ هەن) مَن ئەوەی يَقُولُ دەڵێ رَبَّنَا پەروەردیگارە

آتِنَا پێمان ببەخشە و بماندەرێ فِي لە الدُّنْيَا دوونیا وَمَا لَهُ و - فِي لە الْآخِرَةِ ڕۆژی دووایی دا مِنْ (هیچ)

خَلَاقٍ بەش و نەصیبێکی -نییە (٢٠٠) وَمِنْهُم و لەوانیش (هەیە) مَّن ئەوەی يَقُولُ دەڵێ رَبَّنَا پەروەردیگارە

آتِنَا پێمان ببەخشە فِي لە الدُّنْيَا دونیادا حَسَنَةً چاکەیێ وَفِي و لە الْآخِرَةِ ڕۆژی دواییش حَسَنَةً چاکەیێ وَقِنَا و بمانپارێزە لە

عَذَابَ عەزاب و ئەشکەنجەی النَّارِ ئاگر (٢٠١) أُولَٰئِكَ ئەوانە لَهُمْ بۆیان هەیە نَصِيبٌ بەشێ مِمَّا لەوەی

كَسَبُوا ۚ بەدەستیان خستووە وَاللَّهُ و خودا سَرِيعُ - الْحِسَابِ حیساب و لێپرسینەوەی ی -خێرایە (٢٠٢) وَاذْكُرُوا و یادی -

اللَّهَ خودا -بکەن فِي لە أَيَّامٍ چەند ڕۆژێکی مَعْدُودَاتٍ ۚ کەمی ژمێردراو فَمَنْ جا هەرکەسێ تَعَجَّلَ پەلەی کرد فِي لە

يَوْمَيْنِ دوو ڕۆژان فَلَا ئەوە - إِثْمَ (هیچ) گوناهێکی عَلَيْهِ لەسەر -نییە وَمَنْ و هەرکەسێ تَأَخَّرَ دوواکەوت فَلَا ئەوە -

إِثْمَ (هیچ) گوناهێکی عَلَيْهِ ۚ لەسەر -نییە لِمَنِ بۆ کەسێ اتَّقَىٰ ۗ خۆ بپارێزێ وَاتَّقُوا و خۆبپارێزن و بترسن لە اللَّهَ خودا

وَاعْلَمُوا و بزانن أَنَّكُمْ بەدڵنیایی إِلَيْهِ (هەر) بۆلای ئەو تُحْشَرُونَ کۆدەکرێنەوە و حەشر دەکرێن (٢٠٣) وَمِنَ و هەیە لە

النَّاسِ خەڵکان مَنْ ئەوەی يُعْجِبُكَ - قَوْلُهُ قسە و گوتاری فِي لەبارەی الْحَيَاةِ ژیانی الدُّنْيَا دوونیادا -سەرسامت دەکا

وَيُشْهِدُ و - اللَّهَ خودا -دەکاتە شایەت عَلَىٰ لەسەر مَا ئەوەی فِي لە قَلْبِهِ دڵیدا هەیە وَهُوَ کەچی ئەو أَلَدُّ سەرسەختترینە (لە)

الْخِصَامِ ناتەبایی و دوژمنایەتی (٢٠٤) وَإِذَا و ئەگەر تَوَلَّىٰ پشت هەڵبکا ڕوو وەرگێڕێ سَعَىٰ هەوڵ و کۆشش دەکا فِي لە

الْأَرْضِ زەووی لِيُفْسِدَ تاکوو فەساد و خراپە بلاوبکاتەوە فِيهَا تییایدا وَيُهْلِكَ و لەناوببات الْحَرْثَ کشتوکاڵ و وَالنَّسْلَ ۗ وەچە

وَاللَّهُ و خودا لَا يُحِبُّ حەزناکات لە الْفَسَادَ فەسادو و خراپەکاری (٢٠٥) وَإِذَا و ئەگەر قِيلَ - لَهُ پێی -گوترا

اتَّقِ خۆ بپارێزە و بترسە لە اللَّهَ خودا أَخَذَتْهُ (ئەوساکە) - الْعِزَّةُ شکۆیی بە خۆی -دەیگرێ و دەیبا بِالْإِثْمِ ۚ بۆ تاوان و گوناه

فَحَسْبُهُ ئیتر- جَهَنَّمُ ۚ دۆزەخ -بەسیەتی وَلَبِئْسَ و بەڕاستی خراپترین الْمِهَادُ (جێی) ئامادەکراوە (٢٠٦) وَمِنَ و لە ناو

النَّاسِ خەڵک (دا هەیە) مَنْ ئەوەی يَشْرِي - نَفْسَهُ خۆی -دەفرۆشێ ابْتِغَاءَ بەمەبەست وەدەستهێنانی مَرْضَاتِ ڕەزامەندی

اللَّهِ ۗ خودا وَاللَّهُ و خوداش رَءُوفٌ زۆر (میهرەبانە) بِالْعِبَادِ بۆ بەندەکان (٢٠٧) يَا أَيُّهَا هۆ ئەی الَّذِينَ ئەوانەی

آمَنُوا بڕواتان هێناوە ادْخُلُوا بڕۆنە فِي ناو السِّلْمِ ملکەچی و ئیسلامەتی كَافَّةً بە گشتی وَلَا تَتَّبِعُوا و مەکەونە دواى

خُطُوَاتِ هەنگاوەکانی الشَّيْطَانِ ۚ شەیتان إِنَّهُ بەڕاستی ئەو لَكُمْ بۆ ئێوە عَدُوٌّ دوژمنێکی مُّبِينٌ دیار و ئاشکرایە (٢٠٨)

فَإِن جا ئەگەر زَلَلْتُم پێتان خلیسکا و لە حەق لاتاندا مِّن لە بَعْدِ دوای مَا ئەوەی جَاءَتْكُمُ -

الْبَيِّنَاتُ بەڵگە و نیشانە دیارەکانتان -بۆ هات فَاعْلَمُوا ئەوە بزانن أَنَّ کە اللَّهَ خودا عَزِيزٌ دەسەڵاتداری حَكِيمٌ کاربەجێ یە

(٢٠٩) هَلْ يَنظُرُونَ ئایا چاوەڕێی چی دەکەن إِلَّا جگە لەوەی أَن کە يَأْتِيَهُمُ - اللَّهُ خودا -بۆیان بێ فِي لە

ظُلَلٍ سێبەرانێک مِّنَ لە الْغَمَامِ تەم و سوکە هەور وَالْمَلَائِكَةُ و فریشتەکان - وَقُضِيَ - الْأَمْرُ ۚ و فەرمان و کارەکە -تەواو بوو

وَإِلَى و هەر بۆ لای اللَّهِ خودا تُرْجَعُ دەگێردرێتەوە الْأُمُورُ کار و فەرمانەکانەکان (٢١٠) سَلْ پرسیار بکە لە

بَنِي إِسْرَائِيلَ بەنی ئیسرائیل (جولەکەکان) كَمْ چەند مان آتَيْنَاهُم بۆیان هێنان مِّنْ لە آيَةٍ ئایەت و نیشانەی بَيِّنَةٍ ۗ دیار،

وَمَن و هەرکەسێ يُبَدِّلْ بگۆڕێتەوە نِعْمَةَ نیعمەتی اللَّهِ خودا مِن لە بَعْدِ دوای مَا ئەوەی جَاءَتْهُ کە بۆی هات

فَإِنَّ ئەوە بەدڵنیایی اللَّهَ خودا شَدِيدُ زۆر توندە الْعِقَابِ سزا ی (٢١١) زُيِّنَ ڕازاندراوەتەوە لِلَّذِينَ بۆ ئەوانەی

كَفَرُوا کوفریان کردوە و بێ بڕوان الْحَيَاةُ ژیانی الدُّنْيَا دوونیا، وَيَسْخَرُونَ و گاڵتە دەکەن مِنَ بە الَّذِينَ ئەوانەی

آمَنُوا ۘ بڕوایان هێناوە ، وَالَّذِينَ و ئەوانەی اتَّقَوْا لە خودا ترساو و پارێزکارن فَوْقَهُمْ لە سەروی ئەوانن يَوْمَ ڕۆژی الْقِيَامَةِ ۗ دووایی

وَاللَّهُ و خوداش يَرْزُقُ ڕزق دەبەخشێ بە مَن ئەوەی يَشَاءُ دەیەوێ بِغَيْرِ بە بێ حِسَابٍ (هیچ) حیساب وئەژماردنێک

(٢١٢) كَانَ پێشان- النَّاسُ خەڵک أُمَّةً ئوممەتێک (-بوون) وَاحِدَةً یەک فَبَعَثَ ئینجا ڕەوانی کرد اللَّهُ خودا

النَّبِيِّينَ پێغەمبەران مُبَشِّرِينَ مزگێنی بەخش وَمُنذِرِينَ و ترسێنەر بن وَأَنزَلَ و دابەزاند و ناردی مَعَهُمُ لە گەڵیاندا الْكِتَابَ کتێب

بِالْحَقِّ بە حەق لِيَحْكُمَ تاکو دادوەری و حوکم بکات بَيْنَ لە نێوان النَّاسِ خەڵک فِيمَا لەوشتانەی اخْتَلَفُوا جیاواز و ناتەبا بوون

فِيهِ ۚ تیایدا، وَمَا اخْتَلَفَ و کەس جیاواز نەبوو فِيهِ تیایدا (لە کتێبەکە یان لە حەقەکە) إِلَّا جگە لە الَّذِينَ ئەوانەی

أُوتُوهُ (کتێب) پێیان بەخشرابوو مِن لە بَعْدِ دوای مَا ئەوەی جَاءَتْهُمُ بۆیان هاتبوو الْبَيِّنَاتُ بەڵگە ڕۆن و ئاشکراکان

بَغْيًا به هۆی حەسادەت و دەستدرێژی (بوو) بَيْنَهُمْ له نێوان خۆیانەوه، فَهَدَى جا- اللَّـهُ خودا الَّذِينَ ئەوانەی

آمَنُوا بڕوایان هێنابوو (٠ڕینموونی کرد) لِمَا بۆ ئەو شتەی اخْتَلَفُوا جیاواز بوون فِيهِ تییایدا مِنَ له الْحَقِّ حەق

بِإِذْنِهِ به ئیزنی خۆی وَاللَّهُ و خوداش يَهْدِي - مَن ئەوەی يَشَاءُ بیەوێ -ڕێنمایی دەکا و هیدایەت دەدات إِلَىٰ بۆ

صِرَاطٍ شارێگایێکی مُّسْتَقِيمٍ ڕاست و ڕەوان (٢١٣) أَمْ یان حَسِبْتُمْ واو زانییوە أَن کە تَدْخُلُوا دەچنە ناو الْجَنَّةَ بەهەشت

وَلَمَّا يَأْتِكُم لەو کاتەی هێشتان بۆتان نەهاتوه مَّثَلُ نموونەی الَّذِينَ ئەوانەی خَلَوْا بەسەرچوون مِن له قَبْلِكُم پێش ئێوه:

مَّسَّتْهُمُ وێیان کەوت الْبَأْسَاءُ چەشنەها نەبوونی و نەداری وَالضَّرَّاءُ و چەشنەها ئازار و نەخۆشی وَزُلْزِلُوا و ڕاهەژێندران

حَتَّىٰ هەتاکوو (گەیشتە ئەوەی) يَقُولَ - الرَّسُولُ پێغەمبەر و وَالَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا بڕوایان هێنابوو مَعَهُ لەگەڵی دا -بڵێن

مَتَىٰ کەی دێ نَصْرُ پشتیوانی و سەرخستنی اللَّهِ خودا ؟ أَلَا دە بزانن إِنَّ کە بەڕاستی نَصْرَ سەرخستن و پشتیوانی اللَّهِ خودا

قَرِيبٌ نزیکە (زۆر نزیک) (٢١٤) يَسْأَلُونَكَ پرسیارت لێدەکەن مَاذَا چی يُنفِقُونَ ببەخشن و خەرج بکەن قُلْ بڵێ مَا هەرچی

أَنفَقْتُم بەخشیوتانە مِّنْ له خَيْرٍ خێر و چاکەیەک فَلِلْوَالِدَيْنِ ئەوە بۆ دایک و باوکان وَالْأَقْرَبِينَ و نزیک نزیکەکان

وَالْيَتَامَىٰ وهەتیوەکان وَالْمَسَاكِينِ و دەست کورتەکان وَابْنِ السَّبِيلِ و ڕێبوارە (لێ بڕاوە) کان وَمَا تَفْعَلُوا و هەرچی بیکەن مِنْ له

خَيْرٍ و چاکە و خێرێ فَإِنَّ ئەوە بە دڵنیایی اللَّهَ خودا بِهِ - عَلِيمٌ زانا و ئاگادارە -پێی (٢١٥) كُتِبَ -

عَلَيْكُمُ لەسەرتان -نوسراوە و واجب کراوە الْقِتَالُ جەنگ، وَهُوَ و ئەویش كُرْهٌ حەزی لێناکەن وناخۆشیە لَّكُمْ بۆتان

وَعَسَىٰ و لەوانەیە أَن کە تَكْرَهُوا لاتان ناخۆش بێ شَيْئًا شتێ وَهُوَ و ئەویش خَيْرٌ خێروچاکتر بێت لَّكُمْ بۆتان

وَعَسَىٰ و لەوانەشە أَن کە تُحِبُّوا حەزبکەن له شَيْئًا شتێ وَهُوَ وئەویش شَرٌّ شەڕ و خراپە بێت لَّكُمْ بۆتان، وَاللَّهُ و خوداش

يَعْلَمُ دەزانێ وَأَنتُمْ و ئێوە لَا تَعْلَمُونَ نازانن (٢١٦) يَسْأَلُونَكَ پرسیارت لێدەکەن عَنِ دەربارەی الشَّهْرِ ئەومانگەی

الْحَرَامِ حەرام و قەدەغەکراوە قِتَالٍ جەنگکردن فِيهِ تییایدا، قُلْ بڵێ قِتَالٌ جەنگ کردن فِيهِ تییایدا گەورە یە گەورەیە

وَصَدٌّ و ڕێگری یە عَن لە سَبِيلِ ڕێگای اللَّهِ خودا وَكُفْرٌ و کوفرکردنە بِهِ پێی، وَالْمَسْجِدِ و مزگەوتی الْحَرَامِ حەرام

وَإِخْرَاجُ وەدەرکردنی أَهْلِهِ خەلک و دانیشتوانەکەی مِنْهُ لێی أَكْبَرُ گەورەترە عِندَ لای اللَّهِ ۚ خودا وَالْفِتْنَةُ و فیتنەی تەواویش

أَكْبَرُ گەورەترە مِنَ لە الْقَتْلِ ۗ کوشتن، وَلَا يَزَالُونَ و هەر واز ناهێنن و بەردەوام يُقَاتِلُونَكُمْ لەگەڵتان دەجەنگن حَتَّىٰ هەتاکوو

يَرُدُّوكُمْ هەڵتان دەگێڕنەوە عَن لە دِينِكُمْ دینەکەتان - إِنِ ئەگەر اسْتَطَاعُوا ۚ بتوانن - وَمَن و هەرکەسێ يَرْتَدِدْ هەڵگەڕێتەوە

مِنكُمْ لەنگۆ عَن لە دِينِهِ ئاین و دینەکەی فَيَمُتْ ئینجا بمرێ وَهُوَ لەحاڵێ ئەو كَافِرٌ کافرێکە ، فَأُولَٰئِكَ ئەوە ئەوانە

حَبِطَتْ - أَعْمَالُهُمْ کار و کردەوەکانیان -پووچ و بەتاڵ دەبێتەوە فِي لە الدُّنْيَا دوونیا وَالْآخِرَةِ و ژیانی دووای وَأُولَٰئِكَ و ئەوانە

أَصْحَابُ (خەڵک و نیشتەجێی) النَّارِ ئاگرن هُمْ ئەوان فِيهَا تییایدا خَالِدُونَ ماوەن هەتا هەتایێ (٢١٧) إِنَّ بەڕاستی

الَّذِينَ ئەونەی آمَنُوا بروایان هێناوە وَالَّذِينَ و ئەوانەی هَاجَرُوا کۆچیانکردووە وَجَاهَدُوا و جیهادیان کردووە فِي لە سَبِيلِ ڕێگای

اللَّهِ خودا أُولَٰئِكَ ئەوانە يَرْجُونَ بەتەمای رَحْمَتَ ڕەحمەتی اللَّهِ ۚ خودان وَاللَّهُ و خوداش غَفُورٌ لێبوردەی

رَّحِيمٌ میهرەبانە و بەخشندەیە (٢١٨) يَسْأَلُونَكَ پرسیارت لێدەکەن عَنِ دەربارەی الْخَمْرِ عارەق وَالْمَيْسِرِ و قومار، قُلْ بلێ

فِيهِمَا تیایاندایە إِثْمٌ تاوانێکی كَبِيرٌ گەورە يە گەورە وَمَنَافِعُ لەگەڵ چەندین سوود لِلنَّاسِ بۆ خەڵک وَإِثْمُهُمَا و تاوانەکەیان

أَكْبَرُ گەورەترە مِن لە نَّفْعِهِمَا ۗ سوودەکانیان ، وَيَسْأَلُونَكَ و پرسیارت لێدەکەن مَاذَا چی يُنفِقُونَ بە خێر ببەخشن قُلِ بلێ

الْعَفْوَ ۗ ئەوەی زیادەیە وكَذَٰلِكَ و ئاوها يُبَيِّنُ - اللَّهُ خودا -ڕوون دەکاتەوە لَكُمُ بۆتان الْآيَاتِ ئایەتەکان لَعَلَّكُمْ بەڵکوو ئێوە

تَتَفَكَّرُونَ بیربکەنەوە (٢١٩) فِي لە الدُّنْيَا دوونیا وَالْآخِرَةِ ۗ و ڕۆژی دووایی وَيَسْأَلُونَكَ و پرسیارت لێدەکەن عَنِ دەربارەی

الْيَتَامَىٰ هەتییوان قُلْ بلێ إِصْلَاحٌ چاکسازی لَّهُمْ بۆیان خَيْرٌ چاکترە، وَإِن و ئەگەر تُخَالِطُوهُمْ تێکەڵ بن لەگەڵیان

فَإِخْوَانُكُمْ ۚ ئەوە ئەوان براتانن وَاللَّهُ و خودا يَعْلَمُ دەزانێ و دەناسێ (لێک جیادەکاتەوە) الْمُفْسِدَ ئەوەی خراپەکار و تێکدەرە مِنَ لە

الْمُصْلِحِ ۚ ئەوەی چاکسازە وَلَوْ و ئەگەر شَاءَ - اللَّهُ خودا -بیویستایە لَأَعْنَتَكُمْ ۚ ئەوە بەدڵنیایی لێتانی توند دەکرد إِنَّ بەڕاستی

ٱللَّهَ خودا عَزِيزٌ دەسەڵات داری حَكِيمٌ کاربەجێ یە (٢٢٠) وَلَا تَنكِحُوا و مەخوازن و مارە مەکەن

ٱلْمُشْرِكَاتِ ئافرەتە هاوەڵ دانەرەکان (کافرەکان) حَتَّىٰ هەتا يُؤْمِنَّ ۚ بڕوا دێنن وَلَأَمَةٌ و بەڕاستی ئافرەتێکی بەندەی مُّؤْمِنَةٌ بڕوادار

خَيْرٌ چاکترە مِّن لە مُّشْرِكَةٍ یەکێکی هاوەڵدانەر وکافر وَلَوْ هەرچەند أَعْجَبَتْكُمْ ۗ سەرسامتان بکات

وَلَا تُنكِحُوا و ژن مارە مەکەن و مەدەن بە ٱلْمُشْرِكِينَ پیاوە هاوەڵدانەر و کافرەکان حَتَّىٰ هەتاکوو يُؤْمِنُوا ۚ بڕوا دێنن

وَلَعَبْدٌ و بێگومان بەندەیەکی مُّؤْمِنٌ بڕوادار خَيْرٌ چاکترە مِّن لە مُّشْرِكٍ یەکێکی هاوەڵدانەری کافر وَلَوْ هەرچەند

أَعْجَبَكُمْ ۗ ئەو سەرسامتان بکات، أُولَٰئِكَ ئەوانە يَدْعُونَ (خەلک) بانگ دەکەن إِلَى بەرەو ٱلنَّارِ ئاگر وَٱللَّهُ و خودا

يَدْعُو (خەڵک) بانگ دەکا إِلَى بۆ ٱلْجَنَّةِ بەهەشت وَٱلْمَغْفِرَةِ و لێخۆش بوون بِإِذْنِهِ بە ڕێگە پیدانی خۆی، وَيُبَيِّنُ -

آيَاتِهِ و ئایەتەکانی -ڕوون دەکاتەوە لِلنَّاسِ بۆ خەڵک لَعَلَّهُمْ بەڵکوو ئەوان يَتَذَكَّرُونَ یاد دەکەنەوە و پەند و ئامۆژگاری وەردەگرن

(٢٢١) وَيَسْأَلُونَكَ و پرسیارت لێ دەکەن عَنِ دەربارەی ٱلْمَحِيضِ خوێن بینی (سووی مانگانەی) ئافرەتان قُلْ بڵێ هُوَ ئەوە

أَذًى جۆرە ئازار و برینێکە فَٱعْتَزِلُوا جا خۆ دووربگرن لە ٱلنِّسَاءَ ئافرەتان فِي لە ٱلْمَحِيضِ کات وشوێنی خوێن بینی مانگانەی ئافرەتان

وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ و نزیکیان مەکەون حَتَّىٰ هەتاکوو يَطْهُرْنَ پاکژ دەبنەوە فَإِذَا جا کە تَطَهَّرْنَ پاك بوونەوە فَأْتُوهُنَّ ئەوە بڕۆنە لایان

مِنْ لەو حَيْثُ شوێن و بەو شێوەی أَمَرَكُمُ - ٱللَّهُ ۚ خودا -فەرمانی پێکردوون إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا يُحِبُّ -

ٱلتَّوَّابِينَ تۆبەکارانی -خۆش دەوێ وَيُحِبُّ - ٱلْمُتَطَهِّرِينَ و خۆجوان پاککەرەوانی -خۆش دەوێ (٢٢٢) نِسَاؤُكُمْ ژنەکانتان

حَرْثٌ کێڵگەن لَّكُمْ بۆئێوە فَأْتُوا جا بڕۆنە لای حَرْثَكُمْ کێڵگەکانتان أَنَّىٰ چۆن و لەکوێ شِئْتُمْ بتانەوێ، وَقَدِّمُوا و پێش بێخن

لِأَنفُسِكُمْ ۚ بۆ خۆتان وَٱتَّقُوا و پارێزکاری بکەن و بترسن لە ٱللَّهَ خودا وَٱعْلَمُوا و بزانن أَنَّكُم کە بەدڵنیایی ئێوە

مُّلَاقُوهُ ۗ پێی دەگەن و دەچنەوە بەردەستی وَبَشِّرِ و مزگێنیش بدە ٱلْمُؤْمِنِينَ بڕواداران (٢٢٣) وَلَا تَجْعَلُوا و -

ٱللَّهَ خودا -مەکەن بە عُرْضَةً کۆسپ و ڕێگری لِّأَيْمَانِكُمْ بۆ سوێندەکانتان أَن نەکا تَبَرُّوا چاکە بکەن وَتَتَّقُوا و پارێزکار بن

وَتُصْلِحُوا و - بَيْنَ نێوان النَّاسِ خەڵک -چاك بكەن وَاللَّهُ و خودا ش سَمِيعٌ بیسەری عَلِيمٌ زانایە (٢٢٤) لَّا يُؤَاخِذُكُمُ -

اللَّهُ خودا -لێتان ناگرێ بِاللَّغْوِ بەوەی دێ بەسەرزارتان بێ مەبەست فِي لە أَيْمَانِكُمْ سوێندەکانتان وَلَٰكِن بەڵام

يُؤَاخِذُكُم لێتان دەگرێ بِمَا بەوەی كَسَبَتْ - قُلُوبُكُمْ دڵەکانتان -وەدەستیان هێناوە وَاللَّهُ و خوداش غَفُورٌ لێبووردەی

حَلِيمٌ ئارامە لە سزادان (٢٢٥) لِّلَّذِينَ بۆئەوانەی يُؤْلُونَ سوێندی نزیک نەکەوتنەوە - مِن لە نِّسَائِهِمْ ژنەکانیان -دەخۆن

تَرَبُّصُ (لەسەریانە) چاوەڕێ کردنی أَرْبَعَةِ چوار أَشْهُرٍ، مانگان فَإِن جا ئەگەر فَاءُوا گەڕانەوە (بۆ باری جاران)

فَإِنَّ ئەوە بە دڵنیایی اللَّهَ خودا غَفُورٌ لێبوردەی رَّحِيمٌ میهرەبان و بەخشندەیە (٢٢٦) وَإِنْ و ئەگەر

عَزَمُوا سوور بوون لەسەر الطَّلَاقَ طەڵاق و جیابوونەوە (لە ژنەکانیان) فَإِنَّ ئەوە بێگومان اللَّهَ خودا سَمِيعٌ بیسەری عَلِيمٌ زانایە

(٢٢٧) وَالْمُطَلَّقَاتُ و ئافرەتە طەڵاق دراوەکان يَتَرَبَّصْنَ چاوەڕوان دەکەن و دان دەنێن بِأَنفُسِهِنَّ بە نەفسی خۆیان ثَلَاثَةَ سێ

قُرُوءٍ ۚ جار پاك بوونەوە لە حەیز وَلَا يَحِلُّ و حەڵاڵ نیە لَهُنَّ بۆیان أَن کە يَكْتُمْنَ بشارنەوە مَا ئەوەی خَلَقَ دروستی کردوە

اللَّهُ خودا فِي لەناو أَرْحَامِهِنَّ منداڵدانەکانیان إِن ئەگەر هاتوو كُنَّ (ئافرەتەکان) - يُؤْمِنَّ بڕوایان هەبێ بە بِاللَّهِ خودا

وَالْيَوْمِ و ڕۆژی الْآخِرِ ۚ دوایی، وَبُعُولَتُهُنَّ و مێردەکانیان أَحَقُّ شایستە و خاوەن حەقترن بِرَدِّهِنَّ لە گێڕانەوەیان فِي لە

ذَٰلِكَ ئەودا إِنْ ئەگەر أَرَادُوا ویستیان و نیەتی إِصْلَاحًا ۚ چاکسازی و (پێکهاتنەوەیان هەبێ) وَلَهُنَّ و بۆ ئافرەتەکان هەیە (حەقێ)

مِثْلُ وەک الَّذِي ئەوەی عَلَيْهِنَّ لەسەریانە بِالْمَعْرُوفِ ۚ بە جوانی و گونجاوی وَلِلرِّجَالِ و بۆ پیاوانیش (هەیە)

عَلَيْهِنَّ لەسەر ئافرەتەکان دَرَجَةٌ پلەیەک وَاللَّهُ و خوداش عَزِيزٌ دەسەڵاتداری حَكِيمٌ کاربەجێ یە (٢٢٨) الطَّلَاقُ طەڵاق

مَرَّتَانِ دووجارە فَإِمْسَاكٌ ئینجا (لەسەرتانە) دەست پێگرتنێ بِمَعْرُوفٍ بە چاکی أَوْ یان تَسْرِيحٌ دەست لێبەردانێ بِإِحْسَانٍ بە چاکی

وَلَا يَحِلُّ وحەڵاڵ و شیاو نابێ لَكُمْ بۆتان أَن کە تَأْخُذُوا ببەن مِمَّا لەوەی آتَيْتُمُوهُنَّ پێتان داوون شَيْئًا (هیچ) شتێ

إِلَّا مەگەر أَن ئەوەی کە يَخَافَا هەردوکیان بترسن أَلَّا کە- يُقِيمَا ڕاگیر و پارێزراو (-نە)کەن حُدُودَ سنور ەکانی اللَّهِ خودا

فَإِنْ جا ئەگەر خِفْتُمْ ترسان أَلَّا كە- يُقِيمَا ڕاگیر (-نە)کەن حُدُودَ سنووری اللَّهِ خودا فَلَا ئەوە - جُنَاحَ (هیچ) گوناهێ -نییە

عَلَيْهِمَا لەسەرهەردوکییان فِيمَا لەوەی افْتَدَتْ ئافرەتەکە خۆی ڕزگاربکا بِهِ پێی تِلْكَ ئەوە حُدُودُ سنوورەکانی اللَّهِ خودایە

فَلَا تَعْتَدُوهَا جا مە یشکێنن وَمَن و هەرکەسێ يَتَعَدَّ تەعەدا بکاو ببەزێنێ حُدُودَ سنووری اللَّهِ خودا

فَأُولَٰئِكَ هُمُ ئەوە بەڕاستی ئەوانە الظَّالِمُونَ ستەمکارنی تەواون (٢٢٩) فَإِن جا ئەگەر طَلَّقَهَا طەڵاقی دا فَلَا ئەوە -

تَحِلُّ حەڵاڵ -نابێ لَهُ بۆی مِن لە بَعْدُ پاشان حَتَّىٰ هەتا تَنكِحَ شوو نەکا بە زَوْجًا مێردێکی غَيْرَهُ دیکە، فَإِن جا ئەگەر

طَلَّقَهَا (مێردەکەی دی) طەڵاقی دا فَلَا ئەوە - جُنَاحَ هیچ گوناهێ -نییە عَلَيْهِمَا لەسە ریان أَن کە

يَتَرَاجَعَا بگەڕێنەوە (لای یەکتری) إِن ئەگەر هاتوو ظَنَّا وایان زانی أَن کە يُقِيمَا ڕاگیراو دەکەن حُدُودَ سنوورەکانی اللَّهِ خودا،

وَتِلْكَ و ئەوەیە حُدُودُ سنوورەکانی اللَّهِ خودا يُبَيِّنُهَا ڕوونی دەکاتەوە لِقَوْمٍ بۆ قەومێک يَعْلَمُونَ بزانن (٢٣٠) وَإِذَا و ئەگەر

طَلَّقْتُمُ - النِّسَاءَ ئافرەتەکانتان -طەڵاق دا فَبَلَغْنَ ئینجا (ئافرەتەکان) گەیشتن بە أَجَلَهُنَّ ماوەی دیاریکراوی خۆیان

فَأَمْسِكُوهُنَّ ئەوە ڕایانگرن بِمَعْرُوفٍ بە چاکێ أَوْ یان سَرِّحُوهُنَّ دەستیان لێبەردەن بِمَعْرُوفٍ بە چاکێ

وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ و ڕایان مەگرن ضِرَارًا بۆ زەرەر لێدانیان لِّتَعْتَدُوا تاکوو تەئەدا و دەستدرێژی بکەن (بۆ سەر حەق وان)

وَمَن و هەرکەسێ يَفْعَلْ - ذَٰلِكَ ئاوا -بکات فَقَدْ ئەوە بەدڵنیایی ظَلَمَ ستەمی کردوە لە نَفْسَهُ خۆی وَلَا تَتَّخِذُوا و -

آيَاتِ ئایاتەکانی اللَّهِ خودا هُزُوًا بە گاڵتە -وەرمەگرن وَاذْكُرُوا و یاد بکەنەوە نِعْمَتَ فەڒل و نیعمەتی اللَّهِ خودا

عَلَيْكُمْ لەسەرتان وَمَا لەگەڵ ئەوەی أَنزَلَ دایبەزاندوە عَلَيْكُم بەسەرتان مِّنَ لە الْكِتَابِ کتێب (قورئان)

وَالْحِكْمَةِ و حیکمەت (سونەتی پێغەمبەر) يَعِظُكُم ئامۆژگاریتان دەکات بِهِ پێ وَاتَّقُوا و بترسن لە اللَّهَ خودا وَاعْلَمُوا و بزانن

أَنَّ کەوا بەڕاستی اللَّهَ خودا بِكُلِّ بە هەموو شَيْءٍ شتێ عَلِيمٌ زاناو ئاگادارە (٢٣١) وَإِذَا و ئەگەر طَلَّقْتُمُ -

النِّسَاءَ ئافرەتەکانتان طەڵاق دا فَبَلَغْنَ ئینجا گەیشتن بە أَجَلَهُنَّ ماوەی دیاری کراوی خۆیان (لە عیددە)

فَلَا تَعۡضُلُوهُنَّ ئەوە ڕێگری مەکەن أَن کە يَنكِحۡنَ جووتبن لەگەڵ أَزۡوَٰجَهُنَّ هاوسەرەکانیان إِذَا ئەگەر هاتوو تَرَٰضَوۡاْ ڕێککەوتن

بَيۡنَهُم لەنێوان خۆیان بِٱلۡمَعۡرُوفِۗ بە چاکی، ذَٰلِكَ ئەوەیە يُوعَظُ ئامۆژگاری دەکرێ بِهِۦ پێی مَن ئەو کەسەی كَانَ -

مِنكُمۡ لە ئێوە يُؤۡمِنُ بڕوای هێنا -بێ بِٱللَّهِ بە خودا وَٱلۡيَوۡمِ و ڕۆژی ٱلۡأٓخِرِۗ دووایی، ذَٰلِكُمۡ ئەوەیان أَزۡكَىٰ باش و برەودارتر

لَكُمۡ - وَأَطۡهَرُۚ و پاکترە -بۆتان وَٱللَّهُ و خودا يَعۡلَمُ دەزانێ وَأَنتُمۡ وئێوە لَا تَعۡلَمُونَ نازانن (٢٣٢) وَٱلۡوَٰلِدَٰتُ و دایکەکان

يُرۡضِعۡنَ شیر دەدەنە أَوۡلَٰدَهُنَّ منالەکانیان حَوۡلَيۡنِ دووساڵی كَامِلَيۡنِۖ تەواو لِمَنۡ بۆ ئەوەی أَرَادَ (بیەوێ) أَن کە يُتِمَّ -

ٱلرَّضَاعَةَۚ شیردان -تەواو بکا وَعَلَى - ٱلۡمَوۡلُودِ لَهُۥ و ئەو کەسەی (باوکەی) منالی بۆ هێنراوە -لەسەریەتی رِزۡقُهُنَّ بژێویان

وَكِسۡوَتُهُنَّ و جل و بەرگیان بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ بە چاکی، لَا تُكَلَّفُ تەکلیف و بارگران ناکرێ نَفۡسٌ (هیچ) کەسێ إِلَّا جگە لەوەی

وُسۡعَهَاۚ لەتوانای دایە لَا تُضَآرَّ زیاندار ناکرێ وَٰلِدَةُۢ دایکێ بِوَلَدِهَا بە منالەکەی وَلَا مَوۡلُودٞ لَّهُۥ و نە ئەوباوکەی منالی بۆ هێنراوە

بِوَلَدِهِۦۚ بە منالەکەی وَعَلَى و لە سەر - ٱلۡوَارِثِ میرات گریش -ە مِثۡلُ وەک ذَٰلِكَۗ ئەوە فَإِنۡ جا ئەگەر أَرَادَا هەردوکیان -

فِصَالًا جیابوونەوەیەکیان -ویست عَن بە تَرَاضٖ یەکتر ڕازی کردنێ مِّنۡهُمَا لە نێوان خۆیان وَتَشَاوُرٖ و مشورپێکردنێ

فَلَا جُنَاحَ ئەوە گوناهێ نیە عَلَيۡهِمَاۗ لەسەریان وَإِنۡ و ئەگەر أَرَدتُّمۡ ویستتان أَن کە تَسۡتَرۡضِعُوٓاْ شیرپێدانێ بخوازن بۆ

أَوۡلَٰدَكُمۡ منالەکانتان فَلَا جُنَاحَ ئەوە گوناهێ نیە عَلَيۡكُمۡ لەسەرتان إِذَا ئەگەر سَلَّمۡتُم تەسلیم بکەن مَّآ ئەوەی

ءَاتَيۡتُم بەخشیوتانە بِٱلۡمَعۡرُوفِۗ بە چاکی وَٱتَّقُواْ و پارێزکار بن و بترسن لە ٱللَّهَ خودا وَٱعۡلَمُوٓاْ و بزانن أَنَّ کەوا ٱللَّهَ خودا

بِمَا بەوەی تَعۡمَلُونَ دەیکەن بَصِيرٞ بینەرێکە (٢٣٣) وَٱلَّذِينَ و ئەوانەی يُتَوَفَّوۡنَ وەفات دەکەن و دەمرن مِنكُمۡ لەنگۆ

وَيَذَرُونَ و بەجێ دەهێڵن أَزۡوَٰجٗا هاوسەرانێ، يَتَرَبَّصۡنَ ئەوان چاوەڕوان دەبن و دان - بِأَنفُسِهِنَّ بەنەفسی خۆیان -دەگرن

أَرۡبَعَةَ چوار أَشۡهُرٖ مانگان وَعَشۡرٗاۖ و دەیێ فَإِذَا جا کاتێ بَلَغۡنَ گەیشتنە أَجَلَهُنَّ ماوە دیاریکراوەکەیان فَلَا ئەوە نیە

جُنَاحَ (هیچ) گوناهێ عَلَيۡكُمۡ لە سەرتان فِيمَا بەهۆی ئەوەی فَعَلۡنَ کردوویانە فِيٓ بە أَنفُسِهِنَّ نەفسی خۆیان

بِالْمَعْرُوفِ به چاكی وشیاوانه، وَاللَّهُ و خودا ش بِمَا بەوەی تَعْمَلُونَ دەیكەن خَبِيرٌ زانای شارەزای تەواوە (٢٣٤) وَلَا و نییە

جُنَاحَ (هیچ) گوناهێ عَلَيْكُمْ لە سەرتان فِيمَا لەوەی عَرَّضْتُم بِهِ بە ناڕاستەوخۆ ئیشارەتان كردبێ و شتێكتان دەرخستبێ مِنْ لە

خِطْبَةِ خوازبێنی كردنی النِّسَاءِ ئافرەتان أَوْ یان أَكْنَنتُمْ پەنهانتان كردبێ فِي لە أَنفُسِكُمْ نەفسی خۆتان، عَلِمَ -

اللَّهُ خودا -زانیویەتی أَنَّكُمْ كە بەدڵنیایی ئێوە سَتَذْكُرُونَهُنَّ دوایێ ناویان دێنن و باسیان دەكەن وَلَٰكِن (ئەوانە گوناه نینە) بەڵام

لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ بەڵێن گۆڕكێ مەكەن لەگەڵیان سِرًّا بە دزی إِلَّا مەگەر ئەوەی أَن كە تَقُولُوا - قَوْلًا قسەیەكی

مَّعْرُوفًا شیاو و گونجا -بكەن، وَلَا تَعْزِمُوا و یەكلای مەكەنەوە و مەی بڕیننەوە عُقْدَةَ عەقد و مامەڵەی

النِّكَاحِ مارەكرد ن و ژن هێنان حَتَّىٰ هەتا يَبْلُغَ - الْكِتَابُ ئەوەی نوسراوە -دەگاتە أَجَلَهُ كاتی دیاریكراوی خۆی، وَاعْلَمُوا و بشزانن

أَنَّ كە بەدڵنیایی اللَّهَ خودا يَعْلَمُ دەزانێ مَا چی فِي لەناو أَنفُسِكُمْ دڵ و دەروون و نەفسی ئێوەدا هەیە

فَاحْذَرُوهُ جا خۆی لێ بپارێزن وَاعْلَمُوا و بزانن أَنَّ كە وا بێگومان اللَّهَ خودا غَفُورٌ لێخۆش بووی حَلِيمٌ ئارامی لێبوردەیە

(٢٣٥) لَّا جُنَاحَ (هیچ) تاوانێ - عَلَيْكُمْ لەسەرتان -نیە إِن ئەگەر طَلَّقْتُمُ - النِّسَاءَ ئافرەتەكانتان -طەڵاقدا مَا مادام

لَمْ تَمَسُّوهُنَّ بەریان نەكەوتبن (نەچووبنە لایان) أَوْ یان تَفْرِضُوا (هێشتا) وەك واجب دیاریتان نەكردبێ لَهُنَّ بۆیان

فَرِيضَةً (هیچ) مارەیێ (مارەیی واجب) وَمَتِّعُوهُنَّ و سودمەندیان بكەن، عَلَى پێویستە لەسەر

الْمُوسِعِ ئەو كەسەی توانادارە و داهاتی فرەوانە قَدَرُهُ بڕی خۆی (كە لەو بوەشێتەوە) وَعَلَى و لەسەر

الْمُقْتِرِ (ئەو كەسەش كە نەبوونە) قَدَرُهُ بڕی خۆی (كە لەو بوەشێتەوە) مَتَاعًا وەك سوود بەخشێن و ڕابوێرینێ

بِالْمَعْرُوفِ بە وەی كە چاك و شیاوە حَقًّا مافێكی جێگیركراوە عَلَى لەسەر الْمُحْسِنِينَ چاكەكاران (٢٣٦) وَإِن و ئەگەر

طَلَّقْتُمُوهُنَّ ئافرەتەكانتان طەڵاقدا و جیابوونەوە لێیان مِن لە قَبْلِ پێش أَن ئەوەی كە تَمَسُّوهُنَّ لێان بكەون و بچنە لایان

وَقَدْ و تازەش فَرَضْتُمْ دیاریتان كردوە - لَهُنَّ بۆیان فَرِيضَةً مارەیی -واجب كراو، فَنِصْفُ ئەوە (لەسەرتانە بیاندەنێ) نیوەی

مَا ئەوەی فَرَضْتُمْ دیاریتانکردوە (لە مارەییەکە) إِلَّا مەگەر أَن ئەوەی کە يَعْفُونَ چاوپۆشی بکەن (و نەیانەوێ) أَوْ یان

يَعْفُوَ خۆش بێت (لە حەق خۆی) الَّذِي ئەوەی بِيَدِهِ بەدەستیەتی عُقْدَةُ عەقد و بەڵێنی النِّكَاحِ ۚ مارەیی وَأَن و ئەوەی کە

تَعْفُوا چاوپۆشی بکەن أَقْرَبُ نزیکترە لِلتَّقْوَىٰ ۚ لە پارێزکاری و خوداترسی وَلَا تَنسَوُا و - الْفَضْلَ فەزڵ و چاکەکردن

بَيْنَكُمْ ۚ لەنێوان خۆتان -فەرامۆش مەکەن إِنَّ (بەڕاستی) اللَّهَ خودا بِمَا بەوەی تَعْمَلُونَ دەیکەن بَصِيرٌ زۆربینێ کە (٢٣٧)

حَافِظُوا پارێزکاری بکەن عَلَى لەسەر الصَّلَوَاتِ نوێژەکان وَالصَّلَاةِ وئەو نوێژەی الْوُسْطَىٰ کە ناوەند ترینە وَقُومُوا و ڕاوەستن

لِلَّهِ (هەر) بۆ خودا قَانِتِينَ بە ملکەچی (٢٣٨) فَإِنْ جا ئەگەر خِفْتُمْ ترسان فَرِجَالًا ئەوە (بەدەم ڕۆیشتن) أَوْ یان

رُكْبَانًا بە سواری فَإِذَا ئینجا کاتێ أَمِنتُمْ دڵنیا بوون و ترستان نەما فَاذْكُرُوا ئەوە یادی - اللَّهَ خودا -بکەنەوە كَمَا هەرچۆن

عَلَّمَكُم فێریکردوون مَّا ئەوەی لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ جاران نەتان دەزانی (٢٣٩) وَالَّذِينَ و ئەوکەسانەی

يُتَوَفَّوْنَ تەمەنیان تەواو دەبێ و دەمرن مِنكُمْ لەنگۆ وَيَذَرُونَ و - أَزْوَاجًا هاوسەرانێ -بەجێ دەهێڵن، وَصِيَّةً وەسیەتێ (بکرێ)

لِّأَزْوَاجِهِم بۆ هاوسەرەکانیان مَّتَاعًا بۆ سوود بینین إِلَى تاکوو الْحَوْلِ سوڕانەوەی ساڵێک غَيْرَ إِخْرَاجٍ ۚ دەرنەکرێن،

فَإِنْ جا ئەگەر خَرَجْنَ ئافرەتە هاوسەرەکانیان خۆیان دەرچوون فَلَا ئەوە نییە جُنَاحَ (هیچ) گوناهێ عَلَيْكُمْ لەسەرتان

فِي مَا لەوەی فَعَلْنَ ئافرەتەکان - فِي أَنفُسِهِنَّ بەخۆیان -کردوە مِن لە مَّعْرُوفٍ ۗ شتێکی شیاو و گونجاو وَاللَّهُ و خوداش

عَزِيزٌ ئەوپەڕی دەسەڵات داری حَكِيمٌ ئەوپەڕی کاربەجێیە (٢٤٠) وَلِلْمُطَلَّقَاتِ و بۆ طەڵاق دراوەکانیش (دەبێ بدرێ)

مَتَاعٌ سوود و سەرمایەیێ بِالْمَعْرُوفِ بەو شێوەی کە گەنجاو و باووە حَقًّا وەک حەقێکی ڕەوا عَلَى لەسەر

الْمُتَّقِينَ ئەوانەی لەخودا دەترسن و پارێزکارن (٢٤١) كَذَٰلِكَ ئاوا يُبَيِّنُ - اللَّهُ خودا -ڕوون دەکاتەوە لَكُمْ بۆتان

آيَاتِهِ ئایەتەکانی لَعَلَّكُمْ بەڵکوو تَعْقِلُونَ تێدەگەن و هۆشمەند دەبن (پابەند دەبن پێی) (٢٤٢) أَلَمْ تَرَ ئایا سەیرت نەکردوە

إِلَى بۆ (ڕووداوی) الَّذِينَ ئەوانەی خَرَجُوا دەرچوون مِن لە دِيَارِهِمْ وڵات و زێدی خۆیان وَهُمْ کە ئەوان أُلُوفٌ هەزاران -بوون

حَذَرَ (دەرچوون) لەترسی الْمَوْتِ مردن، فَقَالَ ئەوساكە - لَهُمُ پێیانی (-گووت) اللَّهُ خودا: مُوتُوا دەبمرن، ثُمَّ پاشان

أَحْيَاهُمْ ۚ زیندووی کردنەوە، إِنَّ (بەڕاستی) اللَّهَ خودا لَذُو هەرخاوەنی فَضْلٍ فەزڵ و چاکەیەکە عَلَى لەسەر النَّاسِ خەڵک

وَلَٰكِنَّ بەڵام أَكْثَرَ زۆربەی النَّاسِ خەڵک لَا يَشْكُرُونَ سوپاس ناکەن (٢٤٣) وَقَاتِلُوا و بجەنگن و کوشتار بکەن فِي لە

سَبِيلِ ڕێگای اللَّهِ خودا وَاعْلَمُوا و بزانن أَنَّ کە بێگومان اللَّهَ خودا سَمِيعٌ ئەوپەڕی بیسەری عَلِيمٌ ئەوپەڕی زانایە (٢٤٤)

مَّن ذَا ئەوە کێ یە الَّذِي ئەوەی يُقْرِضُ ئەدات بە اللَّهَ خودا قَرْضًا قەردێکی حَسَنًا چاك،

فَيُضَاعِفَهُ ئیتر (خودا) زیادی دەکات لَهُ بۆی أَضْعَافًا بەچەندەها هەندەی كَثِيرَةً ۚ زۆر وَاللَّهُ و هەر خوداش

يَقْبِضُ تەنگ و کەم دەکا وَيَبْسُطُ و بلاو زۆر دەکات وَإِلَيْهِ و هەر بۆلای ئەویش تُرْجَعُونَ دەگێردرێنەوە (٢٤٥) أَلَمْ ئایا

تَرَ ڕانەماوی إِلَى بۆ ٱلْمَلَإِ پیاو ماقولان و دەمڕاستان مِنۢ لە بَنِيٓ نەوی إِسْرَٰٓءِيلَ یەعقوب (جولەکەکان) مِنۢ لە بَعْدِ دوای

مُوسَىٰٓ موسا إِذْ کاتێ کە قَالُواْ گوتیان لِنَبِيّٖ بە پێغەمبەرێک لَّهُمُ هی خۆیان ٱبْعَثْ بنێرە لَنَا بۆمان مَلِكٗا پاشایەک

نُّقَٰتِلْ بجەنگین فِي لە سَبِيلِ پێناو ڕێگای ٱللَّهِۖ خودا قَالَ ئەو گوتی هَلْ ئایا عَسَيْتُمْ ناشێ إِن کە ئەگەر

كُتِبَ بنوسرێ و واجب بکرێ عَلَيْكُمُ لەسەرتان ٱلْقِتَالُ جەنگ أَلَّا تُقَٰتِلُواْۖ نەکا نەجەنگن قَالُواْ ئەوان گوتیان وَمَا لَنَآ جا چیمانە

أَلَّا نُقَٰتِلَ کە نەجەنگین فِي لە سَبِيلِ ڕێگای ٱللَّهِ خودا وَقَدْ و ئەووەتا أُخْرِجْنَا دەرکراوین مِن لە دِيَٰرِنَا زێد و خاکی خۆمان

وَأَبْنَآئِنَاۖ و منالی خۆمان فَلَمَّا جا کاتێ كُتِبَ نوسرا عَلَيْهِمُ لەسەریان ٱلْقِتَالُ جەنگ تَوَلَّوْاْ پشتیان هەڵکرد إِلَّا جگەلە

قَلِيلٗا کەمێک مِّنْهُمْۚ لەوان وَٱللَّهُ و خودا عَلِيمُۢ زانای تەواوە بِٱلظَّٰلِمِينَ بە ستەمکاران (٢٤٦) وَقَالَ و گوتی لَهُمْ پێیان

نَبِيُّهُمْ پێغەمبەرەکەیان إِنَّ بە دڵنیایی ٱللَّهَ خودا قَدْ ئەووەتا بَعَثَ ناردی لَكُمْ بۆتان طَالُوتَ طالوت مَلِكٗاۚ پاشا (بێت)

قَالُوٓاْ ئەوان گوتیان أَنَّىٰ جا چۆن يَكُونُ دەبێت لَهُ بۆ ئەو ٱلْمُلْكُ پاشایەتی عَلَيْنَا بەسەر ئێمە وَنَحْنُ و ئێمە خۆمان

أَحَقُّ شایستەترین بِٱلْمُلْكِ بە پادشایەتی مِنْهُ لەو وَلَمْ يُؤْتَ و (ئەو) پێی نەدراوە سَعَةٗ فرەوانی و زۆری مِّنَ لە

الْمَالِ ۚ ماڵ و سامان ؟ قَالَ گوتی إِنَّ بەدڵنیایی اللَّهَ خودا اصْطَفَاهُ ئەوی هەڵبژاردووە و پەسندی کردوە عَلَيْكُمْ بەسەرتان

وَزَادَهُ هەروەها - بَسْطَةً فرەوانی و پانتایی -بۆ زیادکردوە فِي لە الْعِلْمِ زانست وَالْجِسْمِ لاشە وَاللَّهُ و خوداش يُؤْتِي -

مُلْكَهُ پادشایەتی خۆی -دەدات بە مَن ئەو کەسەی يَشَاءُ ۚ خۆی بیەوێت وَاللَّهُ و خودا وَاسِعٌ فرەوانگیری عَلِيمٌ زانایە

(٢٤٧) وَقَالَ و - لَهُمْ پێیانی نَبِيُّهُمْ پێغەمبەرەکەیان إِنَّ بەدڵنیایی آيَةَ نیشانەی دیاری مُلْكِهِ پادشایەتی وی ئەوەیە أَن کە

يَأْتِيَكُمُ - التَّابُوتُ سندوقەکەتان -بۆ دێت (کە) فِيهِ تیایدایە سَكِينَةٌ ئارامی و سەکینەت مِّن لە رَّبِّكُمْ پەروەردیگارتانەوە

وَبَقِيَّةٌ لەگەڵ پاشماوەیێ مِّمَّا لەوەیێ تَرَكَ بەجێیان هێشتبوو آلُ بنەماڵەی مُوسَىٰ موسا وَآلُ و بنەماڵەی هَارُونَ هارون تَحْمِلُهُ -

الْمَلَائِكَةُ ۚ فریشتەکان -هەڵی دەگرن، إِنَّ بەراستی فِي ذَٰلِكَ لەوەدا هەیە لَآيَةً نیشانەیێ دیاری دڵنیا لَّكُمْ بۆتان إِن ئەگەر

كُنتُم ئێوە- مُّؤْمِنِينَ بڕوادار (-بوبن) (٢٤٨) فَلَمَّا جا هەرکە فَصَلَ - طَالُوتُ طاڵوت بِالْجُنُودِ سەربازەکانی -جیاکردنەوە

قَالَ گوتی إِنَّ بەدڵنیایی اللَّهَ خودا مُبْتَلِيكُم تاقیکەرەوەی ئێوەیە بِنَهَرٍ بە رووبارێ فَمَن جا هەرکەسێ شَرِبَ خوردییەوە مِنْهُ لێ

فَلَيْسَ مِنِّي ئەوە لە من نییە وَمَن و هەرکەسێ لَّمْ يَطْعَمْهُ دەمی لێنەدا و نەیخواردەوە فَإِنَّهُ ئەوە بەراستی ئەو کەسە مِنِّي لە منە

إِلَّا مەگەر مَنِ ئەوەی اغْتَرَفَ غُرْفَةً تەنها مستێ هەڵگرێ بِيَدِهِ ۚ بەدەستی خۆی فَشَرِبُوا جا ئەوان خواردیانەوە مِنْهُ لێی

إِلَّا تەنها قَلِيلًا کەمێ مِّنْهُمْ ۚ لەوان نەبێ، فَلَمَّا جا کاتێ جَاوَزَهُ تێپەڕین (لە ڕوبارەکە) هُوَ خۆی وَالَّذِينَ و ئەوانەی

آمَنُوا بڕوایان هێنابوو مَعَهُ لەگەڵ ئەودا قَالُوا گوتیان لَا - طَاقَةَ لَنَا ئێمە تاقەت و توانامان (-نییە) الْيَوْمَ ئیمڕۆ

بِجَالُوتَ (بەرامبەر) جالوت وَجُنُودِهِ ۚ و سەربازەکانی قَالَ - الَّذِينَ ئەوانەی يَظُنُّونَ بڕوایان وابوو أَنَّهُم کەوا بە دڵنیایی

مُّلَاقُو دەگەن بە (دیداری) اللَّهِ خودان: كَم چەندێ مِّن لە فِئَةٍ کۆمەڵێ قَلِيلَةٍ کەمە غَلَبَتْ سەرکەوتوو زاڵ بوو بەسەر

فِئَةً کۆمەڵێکی كَثِيرَةً زۆر بِإِذْنِ بە ڕێپێدان و ئیزنی اللَّهِ ۗ خودا وَاللَّهُ و خوداش مَعَ لەگەڵ الصَّابِرِينَ ئارامگرانە (٢٤٩)

وَلَمَّا و کاتێ بَرَزُوا دیارکەوتن (لە گۆڕەپانی جەنگ) لِجَالُوتَ بۆ جالوت وَجُنُودِهِ و سەربازەکانی قَالُوا گوتیان رَبَّنَا پەروەردیگارە

أَفْرِغْ بڕژێنە وبەتاڵ بکە عَلَيْنَا بۆ سەرمان صَبْرًا سەبر و ئارامگریێ وَثَبِّتْ و ڕاگر و جێگیر بکە أَقْدَامَنَا قاچەکانمان

وَانصُرْنَا و سەرمان بخە عَلَى بەسەر الْقَوْمِ ئەونەتەوە و کۆمەڵەی الْكَافِرِينَ بێ بڕوا و کافرن (٢٥٠)

فَهَزَمُوهُم ئیتر سەرکەوتن بەسەریان بِإِذْنِ بە ئیزن و ڕێ پێدانی اللَّهِ خودا وَقَتَلَ و - دَاوُودُ داوود جَالُوتَ جالوتی -کوشت

وَآتَاهُ و - اللَّهُ و خودا الْمُلْكَ پادشایەتی وَالْحِكْمَةَ حیکمەت و کاربەجێی -پێ بەخشی وَعَلَّمَهُ و فێری کرد مِمَّا لەوەی

يَشَاءُ دەیەوێت، وَلَوْلَا و ئەگەر - دَفْعُ پاڵدان و بە گژ یەک دابردنی اللَّهِ خودا (-نەبێت) بۆ النَّاسَ خەڵکی بَعْضَهُم هەندێکیان

بِبَعْضٍ بە هەندێک (یتر) لَّفَسَدَتِ ئەوە بەدڵنیایی - الْأَرْضُ تەواوی زەوی -تێکدەچوو و فەساد دایدەگرت وَلَٰكِنَّ بەڵام

اللَّهَ خودا ذُو خاوەنی فَضْلٍ چاکە و فەزڵێکە (هەر خودا خۆی دەزانێ کە چۆنە) عَلَى لەسەر الْعَالَمِينَ جیهانیان (٢٥١)

تِلْكَ ئەوەیە آيَاتُ ئایەتەکانی اللَّهِ خودا نَتْلُوهَا دەیخوێنینەوە عَلَيْكَ بەسەرتان بِالْحَقِّ بە حەق

وَإِنَّكَ لَمِنَ و بەدڵنیایی و بێ هیچ گومانێ تۆ لە الْمُرْسَلِينَ پێغەمبەرانی (٢٥٢) تِلْكَ ئەو الرُّسُلُ پێغەمبەرانە

فَضَّلْنَا فەزڵ و چاکەی - بَعْضَهُمْ هەندێکیانمان -داوە عَلَىٰ بەسەر بَعْضٍ هەندێکی (تر) ، مِّنْهُم لەوان هەیە مَّن ئەوەی كَلَّمَ -

اللَّهُ خودا -قسەی کردوە لەگەڵی وَرَفَعَ و - بَعْضَهُمْ هەندێکیانی دَرَجَاتٍ چەندەها پلە -بەرز کردۆتەوە وَآتَيْنَا و -بە

عِيسَى عیسای ابْنَ کوڕی مَرْيَمَ مەریەمان -بەخشی الْبَيِّنَاتِ بەڵگە و نیشانە دیارەکان وَأَيَّدْنَاهُ و پشتیوانیمان کرد بِرُوحِ بە ڕوحی

الْقُدُسِ قودس وَلَوْ و ئەگەر شَاءَ - اللَّهُ خودا -بیویستایە (ئەوە) مَا اقْتَتَلَ لەگەڵ یەک نەدەجەنگان الَّذِينَ ئەوانەی مِن لە

بَعْدِهِم دوای وان بوون مِّن لە بَعْدِ دوای مَا ئەوەی جَاءَتْهُمُ بۆیان هات الْبَيِّنَاتُ بەڵگە و نیشانە دیارەکان وَلَٰكِنِ بەڵام

اخْتَلَفُوا جیاواز و نا تەبا بوون، فَمِنْهُم جا لەوان هەبوو مَّنْ ئەوەی آمَنَ بڕوای هێنا وَمِنْهُم و لەوانیش هەبوو مَّن ئەوەی

كَفَرَ بڕوای نەهێناو کافر بوو، وَلَوْ و ئەگەر شَاءَ - اللَّهُ خودا -بیویستایە (ئەوە) مَا اقْتَتَلُوا لەگەڵ یەک نەدەجەنگان

وَلَٰكِنَّ بەڵام اللَّهَ خودا يَفْعَلُ - مَا ئەوەی يُرِيدُ بیەوێت -دەیکات (٢٥٣) يَا أَيُّهَا هۆ ئەی الَّذِينَ ئەوانەی

آمَنُوا برواتان هێناوه أَنفِقُوا ببەخشنەوە مِمَّا لەوەی رَزَقْنَاكُم پێمانداون مِّن لە قَبْلِ پێش ئەوەی أَن کە يَأْتِيَ -

يَوْمٌ رۆژێ -بێت لَّا بَيْعٌ (هیچ) کڕین و فرۆشتنێکی - فِيهِ تیادا -نیه وَلَا و نه (هیچ) خُلَّةٌ خۆشەویست و دۆستێ وَلَا و نە(هیچ)

شَفَاعَةٌ ۗ شەفاعەت و تکا بۆ کردنێ، وَالْكَافِرُونَ هُمُ و بەڕاستی هەر کافرەکان الظَّالِمُونَ ستەمکار و زاڵمی تەواون (٢٥٤)

اللَّهُ خودا (زاتێکە) لَا إِلَٰهَ (هیچ) خودایەک نیە إِلَّا هُوَ تەنها ئەو نەبێ الْحَيُّ تەواو زیندووی

الْقَيُّومُ ۚ خود ڕاگر و سەرپەرشتیار و بەردەوامی بەخش لَا تَأْخُذُهُ نایگرێ سِنَةٌ (هیچ) نەوەزێ وَلَا نَوْمٌ ۚ و (هیچ) خەوێ

لَّهُ تەنها هی ئەوە مَا هەرچی فِي لە السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان وَمَا و هەرچی فِي لە الْأَرْضِ ۗ زەویی دایە، مَن ئەوە ذَا کێ یە

الَّذِي ئەوەی يَشْفَعُ تکاکاری دەکا عِندَهُ لای ئەو ؟! إِلَّا مەگەر بِإِذْنِهِ ۚ بە ڕێ پێدان ڕەزامەندی خۆی،

يَعْلَمُ (خودا) دەزانێ (زانینی تەواو دەربارەی) (مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ) هەرچی لە بەردەست و لە پێشیان

وَمَا خَلْفَهُمْ و هەر چی لە دوایان و لە داهاتویان دایە وَلَا يُحِيطُونَ و (ئەوان ئاگادارنیینە) بِشَيْءٍ بە (هیچ) شتێ مِّنْ لە

عِلْمِهِ زانستی ئەو إِلَّا تەنها بِمَا بەوەی شَاءَ ۚ (خودا خۆی) ویستبێتی وَسِعَ - كُرْسِيُّهُ تەختی فەرمان ڕەوایی دەسەڵاداری ئەو

السَّمَاوَاتِ هەموو ئاسمانەکان وَالْأَرْضَ و زەوی -گرتۆتەوە وَلَا يَئُودُهُ و بارگرانی ناکا حِفْظُهُمَا ۚ پاراستنیان وَهُوَ و هەر ئەویشە

الْعَلِيُّ ئەوپەڕی بەرز و بڵندی الْعَظِيمُ گەورەی تەواو (٢٥٥) لَا إِكْرَاهَ زۆری لێکردنێ نییە فِي لە الدِّينِ دین قَد ئەوتا کە

تَّبَيَّنَ دەرکەوت و ڕۆن بووەو و جیابوویەوە الرُّشْدُ ڕێی حەق و ڕاست و دروست ناسین مِنَ لە الْغَيِّ ۚ لا ڕێی و وێڵ بوون،

فَمَن جا هەرکەسێ يَكْفُرْ کوفر بکا بِالطَّاغُوتِ بە طاغووت وَيُؤْمِن و بڕوا بێنێ بِاللَّهِ بە خودا فَقَدِ ئەوە بێگومان

اسْتَمْسَكَ بە توندی وابەستەبووە بِالْعُرْوَةِ بەو دەستبەندەی (کە) الْوُثْقَىٰ ئەوپەڕی توندو تۆڵە

لَا انفِصَامَ (هیچ) جیابوونەوە و لێترازانێک نییە لَهَا ۗ بۆی وَاللَّهُ و خوداش سَمِيعٌ بیسەری عَلِيمٌ زانایە (٢٥٦) اللَّهُ خودا

وَلِيُّ دۆست و پشتیوانی الَّذِينَ ئەوانەیە (کە) آمَنُوا بڕوایان هێناوە يُخْرِجُهُم دەریان دەهێنێ مِّنَ لە الظُّلُمَاتِ تاریکاییەکان إِلَى بۆ

النُّورِ ڕۆناکی تەواو وَالَّذِينَ و ئەوانەی كَفَرُوا بڕوایان نەهێناوە کوفریان کردوە أَوْلِيَاؤُهُمُ دۆست و پشتیوانیان الطَّاغُوتُ طاغوتە

يُخْرِجُونَهُم دەریان دێنن مِّنَ لە النُّورِ ڕۆناکی إِلَى بۆ الظُّلُمَاتِ تاریکاییەکان أُولَٰئِكَ ئەوانە أَصْحَابُ خاوەن و هاوەڵی (خەڵکی)

النَّارِ ئاگر ن هُمْ بەدڵنیایی ئەوان فِيهَا تیاییدا خَالِدُونَ ماوەن هەتا هەتایێ (٢٥٧) أَلَمْ تَرَ ئایا نەتڕوانیوە إِلَى بۆ

الَّذِي ئەوەکەسەی حَاجَّ دەمەقاڵەی کرد لەگەڵ إِبْرَاهِيمَ ئیبراهیم فِي دەربارەی رَبِّهِ پەروەردگاری أَنْ (بە هۆی ئەوەی) کە آتَاهُ -

اللَّهُ خودا الْمُلْكَ پادشایەتی -پێی بەخشیبوو ؟ إِذْ کە قَالَ - إِبْرَاهِيمُ ئیبراهیم -گوتی رَبِّيَ پەروەردیگارم الَّذِي ئەوەیە کە

يُحْيِي زیندوو دەکاتەوە وَيُمِيتُ و دەمرێنێ قَالَ گوتی أَنَا من أُحْيِي زیندوو دەکەمەوە وَأُمِيتُ و ئەشمرێنم قَالَ -

إِبْرَاهِيمُ ئیبراهیم -گوتی فَإِنَّ (دەی ئەوە) اللَّهَ خودا يَأْتِي - بِالشَّمْسِ ڕۆژ (-دەر) دەهێنێ مِنَ لە الْمَشْرِقِ ڕۆژهەڵاتەوە

فَأْتِ بِهَا (ئیتر تۆش ڕۆژ دەر) بهێنە مِنَ لە الْمَغْرِبِ ڕۆژ ئاوا وە، فَبُهِتَ ئەوساکە - الَّذِي ئەوەی

كَفَرَ کوفری کرد -سەرسام و دەمکوت کەوت وَاللَّهُ و خوداش لَا يَهْدِي هیدایەتی - الْقَوْمَ ئەو قەومەی

الظَّالِمِينَ ستەمکارن -نادات (٢٥٨) أَوْ یان كَالَّذِي وەک ئەوەکەسەی مَرَّ تێپەڕی عَلَىٰ بەسەر قَرْيَةٍ دێیەک

وَهِيَ لەو کاتەی ئەو (دێیە خانووەکانی) خَاوِيَةٌ ڕما بوو عَلَىٰ بەسەر عُرُوشِهَا بانەکانیانەوە، قَالَ گوتی أَنَّىٰ چۆن

يُحْيِي زیندوو دەکاتەوە هَٰذِهِ ئەمە اللَّهُ خودا (ی پەروەردیگار) بَعْدَ پاش مَوْتِهَا مردنی ؟ فَأَمَاتَهُ ئەوساکە - اللَّهُ خودا

مِائَةَ سەد عَامٍ ساڵ -ئەو کەسەی مراند ثُمَّ پاشان بَعَثَهُ زیندوی کردەوە قَالَ گوتی (پێی) كَمْ چەند لَبِثْتَ ماوویتەوە ؟

قَالَ گوتی لَبِثْتُ - يَوْمًا ڕۆژێ أَوْ یان بَعْضَ هەندێکی يَوْمٍ ڕۆژ، قَالَ گوتی بَل بەڵکو لَّبِثْتَ - مِائَةَ سەد

عَامٍ ساڵ -ماوویتەوە، فَانظُرْ دە بڕوانە إِلَىٰ بۆ طَعَامِكَ خواردنەکەت وَشَرَابِكَ و خواردنەوەکەت

لَمْ يَتَسَنَّهْ نەگۆڕاوە و تێکنەچووە، وَانظُرْ و بڕوانە إِلَىٰ بۆ حِمَارِكَ گوێدرێژەکەشت، وَلِنَجْعَلَكَ و (ئەوەشمانکرد) تاکوو تۆ بکەینە

آيَةً ئایەت و نیشانەیێ لِّلنَّاسِ بۆ خەڵک، وَانظُرْ و بڕوانە إِلَى بۆ الْعِظَامِ ئێسکەکان كَيْفَ چۆن

نُنشِزُهَا توند و بەرزی دەکەینەوە ثُمَّ پاشان نَكْسُوهَا دایدەپۆشین لَحْمًا ۚ بە گۆشت، فَلَمَّا جا کاتێ تَبَيَّنَ ڕۆن بووە وە لَهُ بۆی

قَالَ گوتی أَعْلَمُ دەزانم أَنَّ بەدڵنیایی اللَّهَ خودا عَلَىٰ بەسەر كُلِّ هەموو شَيْءٍ شتێ قَدِيرٌ توانا و دەسەڵاتدارە (٢٥٩)

وَإِذْ و کاتێ قَالَ - إِبْرَاهِيمُ ئیبراهیم -گوتی رَبِّ پەروەردیگارە أَرِنِي نیشانم بدە كَيْفَ چۆن تُحْيِي زیندوو دەکەیتەوە

الْمَوْتَىٰ مردووەکان ؟ قَالَ (خودا) فەمووی: أَوَلَمْ تُؤْمِن ئەی بڕوات نەهێناوە ؟ قَالَ گوتی بَلَىٰ بەڵێ (بڕوام هێناوە)

وَلَٰكِن بەڵام (ئەوە داوایەم کرد) لِّيَطْمَئِنَّ تاکوو - قَلْبِي دڵم -ئارام بێت، قَالَ گوتی فَخُذْ دەی - أَرْبَعَةً چواران مِّنَ لە

الطَّيْرِ باڵندەکان -بگرە فَصُرْهُنَّ ئینجا - إِلَيْكَ بۆ لای خۆتی (-نزیک بکەوە و جوان سەیریان بک) ە ثُمَّ پاشان اجْعَلْ دابنێ

عَلَىٰ لەسەر كُلِّ هەر جَبَلٍ کێویک مِّنْهُنَّ - جُزْءًا پارچە و بەشێک (-لەوان) ثُمَّ ئینجا ادْعُهُنَّ بانگیان بکە

يَأْتِينَكَ دێن بۆ لات سَعْيًا ۚ بەگورجی و خێرایی وَاعْلَمْ و بزانە أَنَّ کە بەدڵنییایی اللَّهَ خودا عَزِيزٌ دەسەڵاتداری حَكِيمٌ کاربەجێ یە

(٢٦٠) مَّثَلُ نمونەی الَّذِينَ ئەوانەی يُنفِقُونَ دەبەخشن و سەرف دەکەن أَمْوَالَهُمْ ماڵ و سامانیان فِي لە سَبِيلِ پێناوی

اللَّهِ خودا دا كَمَثَلِ وەک نمونەی حَبَّةٍ دەنکێکە أَنبَتَتْ لێ شین بووبێ سَبْعَ حەوت سَنَابِلَ گوڵە گەنم ، فِي لە كُلِّ هەر

سُنبُلَةٍ گوڵەگەنمێ - مِّائَةُ سەد حَبَّةٍ ۗ دەنکە گەنم -هەبێ، وَاللَّهُ و خوداش يُضَاعِفُ چەند جارە زیاد دەکا لِمَن بۆ ئەوەی

يَشَاءُ ۗ بیەوێ وَاللَّهُ و خودا وَاسِعٌ فرەوانگیری عَلِيمٌ زانایە (٢٦١) الَّذِينَ ئەوانەی يُنفِقُونَ دەبەخشن و سەرف دەکەن

أَمْوَالَهُمْ سامان و ماڵیان فِي لە سَبِيلِ پێناوی اللَّهِ خودا دا ثُمَّ پاشان لَا يُتْبِعُونَ بە دوای - مَا ئەوەی أَنفَقُوا بەخشیویانە

مَنًّا (هیچ) مینەت وَلَا أَذًى لا و (هیچ) ئازارێ -ناهێنن لَّهُمْ ئەوانە بۆیان هەیە أَجْرُهُمْ پاداشتی خۆیان عِندَ لای

رَبِّهِمْ پەروەردگاری خۆیان وَلَا خَوْفٌ و (هیچ) ترسێ نییە عَلَيْهِمْ لەسەریان وَلَا و نە هُمْ ئەوانیش يَحْزَنُونَ خەم دەخۆن

(٢٦٢) قَوْلٌ وتەیەکی مَّعْرُوفٌ جوان وَمَغْفِرَةٌ و چاوپۆشی و لێبوردنێ خَيْرٌ چاکترە مِّن لە صَدَقَةٍ خێر و صەدەقیەک

يَتْبَعُهَا بە دوای دابێ أَذًى ۗ ئازارێ وَاللَّهُ و خودا غَنِيٌّ دەوڵەمەندی حَلِيمٌ ئارام و لەسەرخۆیە (٢٦٣) يَا أَيُّهَا هۆ ئەی

الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا برواتان هێناوە لَا تُبْطِلُوا پوچ و بەتاڵ مەکەنەوە صَدَقَاتِكُم خێر و چاکەکانتان بِالْمَنِّ بە هۆی مینەت کردن

وَالْأَذَىٰ و ئازاردان كَالَّذِي وەک ئەو کەسەی يُنفِقُ ببەخشێ و سەرف بکا مَالَهُ ماڵ و سامانی خۆی رِئَاءَ بۆ بەرچاوی

النَّاسِ خەڵک وَلَا يُؤْمِنُ هەمان کات بڕوانەهێنێ بِاللَّهِ بە خودا وَالْيَوْمِ و ڕۆژی الْآخِرِ دووایی، فَمَثَلُهُ ئەوە نموونەی وی

كَمَثَلِ وەک نمونەی صَفْوَانٍ گاشە بەردێکی لوسە عَلَيْهِ لەسەریەتی تُرَابٌ تۆز و خۆڵێک فَأَصَابَهُ ئینجا بەری کەوت

وَابِلٌ لێزمە بارانێ فَتَرَكَهُ ئەوساکە - صَلْدًا ڕەق و تەق -جێ هێشت ، لَّا يَقْدِرُونَ توانایان نیە عَلَىٰ بەسەر شَيْءٍ (هیچ) شتێ

مِّمَّا لەوەی كَسَبُوا بەدەستیان خستبوو (لەدەستیان دەچێ) ، وَاللَّهُ و خودا ش لَا يَهْدِي ڕێنموونی ناکات الْقَوْمَ ئەوقەومەی

الْكَافِرِينَ کە بڕوانەهێن وکافرن (٢٦٤) وَمَثَلُ و نموونەی الَّذِينَ ئەوکەسانەی يُنفِقُونَ دەبەخشنەوە و سەرف دەکەن

أَمْوَالَهُمُ ماڵ و سامانیان ابْتِغَاءَ بە مەبەستی وەدەست هێنانی مَرْضَاتِ ڕەزامەندی اللَّهِ خودا وَتَثْبِيتًا و لە دامەزراوێ مِّنْ لە

أَنفُسِهِمْ خۆیانەوە، كَمَثَلِ وەک نمونەی جَنَّةٍ باخێکە بِرَبْوَةٍ لە بەرزایێ أَصَابَهَا وێ کەوت وَابِلٌ لێزمەبارانێ فَآتَتْ جا دەریهێنا

أُكُلَهَا خوراوەکەی (بەرهەمەکەی) ضِعْفَيْنِ دوو هێندە، فَإِن جا ئەگەر لَّمْ يُصِبْهَا بەریشی نەکەوێ وَابِلٌ لێزمە بارانێ

فَطَلٌّ ئەوە هەر کەمە بارانێ (بەسیەتی) وَاللَّهُ و خودا بِمَا بەوەی تَعْمَلُونَ دەیکەن بَصِيرٌ بینەرە (٢٦٥) أَيَوَدُّ ئایا -

أَحَدُكُمْ یەکێکتان -حەزدەکا أَن کە تَكُونَ لَهُ - جَنَّةٌ باخێکی -بۆ هەبێ مِّن لە نَّخِيلٍ دەرخورما وَأَعْنَابٍ و جۆرەها ترێ

تَجْرِي - مِن لە تَحْتِهَا ژێریدا الْأَنْهَارُ ڕوباری زۆر -تێپەڕ بێت، لَهُ ئەویش هەیێ فِيهَا تیایدا مِن لە كُلِّ گشت

الثَّمَرَاتِ بەروبوومەکان، وَأَصَابَهُ وەتوشی - الْكِبَرُ پیربوون (-بوو) وَلَهُ لەهەمان کات هەیبوو ذُرِّيَّةٌ نەوەی

ضُعَفَاءُ لاواز و بێ دەسەڵات، فَأَصَابَهَا ئەو باخە تووشی - إِعْصَارٌ زریان و ڕەشەبای (-بوو) فِيهِ کە تیایدا بوو نَارٌ ئاگرێ

فَاحْتَرَقَتْ و (باخەکە) ئاگری تێبەر بوو و سوتا، كَذَٰلِكَ ئاوا يُبَيِّنُ - اللَّهُ خودا لَكُمُ بۆتان -ڕوون دەکاتەوە الْآيَاتِ ئایەتەکان

لَعَلَّكُمْ بەڵکوو ئێوە تَتَفَكَّرُونَ بیر بکەنەوە (٢٦٦) يَا أَيُّهَا هۆ ئەی الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا برواتان هێناوە

أَنفِقُوا ببەخشن و خەرج بكەن مِن لە طَيِّبَاتِ چاك و پاكەكانی مَا ئەوەی كَسَبْتُمْ وەدەستتان هێناوە، وَمِمَّا و لەوەی أَخْرَجْنَا -

لَكُم بۆ ئێوەمان -دەرهێناوە مِّنَ لە الْأَرْضِ زەوی، وَلَا تَيَمَّمُوا - الْخَبِيثَ و پیس و خراپتان -مەبەست نەبێ مِنْهُ لێی

تُنفِقُونَ ببەخشن و خەرج بكەن، وَلَسْتُم بِآخِذِيهِ و ئێوە خۆشتان وەری ناگرن إِلَّا مەگەر أَن كە تُغْمِضُوا چاو بنوقێنن فِيهِ ۚ لێی ،

وَاعْلَمُوا و بزانن أَنَّ كە بێگومان اللَّهَ خودا غَنِيٌّ بێ نیاز و دەوڵەمەندێكی حَمِيدٌ سوپاس و ستایشكراوە (٢٦٧)

الشَّيْطَانُ شەیتان يَعِدُكُمُ بەڵێنی - الْفَقْرَ هەژاری -دەدا بە ئێوە وَيَأْمُرُكُم و فەرمانتان پێدەكا

بِالْفَحْشَاءِ بە تاوانی گەورە و دزێو و قێزەوەن وَاللَّهُ و خودا يَعِدُكُم بەڵێنی - مَّغْفِرَةً لێخۆش بوونێكتان -پێدەدات

مِّنْهُ لە لایەن خۆیەوە وَفَضْلًا ۗ لەگەڵ فەزڵ چاكەیێ وَاللَّهُ و خوداش وَاسِعٌ فرەوانگیری عَلِيمٌ زانایە (٢٦٨) يُؤْتِي -

الْحِكْمَةَ حیكمەت و كارلە جێی -ئەبەخشێ بە مَن ئەوەی يَشَاءُ ۚ بیەوێ، وَمَن و هەركەسێ يُؤْتَ -

الْحِكْمَةَ دانایی و كاربەجێیی -پێ ببەخشرێ فَقَدْ ئەوە بەدڵنیایی أُوتِيَ - خَيْرًا خێرێكی كَثِيرًا ۗ زۆری -پێی دراوە،

وَمَا يَذَّكَّرُ و ئامۆژگاری و پەند وەرناگرێ إِلَّا جگە لە أُولُو ئەوانەی كە خاوەنی الْأَلْبَابِ هۆشمەندین (٢٦٩)

وَمَا أَنفَقْتُم و هەرچی - مِّن لە نَّفَقَةٍ سەرفكرد و بەخشێنێ -بەخشیتان أَوْ یان نَذَرْتُم - مِّن لە

نَّذْرٍ نەزر و لەخۆگرتنێ -نەزرتانكردبێ فَإِنَّ ئەوە بە دڵنیایی اللَّهَ خودا يَعْلَمُهُ ۗ دەیزانێ، وَمَا لِلظَّالِمِينَ و نیە بۆ ستەمكاران مِنْ (هیچ)

أَنصَارٍ پشتیوان و سەرخەرانێ (٢٧٠) إِن تُبْدُوا ئەگەر ئاشكرای بكەن الصَّدَقَاتِ صەدەقە و خێرەكان فَنِعِمَّا ئەوە زۆر چاكە

هِيَ (ئەو صەدەقانە) وَإِن و ئەگەر تُخْفُوهَا بیشارنەوە وَتُؤْتُوهَا و ببەێنن و بیدەن بە الْفُقَرَاءَ هەژارەكان فَهُوَ ئیتر ئەوە

خَيْرٌ چاكترە لَّكُمْ ۚ بۆ خۆتان وَيُكَفِّرُ و چاوپۆشی دەكات عَنكُم لێتان مِّن لە سَيِّئَاتِكُمْ ۗ خراپە و گوناهەكانتان وَاللَّهُ و خودا

بِمَا بەوە تَعْمَلُونَ دەیكەن خَبِيرٌ شارەزای ورد و درشتە بە تەواوی (٢٧١) لَّيْسَ - عَلَيْكَ لەسەر تۆ -نییە

هُدَاهُمْ وەرگرتنی ڕێنماییەكان و هیدایەت دانیان وَلَٰكِنَّ بەڵام اللَّهَ خودا خۆی يَهْدِي هیدایەت دەدا مَن ئەو كەسەی

يَشَاءُ بیەوێت وَمَا و هەرچی تُنفِقُوا ببەخشن و خەرج بکەن مِنْ لە خَيْرٍ خێر و چاکە فَلِأَنفُسِكُمْ ئەوە هەر بۆ خۆتانە

وَمَا تُنفِقُونَ و نابەخشن (بەخشینێ قبوڵ بکرێ) إِلَّا مەگەر ابْتِغَاءَ مەبەست پێی وَجْهِ ئاڕاستەی ڕەزامەندی اللَّهِ خودا بێ،

وَمَا و هەرچی تُنفِقُوا ببەخشن و خەرج بکەن مِنْ لە خَيْرٍ خێر و چاکە يُوَفَّ (ئەوە) بە تەواوی دەدرێتەوە إِلَيْكُمْ بەنگۆ

وَأَنتُمْ و ئێوەش لَا تُظْلَمُونَ ستەمتان لێناکرێ و لێتان کەم ناکرێتەوە (٢٧٢) لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ بۆ ئەوهەژارانەی کە

أُحْصِرُوا گیربوون ولێبڕاون فِي لە سَبِيلِ پێناوی اللَّهِ خودا دا، لَا يَسْتَطِيعُونَ ناتوانن بکەن ضَرْبًا لێدان و کارکردنێ فِي لە

الْأَرْضِ زەوی، يَحْسَبُهُمُ - الْجَاهِلُ نەزان -واحسابیان بۆدەکا کە أَغْنِيَاءَ دەوڵەمەند انێکن مِنَ لە

التَّعَفُّفِ نەفس بەرزی و وازهێنان ودونیا نەویستیان، تَعْرِفُهُم - بِسِيمَاهُمْ بە سیما و ڕوخساریان -دەیانناسی،

لَا يَسْأَلُونَ پرسیار و داوا ناکەن لە النَّاسَ خەڵک إِلْحَافًا بەڕووی قایم و زۆرگۆیی وَمَا و هەرچی تُنفِقُوا ببەخشن و خەرج بکەن

مِنْ لە خَيْرٍ خێر و چاکە فَإِنَّ ئەوە بەدڵنیایی اللَّهَ خودا بِهِ پێی عَلِيمٌ زانا و ئاگادارە بە تەواوی (٢٧٣) الَّذِينَ ئەوانەی

يُنفِقُونَ دەبەخشن و خەرج دەکەن أَمْوَالَهُم ماڵ و سامانیان بِاللَّيْلِ بە شەوو وَالنَّهَارِ و ڕۆژ سِرًّا بە نهێنی وَعَلَانِيَةً و ئاشکرا

فَلَهُمْ ئەوە بۆیان هەیە أَجْرُهُمْ پاداشتی خۆیان عِندَ لای رَبِّهِمْ پەروەردگاریان وَلَا و - خَوْفٌ (هیچ) ترسێ -نییە عَلَيْهِمْ لەسەریان

وَلَا و نە هُمْ ئەوانیش يَحْزَنُونَ خەمبار دەبن (٢٧٤) الَّذِينَ ئەوانەی يَأْكُلُونَ - الرِّبَا ڕیبا وسوو -دەخۆن،

لَا يَقُومُونَ هەڵناسنەوە إِلَّا تەنها كَمَا وەک يَقُومُ - الَّذِي ئەوەی -هەڵدەستێتەوە يَتَخَبَّطُهُ - الشَّيْطَانُ و شەیتان -پێیدا دەکەوێ

مِنَ لە الْمَسِّ (پێکەوتنی شەیتانی و شێتی) ذَٰلِكَ ئەوە بِأَنَّهُمْ بە (هۆی) ئەوەی قَالُوا ئەوان گوتیان إِنَّمَا - الْبَيْعُ فرۆشتن -هەر

مِثْلُ وەک الرِّبَا ڕیبا و سوو وایە، وَأَحَلَّ - اللَّهُ و خودا - الْبَيْعَ (کڕین و) فرۆشتنی -حەڵاڵ کردییە وَحَرَّمَ و -

الرِّبَا ڕیبای -حەرام کردوە فَمَن جا هەرکەسێ جَاءَهُ - مَوْعِظَةٌ ئامۆژگارییەکی -بۆ هات مِّن لە رَّبِّهِ پەروەردگاری خۆی

فَانتَهَىٰ ئیتر کۆتای هێنا (بە کردەوە ناشیاوەکانی) فَلَهُ ئەوە بۆ ئەوە مَا ئەوەی سَلَفَ ڕابردووە وَأَمْرُهُ و (لێپێچینەوەی) کارەکانی

إِلَى بۆلای اللَّهِ خودایە، وَمَنْ و هەركەسێ عَادَ گەڕاوە (بۆ كارە ناشیاوەكانی) فَأُولَئِكَ ئەوە ئەوانە أَصْحَابُ هاوەڵان و خەڵكی

النَّارِ ئاگرن هُمْ ئەوان فِيهَا تییایدا خَالِدُونَ ماوەن هەتاهەتایێ (٢٧٥) يَمْحَقُ - اللَّهُ خودا

الرِّبَا سوو و ڕیبا -تەفرووتونا دەكاو وَيُرْبِي - الصَّدَقَاتِ خێر و صەدەقە كان -بەرەكەت دار دەكات وَاللَّهُ و خوداش لَا يُحِبُّ -

كُلَّ هەموو (هیچ) كَفَّارٍ زێدە كافری أَثِيمٍ زێدە تاوانكار ی -خۆش ناوێ (٢٧٦) إِنَّ بەڕاستی الَّذِينَ ئەوانەی

آمَنُوا بڕوایان هێناوە وَعَمِلُوا و كردوویانە الصَّالِحَاتِ كارە چاكەكان، وَأَقَامُوا و بەرێك و پێكی كردوویانە الصَّلَاةَ نوێژ

وَآتَوُا و هێناویانە و بەخشیویانە الزَّكَاةَ زەكات لَهُمْ بۆیان هەیە أَجْرُهُمْ پاداشتی خۆیان عِنْدَ لای رَبِّهِمْ پەروەردگاری خۆیان

وَلَا و (هیچ) - خَوْفٌ ترسێ -نییە عَلَيْهِمْ لەسەریان وَلَا و نە هُمْ ئەوانیش يَحْزَنُونَ خەمبار دەبن (٢٧٧) يَا أَيُّهَا هۆ ئەی

الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا بڕواتان هێناوە اتَّقُوا پارێزكاری بكەن و بترسن لە اللَّهَ خودا وَذَرُوا و وازبهێنن لە مَا ئەوەی بَقِيَ ماوەتەوە

مِنَ لە الرِّبَا ڕیبا و سوو إِنْ ئەگەر كُنْتُمْ ئێوە- مُؤْمِنِينَ بڕوادار -بووینە (٢٧٨) فَإِنْ جا ئەگەر لَمْ تَفْعَلُوا واتان نەكرد

فَأْذَنُوا دە ڕاگەیاند بكەن بِحَرْبٍ بە جەنگێ مِنَ لەلایەن اللَّهِ خودا وَرَسُولِهِ و پێغەمبەرەكەی، وَإِنْ و ئەگەر

تُبْتُمْ پەشیمان بوونەوە و تۆبەتانكرد فَلَكُمْ ئەوە بۆ خۆتانە رُءُوسُ سەرمایەی أَمْوَالِكُمْ پارەكانتان لَا تَظْلِمُونَ نە ستەم دەكەن

وَلَا تُظْلَمُونَ و نە ستەمیشتان لێدەكرێ (٢٧٩) وَإِنْ و ئەگەر كَانَ (قەرزارەكە) - ذُو عُسْرَةٍ لە تەنگانەیێ دا (-بوو)

فَنَظِرَةٌ ئەوە (لەسەرتانە) چاوەڕوانی كردن و مۆڵەتدانێ إِلَىٰ تاكوو مَيْسَرَةٍ ئاسانیێ (نەمانی تەنگانەییەكە و هەبوونێ) وَأَنْ و ئەگەر

تَصَدَّقُوا خێر بكەن (بە قەرزارەكە و لێی خۆش بن) خَيْرٌ چاكترە لَكُمْ بۆخۆتان إِنْ ئەگەر كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (بزانن) (٢٨٠)

وَاتَّقُوا و پارێزگاری بكەن و بترسن لە يَوْمًا ڕۆژێ تُرْجَعُونَ دەگێڕدرێنەوە فِيهِ تییایدا إِلَى بۆ اللَّهِ خودا ثُمَّ پاشان تُوَفَّىٰ -

كُلُّ هەموو نَفْسٍ كەسێ -بە تەواوەتی پێی ئەدرێتەوە (و پاداشت دەدرێتەوە) مَا ئەوەی كَسَبَتْ وەدەستی هێناوە (لە كردەوەی چاك

وَهُمْ و ئەوانیش لَا يُظْلَمُونَ ستەمیان لێناكرێ (٢٨١) يَا أَيُّهَا هۆ ئەی الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا بڕواتان هێناوە إِذَا كاتێ

تَدَايَنتُم داتان بەیەکتر بِدَيْنٍ قەرزێک إِلَىٰ تاکوو أَجَلٍ ماوە و کاتێکی مُّسَمًّى دیاریکراو فَاكْتُبُوهُ ۚ ئەوە بینووسن،

وَلْيَكْتُب و با بنوسێ بَّيْنَكُمْ لە نێوانتان كَاتِبٌ نوسەرێک بِالْعَدْلِ ۚ بە شێوەیەکی ڕەوا و دادپەروەرانە، وَلَا يَأْبَ -

كَاتِبٌ و (هیچ) نوسەرێ -با نا ڕازی نەبێ لەوەی أَن کە يَكْتُبَ بنوسێ كَمَا بەو شێوەی عَلَّمَهُ - اللَّهُ ۚ خودا (-فێری کردوە)

فَلْيَكْتُبْ ئیتر با بنوسێ وَلْيُمْلِلِ و - الَّذِي ئەوەی عَلَيْهِ لەسەریەتی

الْحَقُّ حەقەکە و قەرزەکە -با بەدم خۆی بڵێ و بخوێنێتەوە بۆ نووسەرەکە (تا چۆنە ئاوا بنوسێ) وَلْيَتَّقِ و با پارێزگاری بکا و بترسێ لە

اللَّهَ خودا رَبَّهُ پەروەردگاری خۆی، وَلَا يَبْخَسْ و - مِنْهُ لێی -کەم نەکاتەوە شَيْئًا ۚ (هیچ)، فَإِن جا ئەگەر كَانَ - الَّذِي ئەوەی

عَلَيْهِ لەسەریەتی الْحَقُّ حەق و قەرزەکە سَفِيهًا گێل و کەم عەقل (-بوو) أَوْ یان ضَعِيفًا لاواز و بێدەسەڵاتێ (-بوو) أَوْ یان

لَا يَسْتَطِيعُ نەیدەتوانی أَن کە يُمِلَّ - هُوَ خۆی -بۆ نووسەرەکە بخوێنێتەوە (تا بنوسێ) فَلْيُمْلِلْ ئەوە با - وَلِيُّهُ سەرپەرشتیارەکەی

بِالْعَدْلِ ۚ بە دادپەروەری -بۆ نووسەرەکە بخوێنێتەوە (تا بنوسێ) وَاسْتَشْهِدُوا و داوای شایەتی بکەن لە شَهِيدَيْنِ دوو شایەتان مِن لە

رِّجَالِكُمْ پیاوەکانتان فَإِن جا ئەگەر لَّمْ يَكُونَا - رَجُلَيْنِ دوو پیاو -نەبوون فَرَجُلٌ ئەو پیاوێ وَامْرَأَتَانِ لەگەڵ دوو ئافرەتان

مِمَّن لەوانەی تَرْضَوْنَ لێیان ڕازیین مِنَ لە الشُّهَدَاءِ شایەتان أَن نەکا تَضِلَّ -

إِحْدَاهُمَا یەکێک لە ئافرەتەکان -وێڵ بێت و لە بیر بکات، فَتُذَكِّرَ ئیتر - إِحْدَاهُمَا یەکێکیان الْأُخْرَىٰ ۚ ئەوەی تر -بەبیر بهێنێتەوە،

وَلَا يَأْبَ و با ناڕازی نەبن و ئامادەبن الشُّهَدَاءُ شایەتەکان إِذَا کاتێ مَا کە دُعُوا ۚ بانگ کران، وَلَا تَسْأَمُوا و بێزار مەبن أَن کە

تَكْتُبُوهُ بینووسن صَغِيرًا بچووکێ بێ أَوْ یان كَبِيرًا گەورەیێ بێ إِلَىٰ تاکوو أَجَلِهِ ۚ ماوەکەی کە دیارکراوە، ذَٰلِكُمْ ئەوە

أَقْسَطُ دادپەروەرانە ترە عِندَ لای اللَّهِ خودا وَأَقْوَمُ و ڕاگیراو تریشە لِلشَّهَادَةِ بۆ شایەتدان وَأَدْنَىٰ و نزیکترە لەوەی

أَلَّا تَرْتَابُوا کە نەکەونە دوودڵی و گومان ، إِلَّا مەگەر (قەرزەکە) أَن تَكُونَ - تِجَارَةً بازرگانیێ -بێت

حَاضِرَةً حازر و لەبەر دەستا بێ تُدِيرُونَهَا - بَيْنَكُمْ لە نێوان خۆتاندا -بیسوڕێنن و ئیدارەی بکەن، فَلَيْسَ ئەوە نیە عَلَيْكُمْ لەسەرتان

جُنَاحٌ (هیچ) گوناهێک أَلَّا تَكْتُبُوهَا که نه‌ینووسن، وَأَشْهِدُوا و شایه‌ت بگرن إِذَا کاتێ

تَبَايَعْتُمْ له‌گه‌ڵ یه‌کتر کڕین و فرۆشتنتان کرد، وَلَا يُضَارَّ و (نابێ) زه‌ره‌ری لێبدرێ كَاتِبٌ (هیچ) نووسه‌رێ وَلَا و نه (هیچ)

شَهِيدٌ شایه‌تێکیش، وَإِن تَفْعَلُوا و ئه‌گه‌ر وا بکه‌ن فَإِنَّهُ ئه‌وه به دڵنیایی ئه‌و کاره‌تان فُسُوقٌ تاوان و ده‌رچوونێکه (له‌فه‌رمانی خودا)

بِكُمْ له‌نگۆ دایه، وَاتَّقُوا و پارێزکاری بکه‌ن و بترسن اللَّهَ له خودا وَيُعَلِّمُكُمُ و - اللَّهُ خودا -فێرتان ده‌کا وَاللَّهُ و خودا

بِكُلِّ به هه‌موو شَيْءٍ شتێ عَلِيمٌ زانایه (٢٨٢) وَإِن و ئه‌گه‌ر كُنتُمْ ئێوه- عَلَىٰ له‌سه‌ر سَفَرٍ سه‌فه‌رێ -بوون

وَلَمْ تَجِدُوا و نه‌تاندیته‌وه و ده‌ستتان نه‌که‌وت كَاتِبًا نوسه‌رێ، فَرِهَانٌ ئه‌وه (له‌سه‌رتانه) بارمه‌ته‌یه‌ک (به‌رامبه‌ر قه‌رزه‌که)

مَّقْبُوضَةٌ به ده‌ست وه‌ربگیرێ، فَإِنْ جا ئه‌گه‌ر أَمِنَ - بَعْضُكُم هه‌ندێکتان -ئه‌مین بوون و متمانه‌تان کرد به بَعْضًا هه‌ندێک،

فَلْيُؤَدِّ ئه‌وه با - الَّذِي ئه‌وه‌ی اؤْتُمِنَ متمانه‌ی پێکراوه - أَمَانَتَهُ ئه‌مانه‌ته‌که‌ی (قه‌رزه‌که‌ی) -ڕاده‌ست بکات

وَلْيَتَّقِ و پارێزکاری بکاو بترسێ له اللَّهَ خودای رَبَّهُ په‌روه‌ردگاری وَلَا تَكْتُمُوا و مه‌شارنه‌وه و بێ ده‌نگی مه‌که‌ن له الشَّهَادَةَ شایه‌تی

وَمَن و هه‌رکه‌سێ يَكْتُمْهَا بێده‌نگی بکا و بیشارێته‌وه فَإِنَّهُ ئه‌وه آثِمٌ - قَلْبُهُ دڵی -ناپاك و تاواناویه، وَاللَّهُ و خوداش بِمَا به‌وه‌ی

تَعْمَلُونَ ده‌یکه‌ن عَلِيمٌ زۆر زانایه (٢٨٣) لِّلَّهِ هه‌ر هی خودایه مَا هه‌رچی فِي له ناو السَّمَاوَاتِ ئاسمانه‌کان وَمَا و هه‌رچی

فِي له‌ناو الْأَرْضِ زه‌وی یه، وَإِن و ئه‌گه‌ر تُبْدُوا به‌ده‌ر بخه‌ن مَا ئه‌وه‌ی فِي له ناو أَنفُسِكُمْ نه‌فس و ده‌رونتان دایه أَوْ یا

تُخْفُوهُ بیشارنه‌وه، يُحَاسِبْكُم لێپرسینه‌وه‌تان له‌گه‌ڵ ده‌کات بِهِ له‌سه‌ری اللَّهُ خودا فَيَغْفِرُ جا خۆش ده‌بێ و ئه‌بورێ

لِمَن له ئه‌و که‌سه‌ی يَشَاءُ خۆی بیه‌وێ وَيُعَذِّبُ وو عه‌زاب و ئه‌شکه‌نجه ده‌دات مَن ئه‌وه‌ش يَشَاءُ که خۆی ده‌یه‌وێت

وَاللَّهُ و خوداش عَلَىٰ به‌سه‌ر كُلِّ هه‌موو شَيْءٍ شتێ قَدِيرٌ ته‌واو تواناداره (٢٨٤) آمَنَ بڕوای هێناوه الرَّسُولُ پێغه‌مبه‌ر

بِمَا به‌وه‌ی أُنزِلَ دابه‌زێنراوه إِلَيْهِ بۆی مِن له لایه‌ن رَّبِّهِ په‌روه‌ردگارییه‌وه، وَالْمُؤْمِنُونَ هه‌روه‌ها بڕواداره‌کانیش، كُلٌّ هه‌ریه‌که‌یان

آمَنَ بڕوای هێناوه بِاللَّهِ به خودا وَمَلَائِكَتِهِ و فریشته‌کانی وَكُتُبِهِ و کتێب (نامه ئاسمان) یه‌کانی وَرُسُلِهِ و پێغه‌مبه‌رانی،

لَا نُفَرِّقُ جیاوازی ناکەین بَيْنَ لە نێوان أَحَدٍ کەسێک مِّن لە رُّسُلِهِۦ ۚ پێغەمبەرەکانی، وَقَالُوا و گوتیان سَمِعْنَا بیستمان

وَأَطَعْنَا و گوێڕایەڵیمان کرد، غُفْرَانَكَ لێخۆش بوون و لێبووردەییت رَبَّنَا پەروەدیگارە، وَإِلَيْكَ و هەر بۆلای تۆیە

الْمَصِيرُ چارەنوس و سەئەنجام (٢٨٥) لَا يُكَلِّفُ - اللَّهُ خودا -ئەرك ناخاتە سەر نَفْسًا (هیچ) کەسێ إِلَّا تەنها ئەوەی

وُسْعَهَا ۚ لەتوانای دایە لَهَا هەر بۆ خۆیەتی مَا ئەوەی كَسَبَتْ بەدەستی هێناوە (لە خێر وچاکە)

وَعَلَيْهَا و هەر لە سەر ئەویشە و یەخەی دەگرێ مَا ئەوەی اكْتَسَبَتْ ۗ بەدەستی خستووە (لە تاوان و کاری خراپ) ، رَبَّنَا پەروەردیگارە

لَا تُؤَاخِذْنَا لێمان مەگرە إِن ئەگەر نَّسِينَا لەیادمانچوو أَوْ یان أَخْطَأْنَا ۚ هەڵەمانکرد (لە بەجێهێنانی خواستەکانت) ،

رَبَّنَا پەروەردیگارە وَلَا تَحْمِلْ و مەخەرە عَلَيْنَا سەرمان إِصْرًا بەڵێن وبارێکی قورس كَمَا وەک ئەوەی حَمَلْتَهُ خستتە عَلَى سەر

الَّذِينَ ئەوانەی مِن لە قَبْلِنَا ۚ پێش ئێمە بوون، رَبَّنَا پەووەردیگارە وَلَا تُحَمِّلْنَا ئێمە بارگران مەکە بە مَا شتێ

لَا طَاقَةَ لَنَا تاقەت وهێز و توانامان نیە بِهِ پێی وَاعْفُ و ببورە عَنَّا لێمان وَاغْفِرْ لَنَا و لێمان خۆش ببە

وَارْحَمْنَا ۚ و بەزەییت پێ پێمان و رەحممان پێ بکە، أَنتَ هەر تۆی مَوْلَانَا دۆست و پشتیوانی ئێمە، فَانصُرْنَا جا سەرمان بخە

عَلَى بەسەر الْقَوْمِ ئەو نەتەوە و کۆمەڵە خەڵکەی الْكَافِرِينَ کە کافرن (٢٨٦)